

บทที่ 5

สรุปและนำเสนอโปรแกรมบูรณาการจรรยาบรรณศึกษากับวิชาสังคมศึกษา
สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร
และข้อเสนอแนะ

โปรแกรมบูรณาการจรรยาบรรณศึกษากับวิชาสังคมศึกษา สำหรับ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
กรุงเทพมหานคร จะแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. โครงสร้างโปรแกรมบูรณาการจรรยาบรรณศึกษากับวิชาสังคมศึกษา สำหรับโรงเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร
2. โปรแกรมบูรณาการจรรยาบรรณศึกษากับวิชาสังคมศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้น กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ
 - 2.1 โปรแกรมบูรณาการจรรยาบรรณศึกษากับวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1
 - 2.2 โปรแกรมบูรณาการจรรยาบรรณศึกษากับวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2
 - 2.3 โปรแกรมบูรณาการจรรยาบรรณศึกษากับวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

โปรแกรมบูรณาการจรรยาบรรณศึกษากับวิชาสังคมศึกษา ในแต่ละระดับชั้นจะแสดงรายละเอียด
ตามแนวคิดหลักของจรรยาบรรณศึกษา ตามลำดับดังนี้

1. ความเข้าใจพื้นฐานของปัญหาจรรยาบรรณ
2. ความรู้ความเข้าใจในระเบียบปฏิบัติและกฎหมายจรรยาบรรณ
3. พัฒนาการทางทัศนคติที่ดีคือการรักษาความปลอดภัยในการจรรยาบรรณ
4. การเป็นผู้มีความพร้อมในการใช้ทางอย่างมีประสิทธิภาพ
5. การสร้างเสริมประสบการณ์เกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพของชีวิตและทรัพย์สิน

ทั้งที่เป็นส่วนคนและส่วนรวม

6. ความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้ทาง

รายละเอียดของโปรแกรม ผู้วิจัยได้มาจากการศึกษาเอกสารและข้อมูล จากความคิดเห็น
ของวิศวกรรมกรรมการจรรยาบรรณ คำรวจจรรยาบรรณ คำรวจทางหลวง แพทย์ประจำแผนกอุบัติเหตุ นักกฎหมาย
เจ้าหน้าที่กองสวัสดิศึกษา นักสังคมวิทยา คณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ และนักการศึกษา

เกี่ยวกับการสอนสังคมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาจราจรอันเกิดจากพฤติกรรมของผู้ใช้รถใช้ถนน และความต้องการให้มีการศึกษาเกี่ยวกับการจราจรในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และจากความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับความเหมาะสมในการบูรณาการจรรยาวิชาศึกษากับวิชาสังคมศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร เมื่อสร้างโปรแกรมเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 24 ท่าน ประเมินผลและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม แล้วนำผลจากการประเมินผลและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมฉบับร่างให้เป็นฉบับสมบูรณ์ ดังนี้

**โครงสร้าง โปรแกรมบูรณาการจรรยาวิชาศึกษากับวิชาสังคมศึกษา
สำหรับ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร**

ความหมาย

โปรแกรมบูรณาการจรรยาวิชาศึกษากับวิชาสังคมศึกษา หมายถึง แผนการสอนที่นำเนื้อหาจรรยาวิชาศึกษากับวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในส่วนที่มีความเหมาะสมผสมผสานกันด้วยการจัดเนื้อหาจรรยาวิชาศึกษาสอดแทรกในเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาโดยแบ่งเป็นหน่วย แต่ละหน่วยมีเป้าหมายของจรรยาวิชาศึกษาเป็นหลักสำคัญ ประกอบด้วยความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาบูรณาการจรรยาวิชาศึกษากับวิชาสังคมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูสังคมศึกษานำไปใช้ในการเรียนการสอนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน เขตกรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของโปรแกรม

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักในความสำคัญของความจำเป็นที่ต้องมีวินัยและมารยาทในการใช้รถใช้ถนนร่วมกัน
2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายจราจรทางบก ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องจน เป็นกิจนิสัย
3. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการรักษาความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจวิธีปฏิบัติเพื่อคุ้มครองชีวิตตนเองและผู้ร่วมใช้ทาง
4. เพื่อฝึกทักษะนักเรียนให้เป็นผู้มีความพร้อมต่อการใช้ทางอย่างมีประสิทธิภาพ
5. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์เกี่ยวกับการจราจร รู้จักเตรียมการเพื่อสวัสดิภาพของชีวิตและทรัพย์สินทั้งที่เป็นส่วนตนและส่วนรวม

6. เพื่อให้ นักเรียนตระหนักในบทบาทและหน้าที่ความเป็นพลเมืองดีเกี่ยวกับการจรรยา มีความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้ทาง

การดำเนินการตาม โปรแกรม

1. การเตรียมการของครู

1.1 ศึกษาแนวทางบูรณาการจรรยาศึกษากับวิชาสังคมศึกษาตาม โปรแกรมที่จัดไว้ เพื่อให้เกิดความ เข้าใจวิธีการเรียนการสอนจรรยาศึกษาสอดแทรกในวิชาสังคมศึกษา

1.2 กำหนดแผนการ เกี่ยวกับการบรรยายพิเศษ โดย เชิญวิทยากรจากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการจรรยาและการป้องกันอุบัติเหตุ

1.3 เตรียมสื่อการเรียนที่ต้องใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น แผ่นภาพ แผนภูมิ มีตรา คำ เอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการจรรยา ข่าว และบทความจากหนังสือพิมพ์ ภาพนิ่ง ภาพยนตร์ เป็นต้น

2. การนำเสนอเนื้อหาบูรณาการจรรยาศึกษากับวิชาสังคมศึกษา

ผู้วิจัยได้นำ เสนอเนื้อหาบูรณาการไว้เฉพาะ เรื่องในวิชาสังคมศึกษาที่สามารถสอดแทรกจรรยาศึกษาผสมผสานได้อย่าง เหมาะสม โดยผ่านการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ 24 ท่าน (ดูรายนามจากภาคผนวก ข. หน้า 210) โปรแกรมแต่ละชั้นแบ่ง เป็นหน่วยการเรียน โดยจัดเนื้อหาเรียงลำดับตาม เป้าหมายของการจรรยาศึกษา แต่ละหน่วยประกอบด้วยหัวข้อในรายละเอียดต่อไปนี้

ก. ความคิดรวบยอด

ข. จุดประสงค์การเรียนรู้

ค. เนื้อหาบูรณาการจรรยาศึกษากับวิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โปรแกรมประกอบด้วยเป้าหมาย 4 ประการคือ

1. ความ เข้าใจพื้นฐานของปัญหาจรรยา
2. ความรู้ความ เข้าใจในระ เบียบปฏิบัติและกฎหมายจรรยา
3. พัฒนาการทางทัศนคติที่ดีต่อการรักษาความปลอดภัยในการจรรยา
4. การเป็นผู้มีความพร้อมในการใช้ทางอย่างมีประสิทธิภาพ

หน่วย	เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการร่ำเรียนที่นำมาบูรณาการ
1	<p>1. การเข้าใจแผนที่</p> <p>1.1 ความหมายและความสำคัญของแผนที่</p> <p>1.2 สัญลักษณ์ในแผนที่</p> <p>1.3 ทิศทางที่ใช้ในแผนที่</p> <p>1.4 ระยะทางและมาตราส่วน</p> <p>1.5 ประโยชน์ของแผนที่</p> <p>1.6 วิธีใช้แผนที่</p> <p>2. การคมนาคมขนส่งในประเทศไทย</p> <p>2.1 ความหมายและความสำคัญของการคมนาคมขนส่ง</p> <p>2.2 เส้นทางคมนาคมขนส่ง</p> <ul style="list-style-type: none">- ถนน- ทางหลวงแผ่นดิน <p>3. ประชากรของประเทศไทย</p> <p>3.1 ลักษณะของประชากรไทย</p> <p>3.2 ลักษณะการกระจายของประชากรไทย</p> <p>3.3 คุณภาพของประชากรไทย</p> <p>3.4 ปัจจัยเสริมสร้างคุณภาพประชากร</p>	<p>1. สภาพการจราจรในเมือง</p> <p>1.1 ลักษณะโครงสร้างและผังเมือง กรุงเทพมหานคร</p> <p>1.2 ประเภทของทางหลวง</p> <p>1.3 ระบบหมายเลขทางหลวง</p> <p>1.4 ประโยชน์ของแผนที่</p> <p>1. ปัญหาการจราจรในเมือง</p> <p>1.1 ความหมายของการจราจร</p> <p>1.2 เส้นทางสำคัญที่ใช้เพื่อการคมนาคมขนส่งสินค้าระหว่างกรุงเทพมหานครกับส่วนภูมิภาคและต่างประเทศ</p> <p>1.3 ปัญหาการจราจรทางบกในกรุงเทพมหานคร</p> <p>1.4 ลักษณะของ "ผู้ใช้ทาง"</p> <p>1. สาเหตุจาก "คน" ที่ทำให้เกิดปัญหาจราจร</p> <ul style="list-style-type: none">- พฤติกรรมของผู้ใช้ทาง <p>2. แนวทางป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจากการจราจรทางด่านเกี่ยวกับผู้ใช้ทาง</p> <p>2.1 วิธีปฏิบัติตนในการเป็นผู้ใช้ทางอย่างถูกต้องและปลอดภัย</p>

หน่วย	เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อจรรยาศึกษาที่นำมาบูรณาการ
1	3.5 ปัญหาของประชากรไทย 3.6 การแก้ปัญหาประชากรไทย 4. ลักษณะทาง เศรษฐกิจประเทศไทย - ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าและ เสถียรภาพทาง เศรษฐกิจของประเทศไทย	2.2 พฤติกรรมของผู้ใช้ทางที่ควรปรับปรุงแก้ไข 2.3 สถิติอุบัติเหตุจรรยาบรรณถนนใน แต่ละ เดือนของกรุงเทพมหานคร 1. ความสำคัญของการจรรยาบรรณที่มีผลต่อ เศรษฐกิจ 1.1 ลักษณะของการจรรยาบรรณที่อำนวยความสะดวกและส่งเสริมความเจริญก้าวหน้า 1.2 ความสูญเสียทาง เศรษฐกิจที่เกิดจากปัญหาจรรยาบรรณ
2	5. โครงสร้างสังคมไทย 5.1 ความหมายของโครงสร้าง - ระเบียบกฎเกณฑ์แนวทางปฏิบัติ - ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสังคม 5.2 ลักษณะโครงสร้างของสังคมไทย 5.3 ลักษณะของสังคมไทย - สถาบันครอบครัว - หน้าที่และบทบาทของสมาชิกสังคม	1. กฎหมายและระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจรรยาบรรณ 1.1 พระราชบัญญัติจรรยาบรรณทางหน้าที่ควรรู้ 1.2 เครื่องหมายและสัญลักษณ์จรรยาบรรณ 2. การปฏิบัติตามกฎจรรยาบรรณอย่างถูกต้องและปลอดภัย 2.1 การเป็นผู้ใช้ทางโดยมีจิตสำนึกคือความรับผิดชอบในสังคม 2.2 ข้อเสนอแนะวิธีปฏิบัติเพื่อ

หน่วย	เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อจรรยาวิชาที่นำมาบูรณาการ
2	<p>- เอกลักษณ์ของสังคมไทย ในด้านลักษณะนิสัยของ สมาชิกสังคม</p> <p>6. วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต</p> <p>6.1 ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต</p> <p>6.2 สิ่งอำนวยความสะดวกต่อการ ดำรงชีวิต</p> <p>7. ขนบธรรมเนียมประเพณี</p>	<p>การ เดินทางด้วยความไม่ ประมาท</p> <p>2.3 ลักษณะนิสัยที่เป็นอันตราย ต่อการจราจร</p> <p>1. ประโยชน์ของการจราจรทางบก ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต</p> <p>1.1 อ่านวยความสะดวกรวดเร็ว</p> <p>1.2 ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้า ของสังคม เศรษฐกิจ และ การเมือง</p> <p>1. การปรับปรุงตนเองให้เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อมในการจราจรของ สังคมปัจจุบัน</p>
3	<p>8. บทบาทและหน้าที่ของประชาชนใน ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุข</p> <p>8.1 สิทธิและ เสรีภาพของประชาชน</p> <p>8.2 หน้าที่สำคัญของประชาชนใน ระบอบประชาธิปไตย</p> <p>9. ประชาชนกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและ สิ่งแวดลอม</p> <p>9.1 ความสำคัญของความสมดุลย์ ทางธรรมชาติกับสิ่งแวดลอม</p>	<p>1. การรักษาความปลอดภัยแก่ตนเอง และผู้ร่วมใช้ทาง</p> <p>1.1 สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบ ของผู้ร่วมใช้ทาง</p> <p>1.2 การปฏิบัติตนเพื่อเอื้ออำนวย ต่อระบบการจราจรใน กรุงเทพมหานคร</p> <p>1.3 การขจัดสภาพแวดล้อมที่ไม่ ปลอดภัยต่อระบบจราจร</p> <p>1.4 การบำรุงรักษาสภาพแวดล้อม ที่เหมาะสมต่อการจราจร</p>

หน่วย	เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อจรรยาบรรณที่นำมาบูรณาการ
3	9.2 ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี 9.3 การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	1.5 การดำเนินการเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน 1.6 วิธีปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี 1.7 แผนการรณรงค์ เพื่อความปลอดภัยในการใช้ทาง 1.8 การแก้ไขตัวบุคคล (ผู้ร่วมใช้ทางและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการจราจร)
4	10. การดำเนินชีวิตของพุทธศาสนิกชน 10.1 หลักคำสอนและการปฏิบัติ 10.2 อิทธิพลของพระพุทธศาสนาต่อวิถีการดำเนินชีวิต 11. ความมั่นคงของชาติ 11.1 สวัสดิภาพของคนในชาติ 11.2 ภัยจากการขาดวินัยในตนเอง 11.3 ข้อควรปฏิบัติเกี่ยวกับตนเอง	1. การพัฒนาจิตใจของผู้ใช้ทาง 1.1 การนำหลักธรรมของพระพุทธศาสนามาใช้ในการจราจร 1.2 คุณธรรมประจำใจสำหรับผู้ใช้ทาง 1. แนวปฏิบัติ เพื่อความปลอดภัยในการจราจร 1.1 เป็นผู้ใช้ทางอย่างถูกต้องตามกฎหมายจราจร 1.2 ขจัดภัยอันเกิดจากยานพาหนะที่ไม่เหมาะสมในการจราจร 1.3 ให้ความร่วมมือต่อการทำให้สภาพแวดล้อมในการจราจรมีความปลอดภัย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โปรแกรมประกอบด้วยเป้าหมาย 5 ประการคือ

1. ความเข้าใจพื้นฐานของปัญหาจราจร
2. ความรู้ความเข้าใจในระเบียบปฏิบัติและกฎหมายจราจร
3. พัฒนาการทางทัศนคติที่ดีต่อการรักษาความปลอดภัยในการจราจร
4. การเป็นผู้มีความพร้อมในการใช้ทางอย่างมีประสิทธิภาพ
5. การสร้างเสริมประสบการณ์เพื่อสวัสดิภาพของชีวิตและทรัพย์สินทั้งที่เป็นส่วนตน

และส่วนรวม

หน่วย	เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อจราจรศึกษาที่นำมาบูรณาการ
1	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเข้าใจแผนที่ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ความหมายและความสำคัญของการใช้แผนที่เล่ม 1.2 การใช้แผนที่เล่ม (Atlas) 2. ลักษณะร่วมบางประการของ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ลักษณะร่วมในวิธีการดำรงชีวิต มีวิถีชีวิตแบบชุมชนเกษตรกรรม เป็นส่วนใหญ่ 2.2 ลักษณะร่วมทางประชากรและสิ่งแวดล้อม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แผนการจราจรในกรุงเทพมหานคร <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ความสำคัญของการใช้แผนที่แผนที่แสดงการจราจรในกรุงเทพมหานคร 1.2 แผนที่แสดงระบบการจราจร 1. คุณภาพของประชากรด้านการจราจร <ol style="list-style-type: none"> 1.1 พฤติกรรมของประชาชนในฐานะผู้ใช้ทาง 1.2 การรักษาความปลอดภัยในการจราจร 2. ความสูญเสียอันเกิดจากปัญหาจราจร <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ความสูญเสียทางกาย 2.2 ความสูญเสียทางจิตใจและสังคม 2.3 ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ

หน่วย	เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อจรรยาภศึกษาที่นำมาบูรณาการ
2	<p>3. ลักษณะการ เมืองการปกครองของ ประเทศใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้</p> <p>3.1 พื้นฐานทางการ เมืองการ ปกครองของ ประเทศใน เอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้</p> <p>3.2 ลักษณะทางสังคม</p> <p>3.2.1 กลุ่มประเทศที่ประสบ ความสำเร็จค่อนข้าง สูงในการพัฒนาทาง สังคม</p> <p>3.2.2 กลุ่มประเทศที่ยังไม่ บรรลุ เป้าหมายในการ พัฒนาสังคม</p> <p>4. ปัญหาปัจจุบันในภูมิภาค เอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้</p> <p>4.1 ประชากรมีจำนวน เพิ่มขึ้นอย่าง รวดเร็วขาดคุณภาพ</p> <p>4.2 เศรษฐกิจและสังคมค่อยพัฒนา ประเทศยากจน</p> <p>4.3 การ เมืองการปกครองของ ประเทศในกลุ่มอินโดจีนมี ความขัดแย้งขาด เสถียรภาพ ทางการเมือง</p> <p>5. แนวทางแก้ปัญหาของภูมิภาค เอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้</p>	<p>1. ระเบียบข้อบังคับ เกี่ยวกับการ จรรยาภ</p> <p>1.1 กฎจรรยาภ เครื่องหมาย และสัญญา</p> <p>1.2 การปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง และปลอดภัยในการจรรยาภ</p> <p>2. การใช้มาตรการทางกฎหมาย</p> <p>3. ประสิทธิภาพการควบคุมบังคับ ให้ประชาชน เคารพกฎหมาย</p> <p>1. ผู้ใช้ทางและสภาพแวดล้อมของ ทางที่เป็นเหตุให้เกิดปัญหาจรรยาภ</p> <p>1.1 ลักษณะนิสัยของผู้ใช้ทาง</p> <p>1.2 สภาพแวดล้อมของทางที่อาจ เป็นอันตรายต่อการจรรยาภ</p> <p>1. แนวทางแก้ไขปัญหาจรรยาภ</p> <p>1.1 ความร่วมมือในการแก้ปัญหา</p>

หน่วย	เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อจรรยาวิชาที่นำมาบูรณาการ
2	5.1 องค์การอาเซียน 5.2 คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (ESCAP)	จรรยาของประเทศไทยในกลุ่มอาเซียน 1.2 องค์การของรัฐและเอกชนที่มีส่วนช่วยในการแก้ปัญหา จรรยาของกรุงเทพมหานคร
3	6. การใช้ทรัพยากรและปัญหาซึ่งเกิดจากการใช้ทรัพยากร 6.1 การใช้ทรัพยากรและปัญหา 6.2 แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการใช้ทรัพยากร 7. ลักษณะทางเศรษฐกิจของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 7.1 พื้นฐานทั่วไปทางเศรษฐกิจของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 7.2 โครงสร้างทางเศรษฐกิจของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมด้านการป้องกันแก้ไขอุบัติเหตุบนถนน 2. มาตรการในการดำเนินงาน 1. ความสำคัญของการจราจรที่มีผลต่อการดำเนินการทางเศรษฐกิจ - ระบบขนส่งมวลชนที่เอื้ออำนวย ความสะดวกในทางเศรษฐกิจ
4	8. สิทธิหน้าที่ของพลเมืองตามกฎหมาย 8.1 พลเมืองไทยกับรัฐ 8.2 สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองไทย 8.3 บทบาทของพลเมืองไทย 8.4 ผลกระทบอันเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ของพลเมืองไทย	1. สิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของ 1.1 สิทธิของประชาชนในฐานะผู้ใช้ทาง 1.2 มารยาทในการใช้รถใช้ถนน 1.3 ลักษณะของผู้มีวินัยในการจราจร 1.4 พฤติกรรมผู้ใช้ทางควรดำเนิน

หน่วย	เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อจรรยาบรรณที่นำมาบูรณาการ
4	8.5 แนวทางแก้ไขปัญหาค้น เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ พล เมืองไทย	1.5 แนวทางการให้ความร่วมมือ ค่อกันงานเจ้าหน้าที่จรรยา
5	<p>9. ความมั่นคงของชาติ</p> <p>9.1 ความหมายและความสำคัญของ "ความมั่นคงของชาติ"</p> <p>9.2 ความมั่นคงของชาติในด้านต่าง ๆ</p> <p>9.3 ความร่วมมือของประชาชน เพื่อให้เกิดความมั่นคงของชาติ</p> <p>10. คุณธรรมและจริยธรรมของพลเมือง</p> <p>10.1 ความหมายและความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมและ ค่านิยม</p> <p>10.2 คุณธรรมและจริยธรรมที่ พล เมืองไทยพึงยึดถือ เป็น แนวปฏิบัติ</p> <p>10.3 การวิเคราะห์เพื่อเลือก แนวปฏิบัติค่านิยมหลักคุณธรรม และจริยธรรม</p>	<p>1. แผนการรณรงค์ เพื่อให้เกิดความ ปลอดภัยในการใช้ทาง</p> <p>1.1 การจัดให้มีการศึกษาและการ ฝึกอบรมผู้ใช้ทาง</p> <p>1.2 แผนกำหนดนโยบายการปฏิบัติ เพื่อลดอุบัติเหตุจากการจราจร</p> <p>1.3 แนวทางปฏิบัติ เพื่อส่งเสริม ประสิทธิภาพในการใช้แผน การรณรงค์ เพื่อความปลอดภัย ในการใช้ทาง</p> <p>1. วัฒนธรรมในการใช้ทาง</p> <p>1.1 ความจำเป็นที่ผู้ใช้ทางต้องมี คุณธรรมและค่านิยมที่พึง ประสงค์สำหรับการจราจร</p> <p>1.2 คุณธรรมและจริยธรรมของ ผู้ใช้ทาง</p> <p>1.3 การวิเคราะห์เพื่อเลือก รับ แบบอย่างที่ดี เป็นแนวปฏิบัติ ในการใช้รถใช้ถนน</p>

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

โปรแกรมประกอบด้วยเป้าหมาย 6 ประการคือ

1. ความเข้าใจพื้นฐานของปัญหาจราจร
2. ความรู้ความเข้าใจในระ เียบยปฏิบัติและกฎหมายจราจร
3. พัฒนาการทางทัศนคติที่ดีต่อการรักษาความปลอดภัยในการจราจร
4. การเป็นผู้มีความพร้อมในการใช้ทางอย่างมีประสิทธิภาพ
5. การสร้าง เสริมประสบการณ์ เพื่อสวัสดิภาพของชีวิตและทรัพย์สินทั้งที่เป็นส่วนบุคคลและส่วนรวม
6. ความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้ทาง

หน่วย	เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อจราจรศึกษาที่นำมาบูรณาการ
1	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเข้าใจแผนที่ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ข้อผิดพลาดที่อาจพบในแผนที่ 1.2 การย่อ-ขยายแผนที่ 1.3 การคำนวณหาพื้นที่ในแผนที่ 2. ลักษณะทางกายภาพและการกระจายประชากรของประเทศที่พัฒนา <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ 2.2 ประชากร 2.3 ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประเทศที่พัฒนาเจริญก้าวหน้า 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แผนที่แสดงการคมนาคมทางบกในกรุงเทพมหานคร <ol style="list-style-type: none"> 1.1 โครงสร้างของถนนในกรุงเทพมหานคร 1.2 แผนที่แสดงเส้นทางทางเดินรถในกรุงเทพมหานคร 1. ลักษณะการจราจรที่ได้มีการพัฒนาในประเทศของประเทศที่พัฒนา <ol style="list-style-type: none"> 1.1 การวางแผนทางกายภาพที่เอื้ออำนวยต่อระบบจราจร 1.2 คุณภาพของประชากรด้านการจราจร
2	<ol style="list-style-type: none"> 3. ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของประเทศที่พัฒนา <ol style="list-style-type: none"> 3.1 พื้นฐานทางสังคม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ลักษณะของปัญหาจราจรทางบก <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ปัญหาโดยตรง 1.2 ปัญหาต่อเนื่อง

หน่วย	เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อจรรยาศึกษาที่นำมาบูรณาการ
2	<p>3.2 ปัจจัยที่ทำให้วัฒนธรรมในสังคม</p> <p>• โลกกลุ่มที่หนึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน</p> <p>4. ลักษณะทางกายภาพและการกระจายประชากรของประเทศที่ปกครองด้วยระบบสังคมนิยม</p> <p>4.1 สังคมที่มีการจำกัดความฟูมเฟอบ</p> <p>4.2 สังคมที่มีการจำกัด เสรีภาพด้านที่อยู่อาศัย</p> <p>4.3 สังคมที่มีการจำกัด เสรีภาพในด้านการประกอบอาชีพ</p>	<p>1.3 ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคมนาคมขนส่ง</p> <p>2. ลักษณะการค้าสินค้ากฎหมายของผู้ใช้ทาง</p> <p>1. ความจำเป็นที่ต้องมีการจำกัดเสรีภาพบางประการของผู้ใช้ทางในกรุงเทพมหานคร</p> <p>1.1 จำกัดปริมาณรถบางประเภท</p> <p>1.2 จำกัดเส้นทางการใช้รถส่วนบุคคล</p> <p>1.3 การให้บริการของรถประจำทาง</p>
3	<p>5. ลักษณะทางกายภาพและการกระจายประชากรของประเทศที่กำลังพัฒนา</p> <p>5.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์</p>	<p>1. ลักษณะของ "ทาง" ในกรุงเทพมหานคร</p> <p>1.1 จำนวนช่องและความกว้างของทางเดินรถ (number of lanes and lane width)</p> <p>1.2 แนวกั้นกลางถนน (medians)</p> <p>1.3 ไหล่ทาง</p> <p>1.4 พื้นผิวทาง</p> <p>1.5 การออกแบบทางเรขาคณิตของทาง</p>

หน่วย	เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อจรรยาการศึกษาที่นำมาบูรณาการ
3	<p>6. ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทยที่กำลังพัฒนา</p> <p>6.1 การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี</p> <p>6.2 การเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากสังคมชนบท เป็นสังคม เมือง</p> <p>7. ไทยกับการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย</p> <p>7.1 มูลเหตุที่ทำให้ไทยต้องเปลี่ยนแปลงปรับปรุงประเทศ</p> <p>7.2 การปรับปรุงประเทศด้านต่าง ๆ</p> <p>7.2.1 การปฏิรูปการปกครอง</p> <p>7.2.2 การปฏิรูปการศาลและกฎหมาย</p> <p>7.2.3 การปฏิรูปประเพณีและวัฒนธรรม</p>	<p>1. การดำเนินชีวิตประจำวันของคนกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการจราจร</p> <p>1.1 การปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อลดปัญหาจราจร</p> <p>1.2 วิธีเดินทางเพื่อความสะดวกและปลอดภัยในการจราจร</p> <p>1. ความจำเป็นที่ต้องมีการแก้ปัญหาจราจรในกรุงเทพมหานคร โดยเร่งด่วน</p> <p>1.1 การปรับปรุงระเบียบข้อบังคับกฎหมายจราจรให้รัดกุม</p> <p>1.2 แนวปฏิบัติเพื่อการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย</p> <p>1.3 การควบคุมการจราจรด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์</p> <p>1.4 การศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพลเมืองดีในการจราจร</p>
4	<p>8. การพัฒนาประเทศ</p> <p>8.1 ด้านการเมือง</p> <p>8.2 ด้านเศรษฐกิจ</p> <p>8.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม</p> <p>8.4 ด้านการศึกษา</p>	<p>1. มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจราจร</p> <p>1.1 นโยบายของรัฐในการกำหนดแนวทางปฏิบัติ เพื่อแก้ปัญหาจราจรความหนาแน่น เศรษฐกิจ</p>

หน่วย	เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษานำมาบูรณาการ
4	<p>9. การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและวัฒนธรรม</p> <p>9.1 กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม</p> <p>9.2 ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม</p>	<p>และสังคมแห่งชาติ</p> <p>1.2 จำแนกกลุ่มเป้าหมายและการจัดกิจกรรมเพื่อการศึกษาการฝึกอบรมด้านการจราจร</p> <p>1. การพัฒนาด้านถนนและยานพาหนะทางบก</p> <p>- โครงสร้างทางสังคมซึ่งมีผลกระทบต่อการสร้างถนนและการใช้ยานพาหนะ</p>
5	<p>10. จริยธรรมกับการพัฒนาประเทศ</p> <p>10.1 บทบาทของพลเมืองในการพัฒนาประเทศ</p> <p>10.2 การพัฒนาคุณสมบัตินี้และลักษณะนิสัยเพื่อการพัฒนาประเทศ</p> <p>11. ปัญหาประชากรและคุณภาพชีวิต</p> <p>11.1 ปัญหาประชากรและผลสืบเนื่อง</p> <p>11.2 แนวทางแก้ไขปัญหา</p>	<p>1. ค่านิยมที่พึงประสงค์สำหรับผู้ใช้ทาง</p> <p>1.1 เคารพระเบียบ กฎเกณฑ์ และกฎหมายจราจร</p> <p>1.2 สร้างแนวคิดเกี่ยวกับสาธารณสมบัติให้ถูกต้อง</p> <p>1.3 ให้ความนิยมยกย่องบุคคลหรือกลุ่มชนที่ทำประโยชน์แก่สังคมและลงโทษผู้กระทำความผิดปฏิบัติต่อสังคม</p> <p>1. ลักษณะของผู้ใช้ทางที่มักกระทำผิดกฎจราจร</p> <p>1.1 ลักษณะผู้ใช้ทางที่มักกระทำผิดกฎจราจร</p>

หน่วย	เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อจรรยาศึกษาที่นำมาบูรณาการ
5	<p>12. ปัญหาเศรษฐกิจ</p> <p>12.1 ปัญหา เศรษฐกิจที่ควรพิจารณา</p> <p>12.2 แนวทางปัญหา เศรษฐกิจภายในประเทศ</p>	<p>1.2 แนวทางแก้ไขข้อบกพร่องผู้ใช้ทางที่มักกระทำผิดกฎจราจร</p> <p>1. ปัญหาจรรยาบรรณที่มีผลต่อเนื่องกับการดำเนิน เศรษฐกิจ</p> <p>1.1 ความสูญเสียอันเกิดจากระบบการขนส่งสินค้าในกรุงเทพมหานคร</p> <p>1.2 แนวทางแก้ปัญหาคอขวดเนื่องจากระบบขนส่งสินค้า</p>
6	<p>13. ความมั่นคงของชาติ</p> <p>13.1 ความมั่นคงทางจิตสังคม (สังคม - จิตวิทยา)</p> <p>13.1.1 ความหมายและความสำคัญของจิตสังคม</p> <p>13.1.2 ข้อปฏิบัติของชาวไทย เพื่อก่อให้เกิดความมั่นคงทางจิตสังคม</p> <p>14. ปัญหาสิ่งแวดล้อม</p> <p>14.1 ความหมายและประเภทของสิ่งแวดล้อม</p> <p>14.2 สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม</p>	<p>1. ลักษณะนิสัยที่ต้องปลูกฝัง เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการจราจร</p> <p>1.1 ความเป็นผู้มีจิตสำนึกในความปลอดภัย (Safety Mindedness)</p> <p>1.2 ความเป็นผู้มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม (Public Minded)</p> <p>1. สภาพแวดล้อมของการจราจร</p> <p>1.1 ความหมาย</p> <p>1.2 สภาพแวดล้อมที่เป็นสาเหตุให้เกิดอุบัติเหตุในการจราจร</p>

หน่วย	เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อจรรยาบรรณที่นำมาบูรณาการ
6	<p>14.3 แนวทางแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม</p> <p>15. ปัญหาการสร้างสันติภาพในโลก</p> <p>15.1 องค์การสหประชาชาติและปัญหา</p> <p>15.2 ปัจจัยการอยู่รอด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่เบียดเบียนกัน - รู้จักประนีประนอม - รักษาสิ่งจะ <p>16. ปัญหาที่เกิดจากการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี</p> <p>16.1 ความหมายและความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี</p> <p>16.2 ปัญหาที่เกิดจากการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี</p> <p>16.3 แนวทางแก้ไขปัญหา</p> <p>17. ปัญหาจริยธรรม</p> <p>17.1 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาจริยธรรม</p> <p>17.2 แนวทางแก้ไขปัญหา</p>	<p>1.3 มาตรการแก้ไขปัญหา</p> <p>1. องค์การต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาจรรยาบรรณ</p> <p>1.1 คณะกรรมการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (ESCAP)</p> <p>1.2 องค์การอนามัยโลก (WHO)</p> <p>1.3 องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (JICA)</p> <p>1. ปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยีเกี่ยวกับจรรยาบรรณทางเทคโนโลยี</p> <p>1.1 ความสำคัญและคุณค่าที่ได้จากการพัฒนาด้านการจรรยาบรรณ</p> <p>1.2 ปัญหาที่เกิดจากการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการจรรยาบรรณ</p> <p>1.3 แนวทางแก้ไขปัญหา</p> <p>1. ปัญหาทางด้านจิตใจของผู้ใช้ทางที่มีผลกระทบต่อสังคม</p> <p>1.1 พฤติกรรมที่เกิดจากความกดดันและความดึงเครียดจิตใจอันสืบเนื่องจากการจรรยาบรรณ</p> <p>1.2 แนวทางแก้ไขปัญหา</p>

โปรแกรมบูรณาการจรรยาบรรณศึกษากับวิชาสังคมศึกษา

สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

บทนำ

การนำความรู้เกี่ยวกับการแพทย์และบริการสาธารณสุขมาใช้อย่างได้ผล ทำให้อัตราการตายของประชากรลดลงอย่างรวดเร็วในขณะที่อัตราการเกิดยังคงอยู่ในระดับสูงและไม่เปลี่ยนแปลง ผลก็คือได้มีการเพิ่มประชากรในอัตราสูง แต่ทรัพยากรมีปริมาณจำกัดนำไปสู่ปัญหาขาดแคลนที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน และแร่ธาตุ พืช สัตว์ ป่าไม้ รัฐบาลมีภาระในการจัดบริการทางสังคม เช่น สาธารณูปโภค การศึกษา ที่อยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้น

ประเทศไทยโดยเฉพาะภาคกลางประสบปัญหาการขาดแคลนพื้นที่เพื่อการเกษตร ส่วนในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำและสภาพดินเสื่อมคุณภาพ เนื่องจากการทำการเกษตรซ้ำซากในที่เดิมมาหลายชั่วอายุคน ด้วยสาเหตุดังกล่าวทำให้ชาวชนบทเริ่มหลั่งไหลเข้ามาในกรุงเทพมหานคร อันเป็นศูนย์รวมกิจกรรมสำคัญทุกอย่างของประเทศ ด้วยความหวังว่าจะมาหางานที่มีรายได้ดีกว่า แต่กรุงเทพมหานครก็ไม่สามารถสนองความต้องการได้ทั่วถึง ปัญหาที่ตามมาอีกก็คือ ปัญหาการว่างงาน ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาชุมชนแออัด ปัญหาการจราจรในกรุงเทพมหานคร

การคมนาคมขนส่งและสื่อสารในสังคมไทยปัจจุบันมีความจำเป็นต่อการประกอบกิจการงานต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก แต่ในขณะที่เดียวกันก็นำอันตรายอันใหญ่หลวงมาสู่ผู้ใช้ได้ ถ้าขาดความรู้ความชำนาญในการใช้ ทั้งนี้จะเห็นได้จากสถิติอุบัติเหตุจากการจราจร ทั้งในกรุงเทพมหานครและในส่วนภูมิภาค ที่ทำให้เกิดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน เป็นจำนวนมาก ทางแก้ไขวิธีหนึ่งก็คือการอบรมพลเมืองไทยให้มีคุณลักษณะนิสัยที่พัฒนาทัศนคติให้ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพสังคม รู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ดังนั้นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจราจรจะทำให้นักเรียนตระหนักในคุณค่าของชีวิตและความสำคัญของการใช้รถใช้รถร่วมกัน โปรแกรมบูรณาการจรรยาบรรณศึกษากับวิชาสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จึงกำหนด เป้าหมายสำคัญไว้ 4 ประการ คือ

1. ความเข้าใจพื้นฐานของปัญหาจราจร
2. ความรู้ ความเข้าใจในระเบียนปฏิบัติและกฎหมายจราจร
3. พัฒนาการทางทัศนคติที่ต้อการรักษาความปลอดภัยในการจราจร

4. การเป็นผู้มีความพร้อมในการใช้ทางอย่างมีประสิทธิภาพ

หน่วยที่ 1. ความเข้าใจปัญหาพื้นฐานของปัญหาจราจร

ความคิดรวบยอด

1. สภาพของการจราจรในเขตกรุงเทพมหานคร มีลักษณะ เฉพาะ และเป็นปัญหารุนแรงที่ต้องแก้ไขโดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ใช้ทางทุกฝ่าย
2. ความ เป็นผู้มีวินัยประกอบด้วยความสำนึกต่อการรับผิดชอบในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นคุณสมบัติสำคัญของผู้ใช้รถใช้ถนน
3. ผู้ใช้ทางที่เข้าใจในความสำคัญของอุบัติเหตุและปัญหาจราจร จะตระหนักถึงความปลอดภัย รู้จักวิธีการคุ้มครองตนเอง หลีกเลี่ยงการกระทำที่เป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกลักษณะโครงสร้างของผัง เมืองกรุงเทพมหานคร และสามารถชี้เขตที่มีปัญหาการจราจรติดขัด เป็นประจำจากแผนที่แสดง เส้นทางคมนาคมทางบกของกรุงเทพมหานครได้
2. นักเรียนระบุสาเหตุอันเกิดจากสิ่งก่อสร้างและการวางผัง เมือง กรุงเทพมหานคร ที่ทำให้เกิดปัญหาการจราจรได้
3. นักเรียนอธิบายความสำคัญของการจราจรที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันได้
4. นักเรียนยกตัวอย่างที่แสดงถึงพฤติกรรมของผู้ใช้ทางซึ่งก่อให้เกิดปัญหาจราจรและสร้างความไม่ปลอดภัยในชีวิตตนเองและผู้อื่นได้
5. นักเรียนอภิปรายความจำเป็นที่ต้องมีวินัยและมารยาทในการใช้รถใช้ถนนได้
6. นักเรียนระบุได้ว่า "ผู้ใช้ทางต้องปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะช่วยลดปัญหาจราจรได้"
7. นักเรียนวิเคราะห์ปัญหาจราจรที่มีผลกระทบต่อระบบ เศรษฐกิจและสังคมได้

เนื้อหาบูรณาการจราจรศึกษากับวิชาสังคมศึกษา

1. การเข้าใจแผนที่

1.1 ลักษณะ โครงสร้างและผัง เมืองกรุงเทพมหานคร

แผนที่เป็นการเขียนย่อส่วนของพื้นที่จริงของโลกลงบนแผ่นพื้นราบ เช่น กระดาษ แผ่นผ้า กระดานดำ เพื่อแสดงลักษณะต่าง ๆ ของผิวโลกให้เห็นและเข้าใจได้ชัดเจน

แผนที่จึงมีประโยชน์มากโดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับการเดินทาง แผนที่จะบอกให้ผู้อ่านทราบว่า
ต้องไปในทิศทางใด มีระยะทางเท่าใด จะทำอะไรบ้างในเส้นทางนั้น ๆ

แผนที่เป็นการเขียนแผนที่ชนิดหนึ่งที่ต้องการแสดงอาณาบริเวณส่วนหนึ่งว่า
มีรูปลักษณะของพื้นที่และสถานที่ต่าง ๆ ที่อยู่ในพื้นที่นั้น ๆ แผนที่จึงมีประโยชน์ในการบอกให้ผู้อ่านทราบ
รายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ในบริเวณนั้นตั้งอยู่ในทิศทางใด ระยะห่างประมาณเท่าไร อยู่ส่วน
ใดของอาณาบริเวณนั้น ถ้ามีการแสดงเส้นทางก็จะสามารถทราบได้ว่าต้องผ่านอะไรบ้าง

การใช้แผนที่และแผนที่ เพื่อประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานที่อยู่
อาศัยและแสดงเส้นทางจราจรในกรุงเทพมหานครเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสภาพ
สังคมปัจจุบัน เพราะกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางกิจกรรมสำคัญของประเทศ มีการพัฒนาขยายชุมชน
อยู่ตลอดเวลา เนื่องจากจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

1.2 ประเภทของทางหลวง

ทางหลวงในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 7 ประเภท คือ

1.2.1 ทางหลวงพิเศษ คือทางหลวงที่ได้ออกแบบเพื่อให้การจราจรผ่านได้
รวดเร็วเป็นพิเศษ ซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศเป็นทางหลวงพิเศษและเป็นผู้อนุมัติทางหลวงประเภทนี้
และให้ลงทะเบียนไว้ ๗ กรมทางหลวง

ปัจจุบันมีทางหลวงพิเศษอยู่ 4 สาย คือ

1. ทางหลวงหมายเลข 32 คอนพระประแดง - บางปะอิน (ยังไม่ได้
ก่อสร้าง)
2. ทางหลวงหมายเลข 36 สายธนบุรี - ปากท่อ
3. ทางหลวงหมายเลข 340 คอนพระประแดง - บางบัวทอง
4. ทางหลวงหมายเลข 338 สายบางกอกน้อย - นครชัยศรี

1.2.2 ทางหลวงแผ่นดิน คือทางหลวงที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ
การปกครองและการป้องกันประเทศ เป็นถนนที่ติดต่อภูมิภาคสำคัญทั่วประเทศ

1.2.3 ทางหลวงจังหวัด คือทางหลวงที่เชื่อมต่อระหว่างศาลากลางจังหวัด
กับอำเภอหรือสถานที่สำคัญของจังหวัดนั้น

1.2.4 ทางหลวงชนบท คือทางหลวงนอกเขตเทศบาลและเขตสุขาภิบาลที่
องค์การบริหารจังหวัด เป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยายบูรณะและบำรุงรักษา

1.2.5 ทางหลวงเทศบาล คือทางหลวงในเขตเทศบาลที่เทศบาล เป็นผู้
ดำเนินการก่อสร้าง ขยายบูรณะและบำรุงรักษา

1.2.6 ทางหลวงสุขาภิบาล คือทางหลวงในเขตสุขาภิบาล ที่สุขาภิบาล
เป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยายบูรณะและบำรุงรักษา

1.2.7 ทางหลวงสัมปทาน คือทางหลวงที่รัฐบาลได้ให้สัมปทานแก่เอกชน
ให้สร้างขึ้นเพื่อการคมนาคมหรือเพื่อการอุตสาหกรรม

ใน 7 ประเภทนี้ กรมทางหลวงรับผิดชอบดูแลรักษา 4 ประเภท คือทางหลวงพิเศษ
ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัด และทางหลวงสัมปทาน

1.3 ระบบหมายเลขทางหลวง

ทางหลวงแต่ละสายจะมีหมายเลขตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2528
กำกับไว้

ข้อแนะนำเกี่ยวกับหมายเลขที่ใช้กำกับทางหลวง มีดังนี้

1. เลขตัวเดียว หมายถึงทางหลวงแผ่นดินสายประธาน เช่น ทางหลวงแผ่นดิน
สายประธานหมายเลข 1, 2, 3 และ 4 คือทางหลวงสายสำคัญที่ออกจากกรุงเทพมหานครไปยัง
ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกและภาคใต้ ตามลำดับ (ตั้งต้น กม.0
ที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย)

2. เลขสองตัว หมายถึงทางหลวงแผ่นดินสายประธานตามภาคต่าง ๆ โดยตัวแรก
จะเป็น 1, 2, 3, และ 4 คือทางหลวงนั้นอยู่ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง
ภาคตะวันออกและภาคใต้ตามลำดับ เช่น ทางหลวงแผ่นดินสายประธานหมายเลข 22 เป็นทางหลวง
แผ่นดินสายประธานในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ สายอุดรธานี - นครพนม เป็นต้น

3. เลขสามตัว หมายถึงทางหลวงแผ่นดินสายรอง ซึ่งเลขตัวแรกจะมีความหมาย
แสดงว่าทางหลวงนั้นอยู่ในภาคใด เช่นเดียวกับข้อ 2 ข้างต้น เช่น ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 202
เป็นทางหลวงแผ่นดินสายรองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สายชัยภูมิ - เขมราฐ เป็นต้น

4. เลขสี่ตัว หมายถึง ทางหลวงจังหวัด ซึ่งเลขตัวแรกจะมีความหมายแสดงว่า
ทางหลวงนั้นอยู่ในภาคใด เช่นเดียวกับข้อ 2 และข้อ 3 ข้างต้น เช่น ทางหลวงจังหวัดหมายเลข
1001 เป็นทางหลวงจังหวัดในภาคเหนือ สายแยกทางหลวงหมายเลข 11 พริ้ว เป็นต้น

1.3.1 ตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่ต่าง ๆ ในแผนที่ การเขียนเส้นสมมุติใน
แผนที่โดยกำหนดเส้นขนานและ เส้นเมริเดียนทำให้มีพิกัดภูมิศาสตร์ช่วยให้ผู้อ่านแผนที่ทราบตำแหน่ง

ที่ตั้งของคว่ำลสถานที่ทุกแห่งที่ปรากฏนั้นอยู่ในส่วนใดของโลก การศึกษาจากสภาพความเป็นจริงในบริเวณพื้นที่โดยรอบที่อยู่อาศัย และสถานที่ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเส้นทางคมนาคมในชีวิตประจำวันจากแผนที่ เป็นการฝึกการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่านแผนที่ รู้จักวิธีการใช้แผนที่ให้เป็นประโยชน์

1.3.2 ทิศทางในแผนที่ ผู้อ่านแผนที่เป็นจะสามารถบอกได้ว่าที่ที่ตนกำลังอยู่นั้นเป็นทิศทางใดของกรุงเทพมหานคร บ้านกับโรงเรียนตั้งอยู่ในทิศทางเดียวกันหรือต่างกันอย่างไร ในการเดินทางระหว่างบ้านกับโรงเรียนซึ่งเป็นกิจวัตรประจำวันนั้นควรใช้เส้นทางใดที่เหมาะสมและอำนวยความสะดวกได้มากที่สุด

1.3.3 ระยะทาง สามารถคำนวณจากแผนที่ได้ว่าความห่างไกลของสถานที่ที่เราต้องการไปกับจุดที่เราอยู่นั้นมีระยะทางเป็นเท่าไร จะต้องใช้เวลาเดินทางประมาณเท่าไร ในแต่ละวันเราควรจะมีแผนการว่าต้องใช้เวลาเพื่อประกอบกิจอย่างไรบ้าง ต้องเดินทางอย่างไร เตรียมตัวที่จะต้องเผชิญปัญหาได้

1.4 เครื่องหมายและสัญลักษณ์ที่ใช้ในแผนที่ เขตที่มีปัญหาการจราจรในกรุงเทพมหานคร

การใช้เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ในแผนที่ นิยมใช้เครื่องหมายที่มีลักษณะใกล้เคียงภาพจริง เข้าใจง่าย พร้อมกับมีคำอธิบายบอกไว้ในแผนที่ด้วยว่า เครื่องหมายแต่ละอย่างหมายความว่าอย่างไร ตัวอย่าง เช่น แผนที่แสดงเส้นทางเดินรถประจำทาง (คู่มือโดยสภารถประจำทาง ชสมก. 2528)

1.5 ประโยชน์ของแผนที่

แผนที่และผังเมืองของกรุงเทพมหานครนอกจากจะแสดงรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับพื้นที่แล้ว เส้นทางคมนาคมของเมือง เป็นส่วนประกอบสำคัญที่มีผลต่อปัญหาการจราจรเป็นอย่างมาก ถนนใหญ่สายสำคัญระหว่างเขตในเมืองกับนอกเมืองมีน้อย แต่แหล่งชุมชนซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยในเขตนอกเมืองเป็นจำนวนมากและนับวันจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ความจำเป็นของประชาชนในกรุงเทพมหานครต้องเดินทางเข้าออกในเมืองเพื่อประกอบกิจการหน้าที่การงานโดยใช้เวลาพร้อม ๆ กัน ประกอบกับจำนวนประชากรที่มีอัตราการเพิ่มสูงถึงร้อยละ 5.1 ต่อปี ในขณะที่อัตราการเพิ่มประชากรทั่วประเทศร้อยละ 3 ต่อปี ปัจจุบันประชาชนในกรุงเทพมหานครมีจำนวน 5,363,373 คน (สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร ปี พ.ศ. 2528) พร้อมกันนั้นก็มีการเพิ่มปริมาณยานพาหนะควบคู่ไปด้วย จึงทำให้เกิดปัญหาจราจรคับคั่ง บางแห่งรถติดเป็นประจำในเวลาเร่งด่วน นักเรียนทุกคนก็ต้องมีการเดินทางระหว่างบ้านกับโรงเรียน เป็นกิจวัตรประจำวัน ต้องเผชิญปัญหาการจราจรซึ่งบั่นทอนสุขภาพทั้ง

กายและใจเป็นอย่างมาก ฉะนั้นการเรียนรู้อุบัติการณ์และปฏิบัติ เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึง เป็น เรื่องที่ทุกคนจะต้องตระหนักเพื่อประโยชน์ของตนเอง ถ้านักเรียนสามารถ เดินทางระยะสั้นได้เพียง ใดก็จะเป็นผลดีต่อตนเองยิ่งขึ้น ประหยัดทั้งเวลา ทรัพย์สิน และสุขภาพ จะ เห็นได้ว่านโยบายทาง การศึกษาของรัฐก็พยายามที่จะให้นัก เรียนเลือกสถานที่เรียนใกล้บ้านด้วย เหตุผลดังกล่าว จึงได้มี การกำหนด เขตภูมิภาค เนมาสำหรับ โรงเรียนแต่ละแห่ง ซึ่งก็เป็นแนวทางหนึ่งของการป้องกันปัญหาดี กว่า การแก้ปัญหา เป็นการปฏิบัติ เพื่อส่วนนักเรียนและมีผลต่อส่วนรวม ด้วยการบรรเทาความคับคั่งของ การจราจรในสังคมได้ส่วนหนึ่ง

2. การคมนาคมขนส่งในประเทศไทย

การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่องการคมนาคมขนส่งในประเทศไทยจะทำให้นักเรียนมีความ เข้าใจใน ความสำคัญของการเป็นผู้มีวินัยและมารยาทในการใช้รถใช้ถนนจาก เรื่อง เหล่านี้คือ

2.1 ความหมายและความสำคัญของการจราจรที่มีผลต่อการคมนาคมขนส่ง ในการ เดินทางไปมาของบุคคลซึ่งมีพฤติกรรมโดยการขับขี่และโดยสารยานพาหนะทุกชนิด เรียกว่าการจราจร ถ้า เป็นการใช้รถยนต์ เป็นพาหนะ เดินทางไปตาม เส้นทางสายต่าง ๆ ก็เป็นการจราจรทางบก ซึ่งใน ปัจจุบัน เป็นที่นิยมใช้กันมากกว่าทางรถไฟ ทางน้ำ และทางอากาศ เพื่อการเดินทางและการขนส่ง สินค้า เพราะสามารถดำเนินการได้สะดวกรวดเร็วกว่าและได้ขนาดตามที่ต้องการ เข้าถึงภูมิภาค ต่าง ๆ ในท้องถิ่นได้โดยทั่วไป

2.2 เส้นทางสำคัญที่ใช้เพื่อการคมนาคมขนส่งสินค้าระหว่างกรุงเทพมหานครกับ ส่วนภูมิภาคและต่างประ เทศ ถนนที่สร้างขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน เป็นทาง สาธารณะ เรียกว่าทางหลวง เส้นทางที่ใช้เชื่อมต่อระหว่างจังหวัดต่อจังหวัด เรียกว่าทางหลวง แผ่นดิน และยังมีทาง เชื่อมติดต่อกับประ เทศเพื่อนบ้านอีกด้วย เรียกว่าทางหลวงสายเอเซีย และต่อ จากเส้นทางสายหลักดังกล่าวแล้วก็มีทางหลวงอื่น ๆ เชื่อมโยงกัน เปรียบ เปรียบเหมือนใยแมงมุม ทางหลวง แต่ละสายจะมีหมายเลขกำกับไว้ให้ทราบว่า เป็นทางสายใด เวลาเดินทางถ้าเราต้องการทราบว่า จะต้องใช้เส้นทางสายใดก็ดูจากป้ายหรือแผนที่ออกหมาย เลขทางหลวงตาม เส้นทางที่จะไป ถนนทุก สาย เอื้ออำนวยความสะดวกต่อการ เดินทางและการขนส่งสำหรับผู้ใช้งาน เป็นอย่างมาก

2.3 ปัญหาและการจราจรทางบกในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากกรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์กลางการค้าระหว่างประ เทศและในประ เทศ สินค้าส่วนใหญ่จากส่วนภูมิภาคต่าง ๆ จะต้อง ส่งมาที่กรุงเทพมหานครประกอบกับความต้องการของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานครมีปริมาณสูง จึงมี

ผลต่อการจราจรในกรุงเทพมหานครนับตั้ง เป็นอย่างมาก บัญหารจราจรติดขัดและอุบัติเหตุสูงมีโอกา สเกิดได้มากกว่าภูมิภาคใด ๆ ของประเทศไทย

2.4 ลักษณะของผู้ใช้ทางที่เป็นเหตุให้เกิดปัญหาจราจรและผู้ใช้ทางที่เอื้ออำนวย ต่อความ เป็นระเบียบในการจราจร นอกจากเหตุที่ได้กล่าวถึงในข้อ 2.3 ที่มีส่วนก่อให้เกิดปัญหา จราจรในกรุงเทพมหานครแล้ว "คน" ก็เป็นส่วนหนึ่งของปัญหาจราจรทั้งในทางที่เพิ่มและลดปัญหา

ผู้ใช้ทางที่เป็นเหตุให้เกิดปัญหาจราจร ได้แก่ ผู้ขับขี่คนโดยสารรถ คนเดิน ถนนที่ขาดวินัย ไม่เคารพกฎจราจร ปฏิบัติตนด้วยความประมาทขาดความรับผิดชอบต่อนตนเองและ ส่วนรวม ไม่รู้จักการเอื้อเพื่อส่วนรวม

ผู้ใช้ทางที่เอื้ออำนวยต่อความ เป็นระเบียบในการจราจรได้แก่ ผู้ขับขี่ คนโดย สารถ และคนเดินถนนที่เคารพกฎจราจร มีมารยาทในการใช้รถใช้ถนน รู้จักการผ่อนปรน เอื้อเพื่อ ต่อกัน ปฏิบัติตนด้วยความระมัดระวังรับผิดชอบต่อนตนเองและส่วนรวม ยอมรับความจำเป็นที่ต้องให้ ความร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ส่วนรวมซึ่งก็มีผลต่อส่วนตนด้วย

การศึกษาในเรื่องนี้ควร เน้นความสำคัญของการจราจรทางบกและพฤติกรรม ของผู้ใช้ทางที่มีส่วนร่วมในการ เอื้ออำนวยให้เกิดคุณประโยชน์อย่างแท้จริงต่อการคมนาคมขนส่ง

3. ประชากรของประเทศไทย

3.1 ลักษณะประชากรไทยในฐานะที่เป็น "ผู้ใช้ทาง" ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาจราจร

3.1.1 ผู้ใช้ทางขาดความรู้ในเรื่องกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับการจราจร ขาดความรู้ความสามารถในการขับขี่ยานพาหนะและการ เดินเท้าโดยปลอดภัย

3.1.2 ผู้ใช้ทางขาดความรับผิดชอบในการใช้รถใช้ถนน แม้จะได้รับการ เรียนรู้ฝึกอบรมมาแล้ว ก็ยังปฏิบัติฝ่าฝืนกฎหมายระเบียบข้อบังคับสามารถก่อเหตุอันตรายได้

3.1.3 ผู้ใช้ทางขาดมารยาท การเอื้อเพื่อเพื่อนำเคารพในสิทธิซึ่งกันและ กัน เห็นแก่ตัวขาดความรับผิดชอบต่อสังคม จะปฏิบัติตามระเบียบก็ต่อเมื่อมีเจ้าหน้าที่ตำรวจคอย ตรวจตราเข้มงวดกวดขัน

3.1.4 สภาพร่างกายและจิตใจของผู้ใช้ทางไม่ปกติ ไม่พร้อมที่จะขับขี่ ยานพาหนะ ขาดการตรวจสุขภาพร่างกายและจิตใจโดยแพทย์บางครั้งใช้ยาเสพติดให้โทษต่าง ๆ ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดอุบัติเหตุด้วย

3.2 ปัจจัยเสริมสร้างคุณภาพประชากรในการจราจรด้วยการกำหนดแนวทางป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุอันเกิดจากการจราจรในด้านที่เกี่ยวกับพฤติกรรมผู้ใช้ทาง

3.2.1 วิธีปฏิบัติคนในการ เป็นผู้ใช้ทางอย่างถูกต้องและปลอดภัย

- การเดินเท้า
- การข้ามทาง
- การโดยสารรถ

3.2.2 พฤติกรรมของผู้ใช้ทางที่ควรปรับปรุงแก้ไข

- ขาดความรู้ใน เรื่องกฎหมายและระ เียบยั้งค้ำ เกี่ยวกับการจราจร
- ขาดความพร้อมในด้านทักษะและความสามารถ
- ขาดทัศนคติ นิสัยที่ดีและถูกต้อง เกี่ยวกับความปลอดภัย

สถิติอุบัติเหตุจราจรบนถนนของกรุงเทพมหานครในแต่ละรอบ เดือนจะเป็น ข้อมูลที่แสดงให้ผู้ เรียนได้ตระหนักในความสูญเสียของชีวิตและทรัพย์สินจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ใช้ทางทุกคนจะต้องให้ความร่วมมือเพื่อป้องกันและแก้ไข

4. ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจประเทศไทย

4.1 ปัจจัยประการหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมความ เจริญก้าวหน้าและ เสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยก็คือการคมนาคมขนส่งทางบกซึ่ง เอื้ออำนวยความสะดวกรวดเร็ว ประกอบกับลักษณะทาง เศรษฐกิจของไทยมี เกษตรกรรม เป็นอาชีพหลักของประเทศไทย สินค้าส่วนใหญ่ทั้งที่จำหน่ายในประเทศและต่างประเทศ เป็นผลผลิตทาง เกษตร บางอย่างก็นำมาแปรรูป เป็นสินค้าอุตสาหกรรมก่อนส่งออกไปจำหน่าย ซึ่งในการประกอบการผลิตแต่ละขั้นตอนจำเป็นต้องอาศัยการคมนาคมขนส่งทางบก เป็นสำคัญ

4.2 ศึกษาจากสถิติอุบัติเหตุจราจรทางบกแล้วจะพบว่าในแต่ละรอบปีสูงขึ้น มีผลต่อความสูญเสียทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ราคาสินค้าเพิ่มขึ้น และในที่สุดผู้บริโภคทั้งหลายก็จำเป็นต้องเพิ่มรายจ่ายในรายการสินค้าที่เพิ่มต้นทุน เพื่อชดเชยรายการที่ต้องสูญเสียในอุบัติเหตุจากการจราจร ผลเสียที่มีลักษณะต่อเนื่องกันดังกล่าวนี้ย่อมกระทบต่อประชาชนทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในฐานะผู้ผลิตหรือผู้บริโภค โดยเฉพาะประชากรในกรุงเทพมหานคร คือผู้บริโภคและผู้ประกอบการที่ช่วยให้ผลผลิตทั้งด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมดำเนินไปได้ครบวงจรของการผลิต

หน่วยที่ 2. ความรู้ความเข้าใจในระเบียบปฏิบัติ เกี่ยวกับกฎหมายจราจร

ความคิดรวบยอด

1. การปฏิบัติตามกฎจราจรเป็นวิธีป้องกันและหลีกเลี่ยงอันตรายอุบัติเหตุ เกิดจากการใช้รถใช้ถนน
2. กฎหมายจราจรเป็นข้อปฏิบัติทางสังคม เพื่อก่อให้เกิดความสะดวกความเป็นระเบียบ และความปลอดภัยแก่ผู้ใช้ทาง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบายความหมายของคำต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนนตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช 2522 ได้
2. นักเรียนบอกวิธีการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องและปลอดภัยได้
3. นักเรียนอธิบายพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาของผู้ใช้ทาง พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขได้
4. นักเรียนบอกพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของผู้ใช้ทางได้
5. นักเรียนวิเคราะห์ผลอันเกิดจากการปฏิบัติตามกฎหมายจราจรด้วยจิตสำนึกมีส่วนร่วมได้

เนื้อหาบูรณาการจราจรศึกษากับวิชาสังคมศึกษา

1. โครงสร้างของสังคมไทย

1.1 ความหมายและลักษณะของโครงสร้างสังคมไทย

โครงสร้างของสังคมไทยประกอบด้วยกฎเกณฑ์ หรือแนวทางปฏิบัติหรือสัมพันธกันระหว่างสมาชิกในสังคม กรุงเทพมหานครมีประชากรจำนวนมากและมีความหนาแน่น 3,419 คน ต่อตารางกิโลเมตร (สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร กระทรวงมหาดไทย 2528) นับว่าหนาแน่นมากที่สุดในประเทศ เป็นผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มสังคมนี้แตกต่างจากภูมิภาคอื่น โดยเฉพาะในเรื่องการเดินทางระหว่างบ้านกับสถานประกอบการต่าง ๆ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สมาชิกสังคมกรุงเทพมหานครจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้

1. กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ เกี่ยวกับการจราจรที่ควรรู้

ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช 2522 กล่าวถึงคำต่าง ๆ

ที่เกี่ยวข้องพร้อมความหมายไว้ดังนี้

การจราจร หมายความว่า การใช้ทางของผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือ คนที่จูง ชี หรือโล่ค้อนสัตว์

คนเดินเท้า คนเดินและให้รวมตลอดถึงผู้ใช้เก้าอี้ล้อสำหรับคนพิการ หรือรถสำหรับเด็กด้วย

คนขับขี่ หมายถึง ผู้ขับรถ ผู้ประจำเครื่องอุปกรณ์การขนส่งตามกฎหมาย ว่าด้วยการขนส่ง ผู้ลากเข็นยานพาหนะ

ทาง หมายถึง ทางเดินรถ ช่องเดินรถ ช่องเดินรถประจำทาง ไหล่ทาง ทางเท้า ทางข้าม ทางแยก ทางลาด ทางโค้ง ลานที่ประชาชนใช้ในการจราจร (เช่น ลานพระบรมรูปทรงม้า) ทางส่วนบุคคลซึ่งเจ้าของยินยอมให้ใช้ในการจราจร ทางที่เจ้าพนักงานจราจรประกาศให้ใช้ ส่วนที่ไม่ถือว่าเป็นทาง คือ ทางรถไฟ

ขอบทาง หมายถึง แนวริมขอบทางเดินรถ สำหรับรถไม่ใช่สำหรับ คนเดิน

ไหล่ทาง หมายถึง ที่ที่ทำได้ให้คนเดิน แต่ยังไม่เรียบร้อยได้แก่ พื้นที่ที่ค่อออกไปทางด้านข้างแต่ยังมีได้ทำเป็นทางเท้า อาจมีลักษณะเป็นดินลูกรังที่ยังไม่เรียบร้อย

ทางร่วม ทางแยก หมายถึง พื้นที่ทางเดินรถตั้งแต่ 2 สายตัดผ่านกัน รวมบรรจบกัน หรือชิดกัน

ทางเท้า หมายถึง พื้นที่ทำไว้สำหรับคนเดิน ซึ่งอยู่ข้างใดข้างหนึ่งของทางหรือทั้งสองข้างของทาง หรือส่วนที่อยู่ชิดขอบทางซึ่งใช้เป็นที่สำหรับคนเดิน

ทางข้าม หมายถึง พื้นที่ทำไว้สำหรับคนเดินเท้าข้ามทาง ต้องจัดทำ โดยเจ้าพนักงานจราจรเท่านั้น ถ้าผู้อื่นทำมีความคิดและไม่มีผลบังคับใช้

เขตรถจอด หมายถึง พื้นที่ในการเดินรถที่มีเครื่องหมายแสดงไว้ให้เห็นชัดทุกเวลา สำหรับให้คนเดินเท้าที่ข้ามทางหยุดรถ หรือให้คนที่ขึ้นรถลงรถ หยุดรถก่อนที่จะข้ามทางต่อไป

2. เครื่องหมายและสัญญาณจราจร

สัญญาณจราจร หมายถึง สัญญาณใด ๆ ไม่ว่าจะแสดงด้วยไฟ ธง มือ แขน เสียง นกหวีด หรือด้วยวิธีการอื่นใดสำหรับผู้ใช้ทางปฏิบัติตามสัญญาณนั้น

เครื่องหมายจราจร หมายถึง เครื่องมือใด ๆ ที่ได้ติดตั้งไว้ หรือทำให้ปรากฏในทางที่ทำให้ผู้ใช้ทางปฏิบัติตาม เครื่องหมายนั้น

เครื่องหมายจราจร มี 2 ชนิด คือ

1. ทำด้วยโลหะหรือสิ่งอื่นที่ใช่แทน
2. ทำขึ้นไว้ในทางโดยทาสีเส้น

เครื่องหมายจราจรทั้ง 2 ชนิด แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. ประเภทบังคับ
2. ประเภทเตือน

3. ผลเสียที่เกิดจากปัญหาจราจรอันมีผลกระทบต่อสังคมไทย

ระเบียบกฎเกณฑ์ช่วยให้สมาชิกของสังคมปฏิบัติได้ถูกต้อง เพื่อจะได้อยู่ร่วมกันอย่างเป็นปกติสุข เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นสังคมขนาดใหญ่จึงต้องมีกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มากมาย สมาชิกสังคมที่มีความรู้และเข้าใจประกอบด้วย เป็นผู้วิญญู รู้จักการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเท่านั้น จึงจะสามารถปฏิบัติตนได้สอดคล้องกับสภาพสังคม ตรงกันข้ามสมาชิกสังคมที่ขาดความรู้ความเข้าใจประกอบด้วยมีลักษณะนิสัย เห็นแก่ตัว ขาดจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมที่มีกจะฝ่าฝืนกฎหมายระเบียบข้อบังคับสร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเอง และต่อสังคมอยู่เสมอ ปัญหาสังคมประการหนึ่ง อันได้แก่ ปัญหาจราจรก็เป็นปัญหาหนึ่งที่เกิดจากสมาชิกประการหลังนี้ จากสถิติอุบัติเหตุการจราจรทางบกในกรุงเทพมหานครของแผนกสถิติและวิจัย กองตำรวจจราจร ปี 2528 ระบุไว้ว่ามีจำนวนคนบาดเจ็บ 4,330 คน จำนวนคนตาย 657 คน ทรัพย์สินเสียหายคิดเป็นมูลค่า 30,571,300 บาท ซึ่งนับว่าเป็นมูลค่าที่สูงมาก สำหรับคนตายและคนบาดเจ็บนั้น เป็นความสูญเสียทางกายและจิตใจที่มีผลต่อครอบครัว ถ้าผู้ตายหรือผู้บาดเจ็บเป็นหัวหน้าครอบครัวก็จะมีผลต่อเนื่องถึงบุตร เกิดอุปสรรคในการดำรงชีวิตอีกต่อไป เป็นการสูญเสียทรัพยากรบุคคลของประเทศ จำเป็นอย่างยิ่งที่สมาชิกทุกฝ่ายในสังคมจะต้องร่วมมือกันอย่างจริงจังในการแก้ปัญหาจราจร เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินสามารถดำรงชีวิตได้โดยปกติสุข

1.2 ลักษณะของสังคมไทย

เราพิจารณาลักษณะสังคมได้โดยการดูจากสภาพความเป็นอยู่ของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ สภาพสังคม กรุงเทพมหานครอันเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทยนั้นมีทั้งคุณลักษณะและปัญหาที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ การที่จะให้สมาชิก

ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์จำเป็นจะต้องมีสถาบันเป็นเครื่องช่วย ที่สำคัญอันดับแรกก็คือสถาบันครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันพื้นฐานที่มีบทบาทสำคัญต่อการฝึกอบรมให้ความรู้ปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้แก่สมาชิกของครอบครัว เพื่อความเจริญก้าวหน้าในการดำรงชีวิต มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ครอบครัวจะต้องให้ความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาทั้งส่วนที่เป็นการศึกษานอกระบบและในระบบ เกี่ยวกับกิจกรรมประจำวันอย่างหนึ่งที่ทุกคนจะต้องเกี่ยวข้องคือการจราจร จัดว่าเป็นความจำเป็นของการดำเนินชีวิตในสังคมกรุงเทพมหานคร สมาชิกสังคมควรที่จะศึกษาเพื่อความรู้ความเข้าใจยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในเรื่องต่อไปนี้

1. การปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างถูกต้องและปลอดภัยในการเดินทางระหว่างบ้านกับโรงเรียน

- กำหนดแผนการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเดินทางอย่างรอบคอบ
- ขึ้น-ลงรถ และ เดินเท้า ข้ามถนน ด้วยความไม่ประมาท
- เอื้อเฟื้อต่อผู้ร่วมใช้ทางทุกฝ่าย

2. การเป็นผู้ใช้ทางอย่างมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งเป็นจิตสำนึกในการแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์และความไม่รู้ ความพยายามใช้ปัญญาอย่างจริงจัง เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินทั้งที่เป็นส่วนตนและส่วนรวม

3. ลักษณะนิสัยที่เป็นอันตรายต่อการจราจร อันพึงละเว้น

- ชอบเสียงภัย
- การหักล้างเพื่อเอาชนะ
- การทำคามอย่างกันทั้งที่รู้ว่าผิด
- เห็นแก่ตัว

2. วัฒนธรรมในการดำรงชีพ

2.1 ประโยชน์ของการจราจรทางบกที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต

ในการดำรงชีพของมนุษย์ทุกคน มีทั้งสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีพที่จะขาดเสียมิได้ คือ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และสิ่งที่ไม่จำเป็น ได้แก่ เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ เครื่องปรับอากาศ ยานพาหนะ เป็นต้น แม้จะดูเหมือนว่าเป็นสิ่งไม่จำเป็น แต่บางอย่างก็เป็นสิ่งที่สังคมมนุษย์จะขาดเสียมิได้ เช่น ยานพาหนะต่าง ๆ โดยเฉพาะรถยนต์ เอื้ออำนวยความสะดวกรวดเร็วต่อการเดินทางของมนุษย์ การขนส่งปัจจัยทั้งที่จำเป็นและไม่

จำเป็นต่อการดำรงชีพ นอกจากนี้แล้วยังเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าในสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองอีกด้วย ในขณะที่เดียวกันก็จะกลายเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของมนุษย์ ถ้าใช้รถใช้ถนนด้วยความประมาท ขาดคุณสมบัติของการเป็นผู้ใช้ทางที่ดี

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงนับว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์จะได้เรียนรู้และตระหนักในความสำคัญของการจราจรที่มีผลต่อการคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สิน ประพฤติปฏิบัติตนด้วยการศึกษาระเบียบวิธีการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงอุบัติเหตุ อันอาจเกิดขึ้นได้ และจะเกิดได้ยากถ้าเราสามารถกำหนดแนวทางการปฏิบัติด้วยความไม่ประมาท

3. ขนบธรรมเนียมประเพณี

3.1 การปรับปรุงตนเองให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในการจราจร

ระเบียบแบบแผนต่าง ๆ ซึ่งกำหนดไว้ให้ปฏิบัติ สังคมยอมรับนั้น เป็นเรื่องที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลาและเป็นไปตามสภาพบ้านเมือง เพื่อแก้ไขปรับปรุงแนวปฏิบัติให้เหมาะสมกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่าง ๆ จึงต้องศึกษาวิธีการหรือทั้งฝึกปฏิบัติจนเป็นนิสัย โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยี

ในการประกอบพิธีกรรมตามประเพณีไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัวหรือเกี่ยวกับคนส่วนใหญ่ จะต้องมีเรื่องของการเดินทาง การจราจรเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยเสมอ จำเป็นต้องมีการกำหนดแผนการเดินทางอย่างรอบคอบ ประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อหลีกเลี่ยงอุบัติเหตุ พร้อมทั้งเตรียมการเพื่อแก้ไขอุบัติเหตุอันอาจเกิดขึ้นได้ แนวปฏิบัติดังกล่าวจะช่วยให้การปฏิบัติดำเนินไปได้อย่างมีระเบียบ นอกจากนี้จะเป็นการรักษาความดีงามของขนบธรรมเนียมประเพณี แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติแล้ว ยังเป็นการกระทำที่ส่งเสริมคุณสมบัตินิยมของชาติด้วยการสร้างเสริมความเป็นผู้มีระเบียบวินัย รู้จักวิธีการกำหนดแผนการในการดำเนินงาน มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน

หน่วยที่ 3. พัฒนาการทัศนคติที่ดีต่อการรักษาความปลอดภัยในการจราจร

ความคิดรวบยอด

1. ผู้ใช้ทางจะต้องรู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองและมีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น
2. เมื่อใช้รถใช้ถนนจะต้องเป็นผู้มีสติรอบคอบอยู่ตลอดเวลา

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกหน้าที่และความรับผิดชอบในฐานะผู้ใช้ทางได้
2. นักเรียนระบุคุณค่าของการตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาทในการใช้ทาง โดยยกตัวอย่างประกอบได้
3. นักเรียนแบ่งแยกความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมของบุคคลที่ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายจราจร กับบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรได้
4. นักเรียนยกตัวอย่างผลของการละเลยต่อสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบอันพึงปฏิบัติในการจราจรพร้อมทั้ง เสนอแนวทางแก้ไขได้
5. นักเรียนเสนอแนะวิธีปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับแผนการรณรงค์เพื่อความปลอดภัยในการจราจรได้

เนื้อหาบูรณาการจราจรศึกษากับวิชาสังคมศึกษา

1. บทบาทและหน้าที่ของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุข

1.1 สิทธิและ เสรีภาพของประชาชน

สิทธิหน้าที่ของผู้ใช้ทาง

สิทธิ หมายถึง ประโยชน์ที่บุคคลพึงมีได้ กฎหมายจะต้องรับรองและคุ้มครองสิทธิเหล่านั้นให้กับบุคคลทุกคนที่เป็นพลเมืองของประเทศ บุคคลอื่นและ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องเคารพสิทธิของบุคคลอย่างเคร่งครัด จะละเมิดหรือลดทอนสิทธิอันชอบธรรมของบุคคลตามกฎหมายคุ้มครองไว้ไม่ได้

เสรีภาพ หมายถึง โอกาสที่บุคคลจะทำการที่ปรารถนาได้ แต่จะต้องไม่ขัดขวางต่อความสงบ เรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนและไม่ละเมิดเสรีภาพของผู้อื่น

ในสังคมที่มีประชาชนทั่วไปใช้เสรีภาพอย่างไม่มีขอบเขต อาศัยช่องว่างของกฎหมายหรือหลีกเลี่ยงให้พ้นสายตาของเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรักษาความถูกต้อง ผลก็คือเกิดความวุ่นวาย และมีการละเมิดเสรีภาพของบุคคลอื่น ปัญหาการจราจร เป็นตัวบ่งชี้ได้อย่างชัดเจนถึงการละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้ร่วมใช้ทาง ขาดความระมัดระวังต่อการล่วงล้ำสิทธิ เสรีภาพ บางครั้งก็เกิดจากความตั้งใจกระทำ เพื่อประโยชน์ส่วนตนเป็นสำคัญไม่ว่าจะเป็นคนขับรถหรือคนเดินถนนที่มีพฤติกรรมดังกล่าว ย่อม เป็นเหตุปัจจัยของการเกิดปัญหาจราจรอย่างยิ่ง และก่ส่งผลกระทบไปถึงผู้อื่นที่ต้องเกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงมิได้

1.2 หน้าที่สำคัญของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย

การปฏิบัติตนเพื่อเอื้ออำนวยต่อระบบการจราจรในกรุงเทพมหานคร

ในสังคมประชาธิปไตย หน้าที่สำคัญประการหนึ่งของประชาชนก็คือ มีหน้าที่จะต้องรู้กฎหมาย และหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย รู้จักใช้เหตุผลในการประกอบกิจการงาน ตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาท ละเว้นจากการประพฤติดุปฏิบัติในเรื่องที่เป็นอันตราย เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสังคม

พิจารณาจากการจราจรของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นปัญหาค่อนข้างรุนแรงอยู่ในปัจจุบันนี้ แสดงถึงลักษณะของสังคมที่ขาดความเป็นระเบียบอันสืบเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการที่นับว่ามีส่วนมากที่สุดก็คือการละเลยต่อหน้าที่ในการปฏิบัติตนเพื่อเอื้ออำนวยต่อระบบการจราจรของผู้ร่วมใช้ทางทุกฝ่าย

2. ประชาชนกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มนุษย์จะต้องรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มนุษย์จึงควรรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างฉลาด ประหยัด และให้ได้ประโยชน์มากที่สุด โดยการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติเพื่อรักษาทรัพยากร เพื่อมนุษย์จะได้มีโอกาสดำเนินชีวิตด้วยความปลอดภัยและมีความสุขในสภาพแวดล้อมที่ดีถูกสุขลักษณะ ความเจริญก้าวหน้าทางด้าน เศรษฐกิจและ เทคโนโลยีให้ผลทั้งด้านที่เป็นคุณและโทษแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งขาดความรู้ความเข้าใจและความรับผิดชอบต่อส่วนร่วม ทั้งนี้จะเห็นตัวอย่างได้ชัดเจนจากเรื่องเกี่ยวกับการจราจรหนาแน่นและอากาศ เป็นพิษ เป็นปัญหามลภาวะมักจะเกิดในเมืองใหญ่ ๆ โดยทั่วไป จำเป็นต้องมีการปรับปรุงด้วยการป้องกันมากกว่าการแก้ไข โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งภาครัฐบาลและ เอกชน พร้อมด้วยประชาชนมีหน้าที่ให้ความร่วมมือปฏิบัติ เพื่อความอยู่รอดของสังคม ด้วยเหตุผลดังกล่าวการป้องกันรักษาความปลอดภัยแก่ตนเองและผู้ร่วมใช้ทางจึงประกอบด้วยแนวทาง ดังนี้

1. การขจัดสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัยต่อระบบจราจร
2. การเตรียมการเพื่อแก้ปัญหาเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน
3. การบำรุงรักษาสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการจราจร
4. วิธีปฏิบัติตนในฐานะผู้ใช้ทางให้สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทาง เศรษฐกิจ และ เทคโนโลยี
5. แผนการรณรงค์เพื่อความปลอดภัยในการใช้ทาง
6. การแก้ไขข้อบกพร่องของผู้ร่วมใช้ทางและ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการจราจร

หน่วยที่ 4. การเป็นผู้มีความพร้อมในการใช้ทางอย่างมีประสิทธิภาพ

ความคิดรวบยอด

1. ผู้ใช้รถใช้ถนนจะต้องเป็นผู้ที่รู้จักสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และกฎหมายจราจร เป็นอย่างดี
2. ผู้ใช้ทางซึ่งรู้หน้าที่และมีจิตสำนึกคือส่วนรวมช่วยสร้าง เสริมสวัสดิภาพแก่คนในชาติ อันเป็นองค์ประกอบหนึ่งในความมั่นคงของชาติ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกคุณสมบัตินักผู้ใช้ทางรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจราจรที่ดี
2. นักเรียนระบุคุณธรรมที่ส่งเสริมให้ผู้ประพฤติปฏิบัติตน เป็นผู้ใช้ทางที่ดี
3. นักเรียนอภิปรายได้ว่า "เราจะช่วยแก้ปัญหาจราจรติดขัดได้อย่างไร"
4. นักเรียนอธิบายสวัสดิภาพของคนในชาติอัน เกิดจากผู้ใช้อย่างมีประสิทธิภาพได้

เนื้อหาบูรณาการจรรยาบรรณศึกษากับวิชาสังคมศึกษา

1. การดำเนินชีวิตของพุทธศาสนิกชน

1.1 การนำหลักธรรมของพระพุทธศาสนามาใช้ในการจราจร

พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตสังคมไทยมา เป็นเวลายาวนาน ซึ่งปรากฏในรูปแบบของจารีตประเพณี หลักการจริยธรรมและความเชื่อ

กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของประชากรจำนวนมากที่สุดในประเทศไทยย่อมมีความจำเป็นที่ต้องใช้บริการสาธารณะประโยชน์ร่วมกัน และที่หลีกเลี่ยงมิได้เลยก็คือ การใช้รถใช้ถนน ถ้าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลรู้จักนำเอาคุณธรรมทางพระพุทธศาสนาใช้ได้อย่างเหมาะสม ก็จะช่วยลดปัญหาไปได้มาก

1.2 คุณธรรมประจำใจสำหรับผู้ใช้ทาง

สติ - สัมปชัญญะ ธรรม เพื่อเตือนสติตนเองมิให้หลงลืมตัวให้มีความรู้สึกตัวตลอดเวลา

ขรวาสาธรรม ธรรม เพื่อเตือนสติให้เรารู้จักควบคุมตนเอง เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตัวในสังคม เพื่อการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข

ทริ โอตส์ปะะ ธรรมคุ้มครองโลก ช่วยให้ผู้ปฏิบัติมีความละเอียดใจ
เกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว ถ้าทุกคนในสังคมปฏิบัติตนดังกล่าวก็ย่อมที่จะ เกิดสันติสุขอย่างแท้จริง
สามารถดูแลตนเองได้ โดยไม่ต้องใช้กฎหมายหรือให้เจ้าหน้าที่บ้าน เมือง เข้ามาควบคุมดูแล สมดัง
คำกล่าวว่าเป็นธรรมคุ้มครองโลก

2. ความมั่นคงของชาติ

ความมั่นคงของชาติ หมายถึง การที่ชาติใดชาติหนึ่งถึงพร้อมทั้งความปลอดภัยและ
สวัสดิภาพของชาติ

ความปลอดภัยในสังคม เกิดจากผล เมืองมีคุณภาพที่ดี คือมีความรักชาติ มีระ เบียบ
วินัย ปฏิบัติตามกฎหมายของบ้าน เมือง รู้จักใช้สิทธิ เสรีภาพได้อย่างถูกต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่
เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความซื่อสัตย์สุจริตมีความสามารถในการทำงานได้อย่าง เข้มแข็งมีประสิทธิภาพ
ช่วยกันป้องกันอันตรายต่าง ๆ อย่างได้ผล สามารถขจัดปัญหาต่าง ๆ ได้ มีผลให้ประชาชนสามารถ
ดำรงชีวิตอยู่โดยสงบ

สวัสดิภาพ หมายถึง ความ เจริญรุ่งเรืองและความสมบูรณ์ของประชาชนและประเทศ
ชาติ มีความมั่นคงทั้งในด้านครอบครัว การปกครอง เศรษฐกิจ ศาสนา การศึกษาและวัฒนธรรม

ความต้องการพื้นฐานประการหนึ่งของมนุษย์ก็คือความปลอดภัยในชีวิต ซึ่งเป็น เรื่อง
ที่นับว่าเป็นปัญหาหนึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นสำหรับประชาชนในกรุง เทพมหานคร นอกจากภัย
อันตรายทางสังคมอัน เกิดจากการประกอบอาชีพการมของ เหล่ามิชฉาชีพแล้ว ยังต้องเผชิญกับภัย
อันตรายอัน เกิดจากกลุ่มบุคคลที่ซอมก่าฝืนกฎหมายจรรยา กระทำความคิดโดยประมาท เป็นเหตุให้เกิด
การสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน จำเป็นอย่างยิ่งที่คนในกรุง เทพมหานครจะต้อง เสริมสร้างลักษณะ
นิสัยให้เป็นผู้มีวัฒนธรรมในการใช้รถใช้ถนน เพื่อสวัสดิภาพของคณ เองและสังคม อันมีผลถึงความมั่นคง
ของชาติ

แนวปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยในการจราจร ประกอบด้วย

1. เป็นผู้ใช้ทางอย่างถูกต้องตามกฎหมาย
2. ไม่ใช้ยานพาหนะที่มีสภาพ เสื่อมชำรุดและไม่ถูกต้องตามกฎหมาย
3. ละเว้นการแสวงหาอภิสิทธิ์ที่สร้างปัญหาต่อ เนื่องในการจราจร

การปฏิบัติตนทั้ง 3 ประการ แสดงถึงคุณภาพประชากรที่มีความรับผิดชอบต่อ
ตนเองและส่วนรวมซึ่งมีผลต่อการขจัดปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

โปรแกรมบูรณาการจรรยาบรรณศึกษากับวิชาสังคมศึกษา

สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

บทนำ

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีลักษณะร่วมบางประการที่เด่นชัดได้แก่ การรับอารยธรรมจากตะวันตกและการเพิ่มประชากรอย่างรวดเร็ว ทำให้วิถีชีวิตของประชาชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เปลี่ยนแปลงอย่างมาก นับแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สอง เป็นต้นมา ได้มีการพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมด้วยการนำวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาปรับปรุงระบบการผลิตและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตและประชากร สำหรับทางด้านวัตถุนั้นสามารถกล่าวได้ว่าพัฒนาไปได้ไกลเกือบจะทัดเทียมอารยะประเทศ ส่วนทางด้านคุณภาพประชากรยังไม่บรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้เพราะจำนวนประชากรที่เพิ่มอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย เกิดปัญหาสังคม ปัญหาความยากจน ปัญหาอาชญากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน เขตชุมชนซึ่งได้แก่ เมืองหลวงของแต่ละประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นเอง

ประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านต่างก็ประสบปัญหาดังกล่าวเช่นเดียวกัน ซึ่งแต่ละประเทศก็ได้พยายามที่จะกำหนดแผนพัฒนา เพื่อดำเนินการป้องกันและแก้ไข มีประเทศเดียวในกลุ่มอาเซียนที่สามารถพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพกว่าประเทศอื่น ๆ ในกลุ่มได้แก่ สิงคโปร์ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสิงคโปร์มีความเจริญก้าวหน้าในทางการค้า เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์เอื้ออำนวยประกอบด้วยท่าเรือที่ทันสมัยถึง 2 แห่ง ซึ่งมีความสำคัญเป็นอันดับ 4 ของโลก รองจากนิวยอร์ก ลอนดอน และรอตเตอร์ดัม นโยบายในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของสิงคโปร์ให้ความสำคัญต่อการจราจรทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ เป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาเปรียบเทียบ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศของเรา จะเห็นได้ว่าการคมนาคมขนส่งมีส่วนสนับสนุนประสิทธิภาพทางการค้าเป็นอย่างมาก นักเรียนควรจะได้เรียนรู้ความสำคัญเกี่ยวกับการจราจรทางบก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการคมนาคมสำหรับประเทศไทย เพื่อประโยชน์สุขของตนเองและสังคม เป้าหมายสำคัญของโปรแกรมบูรณาการจรรยาบรรณศึกษากับวิชาสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วย

1. ความเข้าใจพื้นฐานของปัญหาการจราจร
2. ความรู้ความเข้าใจในระเบียบปฏิบัติและกฎจราจร

3. พัฒนาการทางทัศนคติที่ดีต่อการรักษาความปลอดภัยในการจราจร
4. การ เป็นผู้มีความพร้อมในการใช้ทางอย่างมีประสิทธิภาพ
5. การสร้าง เสริมประสบการณ์ เกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพของชีวิตและทรัพย์สิน

ทั้งส่วนคนและส่วนรวม

หน่วยที่ 1. ความเข้าใจพื้นฐานของปัญหาจราจร

ความคิดรวบยอด

1. การปรับปรุงวิธีปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับการพัฒนาระบบจราจร เป็นทักษะพื้นฐานที่เอื้ออำนวยต่อความเป็นระเบียบในการจราจร
2. การคุ้มครองตนเองให้พ้นจากอุบัติเหตุในการจราจรของแต่ละบุคคลจะช่วยลดปัญหาจราจรได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกความสำคัญของการใช้แผนที่แสดงการจราจรในกรุงเทพมหานครประกอบการเดินทางได้
2. นักเรียนระบุวิธีปฏิบัติตนในฐานะผู้ใช้ทางสอดคล้องกับระบบจราจรในกรุงเทพมหานครได้
3. นักเรียนยกตัวอย่างประกอบคำอธิบายความสูญเสียอันเกิดจากปัญหาจราจรได้
4. นักเรียนเสนอแนวทางปรับปรุงคุณภาพประชากรเพื่อการเป็นผู้ใช้ทางที่ดีได้

เนื้อหาบูรณาการจราจรศึกษากับวิชาสังคมศึกษา

1. การเข้าใจแผนที่
 - 1.1 ความสำคัญของการใช้แผนที่ แผนที่ แสดงการจราจรในกรุงเทพมหานคร การแสดงข้อมูลต่าง ๆ ในแผนที่จะใช้วิธีแสดงด้วยสัญลักษณ์เป็นสีหรือเครื่องหมายอื่น ๆ ประกอบด้วยคำอธิบายระบุไว้ให้ผู้อ่านแผนที่ทราบว่าสัญลักษณ์ใดหมายถึงอะไร เป็นการแสดงรายละเอียดด้วยการเสนอในแผนที่แทนคำอธิบายได้เป็นอย่างดี ช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อการเดินทาง การติดต่อกับสถานที่ต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องมีกิจกรรมเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะถ้าเป็นการเดินทางที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ควรจะได้ศึกษาจากแผนที่หรือแผนผังการจราจร เพื่อหาข้อมูลเกี่ยว

กับระยะทาง การใช้ยานพาหนะ ประมาณเวลาที่ต้องใช้เพื่อการเดินทาง เป็นการวางแผนล่วงหน้า ในการประกอบธุรกิจการงาน ซึ่งควรจะได้ฝึกให้เป็นนิสัย เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของการ เป็นผู้ใช้ ทางที่ดีประการหนึ่งแม้ว่าจะมีประสบการณ์ในบาง เส้นทางมาแล้วก็อาจศึกษาระยะทางใหม่ที่สามารถ ใช้แทนกันได้ถ้าก่อให้เกิดผลดีกว่า เช่น ใช้ระยะทางสั้นลง หลีกเลี่ยงปัญหาจราจรติดขัด ช่วยประหยัด ค่าใช้จ่ายและเวลาพร้อมทั้งลดปัญหาการจราจรในบางส่วนได้อีกด้วย ซึ่งเป็นประโยชน์ทั้งในส่วนตัว และส่วนรวม

แผนที่ แผนที่ แสดงการจราจรนอกจากจะใช้เป็นประโยชน์สำหรับผู้ใช้ทางโดยทั่วไปแล้วยัง เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจราจร สามารถใช้ประกอบการวางแผนการจราจร กำหนดแนวทางการแก้ไขข้อบกพร่องหรือแก้ปัญหาโดยการสร้างสถานการณ์จำลองบนแผนที่หรือแผนที่ให้ผู้ร่วมงานทุกฝ่ายได้ศึกษาแนวทางดำเนินการก่อนที่จะลงมือปฏิบัติจริง แผนที่ แผนที่ เฉพาะกิจดังกล่าวนี้อำนวยความสะดวกต่อการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจราจรใน กรุงเทพมหานคร เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ทางและผู้ร่วมงานจราจร

1.2 แผนที่แสดงระบบการจราจร

การรวบรวมแผนที่ต่าง ๆ ไว้เป็นเล่ม เรียกว่า แผนที่เล่มหรือสมุดแผนที่ ซึ่งจัดว่าเป็นแหล่งค้นคว้าที่สำคัญและใช้ประกอบการกิจการต่าง ๆ ได้มากที่สุด สามารถใช้เพื่อการศึกษา สภาพแวดล้อมและเพื่อจุดประสงค์เฉพาะกิจได้เป็นอย่างดี ข้อสำคัญก็คือผู้ใช้จะต้องรู้จักวิธีใช้อย่าง ถูกต้อง เมื่อต้องการนำไปใช้ประกอบการใด แผนที่เส้นทางมีความจำเป็นสำหรับผู้ใช้ทางในกรุงเทพมหานคร เพราะ เป็นแผนที่ที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับถนน การแบ่งชนิดหรือประเภทของถนนหมายเลขและชื่อประจำถนน รวมทั้งระยะทางและตำแหน่งที่ตั้งสถานที่สำคัญด้วย เมื่อนำแผนที่เส้นทางมาใช้เพื่อแสดงระบบจราจร จะพบปัญหาจราจรของกรุงเทพมหานครในด้านที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมปรากฏเด่นชัดคือ จำนวนของถนนมีน้อยไม่สมดุลกับปริมาณยานพาหนะและจำนวนผู้ใช้ทางมีเพียงร้อยละ ๑ ของพื้นที่ ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานสากลซึ่งกำหนดไว้ว่าเมืองขนาดกรุงเทพมหานครจะต้องมีถนนประมาณร้อยละ 20 ของพื้นที่ ด้วยเหตุนี้ฝ่ายผู้ดำเนินการแก้ปัญหาจราจรจำเป็นต้องแก้ปัญหาเท่าที่พอจะปฏิบัติได้ขณะนี้คือ การจัดระบบควบคุมจราจร เช่น โครงการมีสเลน โครงการทดลองจัดให้รถเดินทางเดียวในบางถนน โครงการจัดช่องจราจรเพิ่ม เป็นพิเศษให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งของถนนซึ่งมีปริมาณการจราจรสูงกว่าอีกฝั่งหนึ่ง (Reversible Lane) เป็นหน้าที่ของผู้ใช้ทางจะต้องติดตามการจัดระบบจราจรดังกล่าวจากสื่อมวลชนทุกประเภท เพื่อที่จะได้ปฏิบัติตนได้ถูกต้อง ซึ่งในกรณีดังกล่าว

นี้แผนที่ เส้นทางหรือแผนที่แสดงระบบการจราจรจะเป็นส่วนประกอบที่สำคัญต่อการศึกษา เพื่อความรู้ และเข้าใจ พร้อมทั้งจะปฏิบัติ เพื่อความร่วมมือในการแก้ปัญหาจราจรได้อย่างถูกต้อง

2. ลักษณะร่วมบางประการของ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ลักษณะร่วมทางประชากรและสิ่งแวดล้อม มีปัญหาประชากรและปัญหามลพิษ อันเป็น ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนที่อยู่ในเมืองใหญ่ โดยเฉพาะ เมืองหลวงซึ่งมักจะ เป็นศูนย์รวมกิจการสำคัญ เกือบทุกประการของประเทศ ทั้งนี้สืบ เนื่องมาจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นดินแดนอยู่ในเขต ที่กำลังพัฒนา มีประชากรหนาแน่นแต่ส่วนใหญ่ยังยากจน ขาดการศึกษา ขาดโอกาสที่จะพัฒนากำลัง ความคิดและกำลังใจของคนให้ได้เต็มที่ ก้าวไม่ทันกับวิทยาการและ เทคโนโลยีสมัยใหม่ มีผลให้เกิด การสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน เป็นอย่างมาก เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม ปัญหา อุบัติภัยบนถนน ได้เพิ่มสถิติสูงขึ้นจนถือว่าเป็นโรคระบาดร้ายแรง (non - communicable epidemic) จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแก้ปัญหาโดย เร่งด่วน สาเหตุของปัญหาส่วนใหญ่เกิดจาก ความบกพร่องของคนในการใช้ทาง ประชากรที่ด้อยคุณภาพนั้นมีส่วนร่วมในการสร้างปัญหาเป็นส่วน ใหญ่สำหรับกรุง เทพมหานครก็เป็น เมืองหนึ่งที่กำลังประสบกับปัญหาอุบัติเหตุจากการจราจรดังกล่าว ซึ่งสามารถศึกษาพิจารณาได้จาก เรื่องดังต่อไปนี้

2.1 คุณภาพของประชากรด้านการจราจร

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าประชากรส่วนใหญ่ยังมีโอกาสในการพัฒนาความคิด และจิตใจได้น้อย ความสามารถในการเป็นพล เมืองที่มีความรับผิดชอบทำให้เป็นประโยชน์ต่อ ตนเองและสังคมส่วนรวมมีอยู่ในขีดจำกัด จากปัญหาการจราจรเกี่ยวกับ "คน" มีดังนี้คือ

2.1.1 พฤติกรรมของ "ผู้ใช้ทาง"

อุปนิสัยของผู้ใช้ถนนในกรุงเทพมหานครที่สร้างปัญหาจราจรนั้นส่วน ใหญ่เป็นผู้ใช้ถนนที่มีได้คำนึงถึงความรับผิดชอบของตัวเองอันหึงมีต่อสังคม ความไม่มีน้ำใจ ในการใช้ทางเกิดขึ้นมาก จนกล่าวได้ว่าผู้ที่เห็นแก่ตัวเท่านั้นที่จะได้ประโยชน์มากที่สุดในการใช้ถนน ซึ่งนับว่าเป็นความ เสื่อมทางจิตใจอย่างยิ่ง

2.1.2 การรักษาความปลอดภัยในการจราจร

ความไม่รู้อะไรประกอบกับการขาดจิตสำนึกของความปลอดภัย (Safety-mindedness) ทำให้ประชากรไม่รู้จักการคุ้มครองตนเอง เพื่อสวัสดิภาพในการใช้รถใช้ถนน

เรามักจะชวนชวายเป็นการแก้ปัญหาดีกว่าการป้องกันปัญหา ผู้ใช้ทางจำ เป็นต้องศึกษา ข้อดี - ข้อเสีย ในสิ่งที่ตนได้กระทำในขณะที่ใช้ตัวจราจรร่วมกับผู้อื่น เพื่อลดความ เห็นแก่ตัวลงบ้างและมี ความรับผิดชอบร่วมกันในการป้องกันปัญหา

2.2 ความสูญเสียอัน เกิดจากปัญหาจราจร

ปัญหาจราจรจำแนกได้ 2 ประเด็นสำคัญคือ

1. ปัญหาจากการจราจรคับคั่ง
2. ปัญหาจากอุบัติเหตุ

1. ปัญหาจากการจราจรคับคั่ง เกิดความไม่คล่องตัวเท่าที่ควร มีผล ให้สูญเสียทางด้าน เชื้อเพลิง เวลา สุขภาพจิตของผู้ใช้ทาง และปัญหามลพิษ แม้ว่าจะไม่สามารถ ประเมินค่าออกมา เป็นตัวเลขที่แน่ชัด ได้แต่ก็ต้องยอมรับกันว่ามีผลกระทบคือ เศรษฐกิจและสังคม เป็น อย่างมาก สภาพการจราจรที่วุ่นวายในเมืองมีส่วนทำให้ความงามของตัวเมืองลดน้อยลง และยัง เป็นเหตุให้ผู้ที่ต้อง เกี่ยวข้องกับระบบจราจรอยู่ในภาวะหลีกเลี่ยงไม่ได้เกิดอารมณ์เสียสะสม เพิ่มขึ้น ความคิดที่ตึงตางก็ลดลงไปด้วย

2. ปัญหาจากอุบัติเหตุ ก่อให้เกิดการสูญเสียดังนี้ คือ

ก. ความสูญเสียทางกาย มีผลให้ถึงแก่ชีวิตหรือร่างกายพิการ เสียโอกาสในการประกอบอาชีพ เป็นการสูญเสียทรัพยากร มนุษย์ของประเทศ

ข. ความสูญเสียทางจิตใจและสังคม ได้แก่ ความเจ็บปวด ความเศร้าโศก เสียใจ ความเป็นทุกข์ ความหวาดกลัว เสียขวัญ เสียจริต จิตสิ้นเฟื่อง สังคมพิการ การถูกตัดออกจากสังคม การถูกทอดทิ้งโดดเดี่ยว เป็นความสูญเสียที่ไม่อาจมองเห็นได้ด้วยตา เพราะ เป็น เรื่องของความคิด ความรู้สึกของผู้ประสบอุบัติเหตุ ซึ่งไม่อาจทดแทนได้ด้วยตัวเงิน เป็นผลให้ไม่ อาจทำงานหรือดำรงชีวิตได้ตามปกติ

ค. ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ สถิติแสดงความเสียหายทาง ทรัพย์สินนั้น เป็นการประเมินทางวัตถุ เท่านั้น ไม่สามารถ เก็บรายละเอียดได้ทั้งหมด เพราะว่าการ เกิดอุบัติเหตุแต่ละครั้งจะต้องเสียค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าชดเชยการทำงาน ค่าขาดไร้รูปการะ ค่าปลงศพ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี เป็นต้น นอกจากนี้ความรุนแรงของอุบัติเหตุยังทำให้ต้อง เพิ่มทุนเพื่อป้องกันอุบัติเหตุสูงขึ้น เป็นค่าใช้จ่ายด้านมนุษยธรรม เพื่อลดอันตรายต่อชีวิต

หน่วยที่ 2. ความรู้ความเข้าใจในระเบียบปฏิบัติและกฎจรรยา

ความคิดรวบยอด

1. อุบัติเหตุบนถนน เกิดขึ้นได้ง่ายกับคนที่ขาดความระมัดระวังชอบ เสี่ยงอันตราย ผ่าฝืนระเบียบอยู่เสมอ
2. การปฏิบัติตามกฎหมายจราจรด้วยความรับผิดชอบคือส่วนร่วมช่วยคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินได้ตลอดไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอก เหตุผลที่ต้องปฏิบัติตามกฎจราจรได้
2. นักเรียนระบุระเบียบข้อบังคับ เกี่ยวกับการจราจรที่ควรรู้และต้องปฏิบัติโดยเคร่งครัดได้
3. นักเรียนอธิบายการรักษาความปลอดภัยสำหรับตนเองนอกจากที่กำหนดไว้ในกฎจราจรได้
4. นักเรียนเปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้ใช้ทางของประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งมีส่วนต่อการพัฒนาสังคมได้
5. นักเรียนอธิบายการใช้มาตรการทางกฎหมายในการจราจรได้
6. นักเรียนวิเคราะห์ข้อบกพร่องของการควบคุมบังคับให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายจราจรในกรุงเทพมหานครได้
7. นักเรียนเสนอแนะวิธีปฏิบัติตน เพื่อช่วยแก้ปัญหาจราจรในกรุงเทพมหานครได้
8. นักเรียนระบุชื่อหน่วยงานภาครัฐบาลและภาคเอกชนที่มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาจราจรในกรุงเทพมหานครได้

เนื้อหาบูรณาการจราจรศึกษากับวิชาสังคมศึกษา

1. ลักษณะการเมืองการปกครองของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
พื้นฐานทางการเมืองการปกครองของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ระบอบประชาธิปไตย เป็นระบบการเมืองที่ประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย เพิ่งจะนำมาใช้ในประเทศของตน เนื้อหาสาระและแนวปฏิบัติของระบอบประชาธิปไตยโดยหลายประการไม่ได้มีส่วนสัมพันธ์กับพื้นฐานการปกครองของประเทศเหล่านี้ ประชาชนส่วนมากเคยชินกับการรับฟังคำสั่งจากผู้ปกครอง มากกว่าที่จะรับผิดชอบด้วยตนเอง เคยชินต่อการรับผิดชอบเฉพาะ เรื่องของตน และกับผู้คนที่ตนรู้จัก แต่ไม่รู้จักรับผิดชอบต่อสาธารณชนและสาธารณสถาน ด้วยลักษณะดังกล่าวจึงควรช่วยกันปลูกฝังด้วยการให้การศึกษาในเรื่องทัศนคติที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อการคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง เท่า ๆ กับชีวิตของบุคคลทั่วไป และทรัพย์สินของสาธารณะ

การปฏิบัติตน เพื่อคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สิน ในส่วนที่เกี่ยวกับการจราจรจะต้องมีความรู้ และปฏิบัติตามในเรื่องต่อไปนี้

1.1 ระเบียบข้อบังคับ เกี่ยวกับการจราจร

1.1.1 กฎจราจรสำหรับคนเดินเท้า

คนเดินเท้า

1. ถนนที่มีทางเท้าหรือไหล่ทาง

- เดินบนทางเท้าหรือไหล่ทาง จะเป็นด้านในของถนนก็ได้
- เดินชิดด้านในที่ติดกับอาคาร ไม่ยื่น เกะกะกีดขวางบนทางเท้า

2. ถนนไม่มีทางเท้า

- เดินทางด้านขวามือของเรา เพื่อให้ส่วนกับทางรถ
- เดินชิดขอบถนน โดยเดินเรียงเดี่ยว
- ถ้ามีเด็กไปด้วย ต้องให้เด็กเดินชิดด้านใน ใช้นิ้วขวาจูงเด็ก อย่าปล่อยให้เด็กเดินโดยอิสระ

3. การเดินถนนในขณะที่มีคน แสงสว่างไม่เพียงพอ หรือเวลากลางคืน

- ควรสวม เสื้อผ้าสีอ่อน หรือสีขาว เพื่อให้ผู้ขับรถ เห็นได้ แต่ไกล มีไฟฉายส่องทางไปด้วย
- การเดินเป็นแถว หรือเดินเป็นขบวน จะต้องเป็นการเดินที่ไม่กีดขวางทางจราจร ต้องได้รับอนุญาตและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนด

การข้ามทาง

1. ข้ามถนนที่สะพานข้ามทาง หรือที่ซึ่งกำหนดให้เป็นทางข้าม มีเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรควบคุมการจราจรอยู่ ณ ที่นั้น
2. ข้ามถนนในที่ที่ไม่มีทางข้าม บริเวณที่มีรถวิ่งสวนกันปฏิบัติดังนี้
 - ยืนรอนทางเท้าหรือไหล่ทาง
 - ดูรถทางขวา ทางซ้าย และทางขวาอีกครั้งหนึ่ง เมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงเดินข้าม ถึงเส้นแบ่งกลางถนนหยุดมองทางซ้ายแน่ใจว่าไม่มีรถวิ่งมาในระยะใกล้จึงเดินข้ามต่อไป
 - ขณะที่เดินข้ามถนน ควรเดินด้วยความรีบเร่งอย่าวิ่ง ไม่หยุดซังกัเก็บสิ่งของ หยุดทักทายกัน เดินให้ชิดด้านใดด้านหนึ่งของทางข้าม
3. ข้ามถนนตรงทางที่รถเดินทางเดียว (One Way) และทางที่มีปริมาณการจราจรฝั่งหนึ่งสูงกว่าอีกฝั่งหนึ่ง (Reversible Lane) ต้องหยุดให้แน่ใจเสียก่อนว่ารถส่วนใหญ่แล่นมาจากทางใด ถ้าเป็นทางที่รถเดินทางเดียวต้องระวังรถประจำทางวิ่งสวน
4. ข้ามถนนตรงที่มีการควบคุมด้วยไฟสัญญาณจราจร คนเดินเท้าต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจร คือต้องข้ามในขณะที่ไฟสัญญาณคนข้ามเป็นตุ๊กตาสีเขียว แต่ก่อนที่จะข้าม ก้มดูที่กล่องสามเหลี่ยมซึ่งติดอยู่ที่เสาไฟ แล้วรอนจนกว่าดวงไฟฝั่งตรงข้ามปรากฏตุ๊กตาสีเขียว ถ้าเป็นตุ๊กตาสีแดง ยังข้ามไม่ได้ ก่อนข้ามต้องดูให้แน่ใจว่ารถหยุดสนิทแล้ว ขณะที่เดินข้ามถ้าตุ๊กตาสีเขียวกระพริบให้รีบข้ามโดยเร็ว
5. ข้ามถนนตรงทางแยกที่มีสัญญาณไฟจราจรควบคุมต้องปฏิบัติดังนี้
 - ยืนรอนทางเท้าตรงที่ทางแยก
 - สัญญาณไฟสีแดงขึ้น รถในทางนั้นหยุดสนิทแล้วจึงเดินข้ามไป
 - ก่อนที่จะลงจากทางเท้าต้องระวังรถที่จะเลี้ยวขวา หรือรถที่เลี้ยวซ้ายมาจากถนนอีกทางหนึ่ง

6. ในการข้ามทาง ต้องปฏิบัติต่อไปนี้

- อย่าข้ามทางโดยออกจากที่กำบัง เช่น ห้ายรถหรือหน้ารถประจำทาง ใช้ความระมัดระวังให้มาก
- อย่าเดินข้ามทางนอกทางข้าม เมื่อมีทางข้าม (ทางม้าลาย สะพานลอย) อยู่ภายในระยะ 100 เมตร

1.1.2 เครื่องหมายจราจร

แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. เครื่องหมายจราจรชนิดแผ่นป้ายทำด้วยแผ่นโลหะ หรือไม้ หรือวัสดุอื่นที่แทนกันได้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

- ประเภทบังคับ ได้แก่ เครื่องหมายกำหนดเพื่อบังคับการจราจรในทาง เช่น เครื่องหมายหยุด ให้ทาง ห้ามเข้า ห้ามเลี้ยวซ้าย ห้ามกลับรถ ห้ามแซง ห้ามจอด ห้ามหยุด ให้ตรงไป ให้เลี้ยวซ้าย ฯลฯ

- ประเภทเตือน ได้แก่ เครื่องหมายเตือนให้ผู้ใช้ทางระวังอันตรายตามความหมายในแผ่น เครื่องหมายนั้นใช้ติดตั้งใน เขตทางที่อาจเกิดอันตรายหรืออุบัติเหตุขึ้นได้ เพื่อป้องกันอันตรายหรืออุบัติเหตุดังกล่าวให้ผู้ขับรถปฏิบัติตาม เช่น ทางโค้ง ทางคดเคี้ยว ทางตัดทางเอก ทางข้ามทางรถไฟ ระวังคนข้ามถนน ทางสิ้น ฯลฯ

2. เครื่องหมายบนผิวทาง ขอบทาง เป็นประเภทบังคับ เช่น เส้นแบ่งทิศทางการจราจร ห้ามแซง (เส้นทึบ) เส้นแบ่งทิศทางการจราจรคู่ (เส้นทึบคู่กับเส้นประ) เขตห้ามจอด (ขาว-เหลือง) เขตห้ามหยุดหรือห้ามจอด (ขาว-แดง) ลูกศรพื้นทาง เป็นต้น

เครื่องหมายจราจรมีประโยชน์เป็นอย่างมากเพราะนอกจากจะให้รายละเอียดมาอย่างต่อผู้ใช้ทางแล้วยังช่วยประหยัดแรงงานของพนักงาน เจ้าหน้าที่อีกด้วย ส่วนที่จะเกิดประสิทธิผลเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความชัดเจน เหมาะสมของ เครื่องหมายและมีจำนวนมากเพียงพอต่อการใช้รถใช้ถนน ประกอบกับผู้ใช้ทางปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องรักษากฎหมายอย่างสม่ำเสมอ

1.1.3 สัญญาณจราจรที่ควรทราบ

1. สัญญาณไฟจราจร ใช้ควบคุมการจราจรประกอบด้วยโคมไฟจราจร 3 ดวง คือ สีแดงอยู่ตอนบน สีเหลือง (อำพัน) อยู่ตรงกลาง และสีเขียวอยู่ตอนล่าง ใน

บางกรณีอาจมีโคมไฟจราจรลูกศรสีเขียวประกอบด้วย

2. สัญญาณมือของผู้ขับขี่รถ ต้องให้ผู้ขับขี่รถคันอื่น เห็นได้ในระยะไม่น้อยกว่า 60 เมตร และต้องให้ก่อนไม่น้อยกว่า 30 เมตร ใช้เมื่อสัญญาณไฟกระพริบ หรือไฟหยุดเสียและใช้กับรถจักรยาน จักรยานยนต์ รวมทั้งล้อเลื่อนก่อนที่จะให้สัญญาณต้องมองดูรถอื่น เสียก่อนว่าปลอดภัยหรือไม่

3. สัญญาณมือและแขนของพนักงาน เจ้าหน้าที่ (ตำรวจจราจร) หมายถึง สัญญาณที่ตำรวจจราจรแสดงให้ปรากฏข้างหน้า

4. สัญญาณนกหวีด ตำรวจจราจรแสดงด้วยการ เป่านกหวีด เสียงยาว 1 ครั้ง หมายถึงหยุด เสียงสั้น 2 ครั้งติดต่อกันหมายถึง ไป

ข้อสำคัญที่ผู้ใช้ทางจะต้องระลึกอยู่เสมอก็คือ ถึงแม้ว่าสัญญาณจราจร จะ เป็นการบ่งชี้ถึงอุบัติเหตุ แต่ก็มิได้เป็นหลักประกันความปลอดภัยได้อย่างแน่นอน เสมอไป

1.2 การปฏิบัติตนอย่างถูกต้องและปลอดภัยในการจราจร

การใช้รถใช้ถนนให้ปลอดภัยขึ้นอยู่กับความรู้ความ เข้าใจในปัจจัย 5 ประการ คือ 1. รถ 2. ทาง 3. การขับขี่รถ 4. กฎจราจร 5. มารยาท ไม่ว่าผู้ใช้ทางจะอยู่ในฐานะ คนเดินเท้า คนโดยสารรถ หรือคนขับขี่รถมีความรู้ความ เข้าใจในปัจจัย 5 ประการ ประกอบกับการ ตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาทรู้จักการวางแผนล่วงหน้าอย่างรอบคอบก่อน เดินทางย่อมมีความปลอดภัย โอกาสที่จะ เกิดอุบัติเหตุ เป็นไปได้น้อย

ลักษณะทางสังคมของประเทศใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การสร้างคุณภาพประชากร เป็น เป้าหมายสำคัญที่สุดของการพัฒนาประเทศลักษณะของ ประชากรที่มีคุณภาพนั้น จะต้องมีลักษณะสอดคล้องกับการดำรงชีวิต ในปัจจุบันที่มีความ เป็นอยู่ค่อนข้างแออัด คุณลักษณะสำคัญของประชากรในมหานครใหญ่ ได้แก่ การเคารพกฎหมาย ความเป็นผู้มี ระเบียบวินัยในตนเอง ความอุตสาหกรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และการรู้จัก เสียสละ เพื่อประโยชน์ สุขส่วนรวม ผู้ที่อาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ โดยเฉพาะในกรุง เทพมหานคร ซึ่งเป็นศูนย์รวมกิจกรรมสำคัญ ของประเทศควรที่จะได้รับการ เสริมสร้างคุณลักษณะดังกล่าว เพื่อการป้องกันและ แก้ไขปัญหาในอนาคต ประการที่เกิดขึ้นในมหานคร เช่น ปัญหารถจราจร ปัญหามลภาวะ เป็นต้น โดยคำนึงถึง เรื่องสำคัญต่อไปนี้ คือ

1.3 การใช้มาตรการทางกฎหมาย

กฎจรรยาบรรณ คือ กฎแห่งความปลอดภัย เนื่องด้วยการบังคับให้เป็นไปตามกฎจรรยาบรรณมีจุดมุ่งหมาย เพื่อควบคุมพฤติกรรมของผู้ใช้ทางโดยวิธีการป้องกันการฝ่าฝืน การชักชวนให้หลีก เลี่ยงการฝ่าฝืน และการลงโทษผู้ฝ่าฝืนด้วยวิธีการดังกล่าวจะมีผลให้เกิดความปลอดภัยของผู้ใช้ทางและประสิทธิภาพในการจราจร ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาสังคมด้านการจราจร เช่น ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ให้ความสำคัญต่อ เรื่องข้อบังคับ เพื่อให้การใช้ทาง เป็นไปด้วยความสะดวกและปลอดภัย โดยให้ความรู้อย่างจริงจังจนประชาชนมีความ เข้าใจว่ากฎจรรยาบรรณคือกฎแห่งความปลอดภัย เขาพร้อมที่จะปฏิบัติตามและ ไม่มีการละเมิดกฎจรรยาบรรณอย่าง เจตนา

1.4 ประสิทธิภาพการควบคุมบังคับให้ประชาชน เคารพกฎหมาย

ในสังคมประเทศที่กำลังพัฒนาปรากฏว่ามีผู้ฝ่าฝืนกฎหมายจราจรอยู่มากมาย สมาชิกส่วนใหญ่ในสังคมก็ยังคง เทิด เถยไม่ประนามผู้ฝ่าฝืนกฎจราจรว่า เป็นผู้กระทำความผิดกฎหมาย ทั้งที่กฎหมายจราจรก็คือประเภทหนึ่งของกฎหมายอาญาในส่วนตัวว่าอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน แต่ประชาชนส่วนใหญ่ยังถือว่า เป็นความคิด เล็ก ๆ น้อย ๆ หรือตนเองก็อาจจะฝ่าฝืน เช่นนั้นได้ เหมือนกันจึง ไม่มีผู้ใดคิดอยากจะประนามตนเอง ประกอบกับพนักงาน เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุม บังคับให้การใช้กฎหมาย เกิดประสิทธิผลก็ยังคงมีความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ ถ้า เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรรู้จักหน้าที่และรักษากฎหมายอย่าง เคร่งครัด จะ เป็นผลสะท้อนให้ประชาชนมีความ เคารพในกฎหมายและ เชื่อฟังเจ้าหน้าที่อย่าง เคร่งครัด เช่นกัน การฝึกอบรม เจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ เป็นสิ่งจำเป็นพร้อม ๆ กับการให้ความรู้ความ เข้าใจในการปฏิบัติตามกฎจราจร ประสิทธิภาพ การควบคุมบังคับให้ประชาชน เคารพกฎหมายจะต้องถึงพร้อมด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ

1. มีการบัญญัติกฎหมายที่เหมาะสม
2. มีการปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัด
3. มีการลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมายอย่าง เด็ดขาดและรวดเร็ว

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ความ เป็นผู้มีระเบียบวินัยในการใช้ทางปฏิบัติด้วยความ เข้าใจ เป็นกิจนิสัยจึง เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งคือการป้องกันแก้ไขปัญหารจราจร

2. ปัญหาปัจจุบันในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2.1 ปัญหาประชากร

ประชากรในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยังยึดมั่นอยู่กับระบบค่านิยมดั้งเดิม ได้แก่ การยึดมั่นในส่วนบุคคลยิ่งกว่ากฎหมาย ชอบสะดวกสบายมากกว่าการทำงานเป็นระบบ คนในชาติมักจะไม่ค่อยให้ความร่วมมือที่จะปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ แต่จะคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนเฉพาะหน้ามากกว่า กล่าวโดยสรุปแล้ว ค่านิยมบางอย่างที่เป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลง ไปสู่ระบบสังคม เมือง ที่พลเมืองสามารถรับผิดชอบต่อสังคมได้

1. ถือว่าบุคคล เป็นใหญ่กว่ากฎ เกณฑ์
2. ชอบสนุกสนานรื่น เริง โดยไม่คำนึงถึงความสูญเสีย
3. ไม่ค่อยจะ เข้มงวดกวดขันกับกฎ เกณฑ์มักจะใช้วิธีการประนีประนอมมากกว่าที่จะชี้ถูก - ผิด

กว่าที่จะชี้ถูก - ผิด

ลักษณะนิสัยต่าง ๆ ที่แสดงถึงการใช้รถอย่างไม่ถูกต้องและปลอดภัย เช่นนี้ทำให้เกิดปัญหาจราจร เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง

2.2 ปัญหาสภาพแวดล้อม

หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์ได้นำมาใช้ในรูปแบบทางระบบ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง กฎหมาย รวมทั้งสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เช่นที่อยู่อาศัย ถนน รถยนต์ ฯลฯ รวมทั้งมลภาวะที่มนุษย์ทำให้เกิดขึ้น เนื่องมาจากการใช้ของบางอย่างแล้วทิ้งส่วนที่ไม่ต้องการออก ในรูปของขยะ ควันดำ สารเป็นพิษต่าง ๆ

ปัญหาสภาพแวดล้อมของประเทศในกลุ่ม เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เกิดจากความไม่สมดุลกันระหว่างจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างมากมา กับบริการทางสาธารณูปโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ที่อยู่อาศัย น้ำประปา ถนน ทั้งนี้เพราะการวางผัง เมืองเช่นกรุงเทพมหานคร ไม่ได้เตรียมไว้รองรับที่จะบริการให้แก่ประชาชน 5 - 10 ล้านคน

3. แนวทางแก้ปัญหของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

3.1 ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหจราจรของประเทศในกลุ่มอาเซียน

คณะกรรมการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (ESCAP) ได้ให้ความร่วมมือแก่ประเทศในกลุ่มอาเซียนโดยจัดให้มีการประชุมสัมมนาการป้องกันอุบัติเหตุด้านการจราจร เพื่อกำหนดวิธีการให้ความรู้ในด้านความปลอดภัยด้านการจราจรแก่เยาวชน โดยถือว่าบรรดาอุบัติเหตุ การจราจรทั้งหมด เกิดจากความผิดพลาดของมนุษย์

3.2 องค์การของรัฐและเอกชนที่มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาจราจรของกรุงเทพมหานคร

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจราจร ดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาจราจรในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ได้แก่

1. กรมการขนส่งทางบก
2. กรมโยธาธิการ
3. การประปานครหลวง
4. การไฟฟ้านครหลวง
5. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย
6. การรถไฟแห่งประเทศไทย
7. กรมทางหลวง
8. กรมตำรวจ
9. สภาความมั่นคงแห่งชาติ
10. คณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ
11. ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย
12. สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT)
13. องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (JICA)
14. คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (ESCAP)

หน่วยที่ 3. พัฒนาศักยภาพที่ติดต่อการรักษาความปลอดภัยในการจราจร

ความคิดรวบยอด

1. ความพร้อมในด้านทักษะและความสามารถต่อการใช้รถใช้ถนน เสริมสร้างความปลอดภัยแก่ตนเองและสังคม
2. การกำหนดแผนการต่าง ๆ เกี่ยวกับการจราจร เป็นส่วนประกอบที่จำเป็นต่อการพัฒนาเพื่อขจัดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกความสำคัญของคุณภาพประชากรด้านการใช้รถใช้ถนนที่มีส่วนส่งเสริม

การพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมได้

2. นักเรียนระบุ เหตุผลที่ต้อง เสริมสร้างสวัสดิภาพของประชาชนได้
3. นักเรียนเสนอแนวทางป้องกันอุบัติเหตุจากการจราจรทางบกได้
4. นักเรียนอภิปรายแผนการจัดการจราจร เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินได้
5. นักเรียนวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการประกอบธุรกิจอื่น เกิดจากความล่าช้า

ไม่สะดวกในการจราจร และ เสนอแนวทางแก้ปัญหาได้

เนื้อหาบูรณาการจราจรศึกษากับวิชาสังคมศึกษา

1. การใช้ทรัพยากรและปัญหาซึ่ง เกิดจากการใช้ทรัพยากร

1.1 แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมด้านการป้องกันแก้ไขอุบัติเหตุ เหตุบนถนน

ประชากร เป็นทรัพยากรที่มีผลต่อการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมได้มากที่สุด

ประชากรซึ่งมีคุณภาพย่อมมีความสามารถในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ภายในประเทศให้เกิดประโยชน์ได้ แม้ว่าภายในประเทศขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติที่จะเอื้ออำนวยต่อการผลิต แต่ประชากรที่มีคุณภาพในแต่ละสังคม ก็สามารถที่จะคิดหาวิธีการต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการผลิตการประกอบการ ส่งผลความเจริญก้าวหน้าทาง เศรษฐกิจอย่างมากมาย เช่น ประเทศญี่ปุ่น การพัฒนาสังคมทุกด้านจำเป็นต้องอาศัยระบบการคมนาคมขนส่งที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยความปลอดภัย ความรวดเร็ว และประหยัด ด้วยเหตุนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 5 จึงได้ศึกษาปัญหาจราจรทางบกใน กรุงเทพมหานคร ศูนย์รวมกิจการสำคัญของประเทศไทย เพื่อหาสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุจราจรสรุปได้ 3 ประการคือ

1. ความบกพร่องของคน
2. ความบกพร่องของยานพาหนะ
3. ความบกพร่องของทางและสภาพแวดล้อม

ด้วยสาเหตุดังกล่าวจึงได้กำหนดแนวทางป้องกันอุบัติเหตุจากการจราจรทาง

บกดังต่อไปนี้

1.2 มาตรการในการดำเนินงาน

1.2.1 มาตรการทางการศึกษาและอบรม

จัดให้มีการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ เพื่อให้รู้จักวิธีการปรับ
ตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่มีอันตราย รู้จักหาทางขจัดอันตรายเหล่านั้นได้ รู้จักวิธีการหลีกเลี่ยงอันตราย
เพื่อให้มีชีวิตอยู่ได้อย่างปลอดภัย มีความเข้าใจว่าชีวิตจะปลอดภัยยิ่งขึ้นถ้าได้มีการศึกษาหาวิธีป้องกัน
อันตรายต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้าพร้อมกับการพัฒนาการทางวิทยาการและเทคโนโลยี

1.2.2 มาตรการทางวิศวกรรมการจราจร

คณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติได้เสนอแนะแนวทางการ
ป้องกันอุบัติเหตุจากการจราจรทางบกด้านวิศวกรรมจราจรไว้ ดังนี้

1. ปรับปรุงแก้ไขสภาพแวดล้อมของทาง แนวทางนี้ประกอบด้วย
การปรับปรุง สัญญาณไฟ การให้ไฟฟ้าแสงสว่าง ป้ายจราจร พื้นผิวจราจร การจัดช่องทางเดินรถและ
การห้ามจอดรถในที่ซึ่งเป็นการกีดขวางทางจราจร

2. ปรับปรุงแก้ไขอุบัติเหตุตามลักษณะการชน เพื่อลดความรุนแรง
ของอุบัติเหตุจะประกอบด้วย การแก้ไขทางกายภาพ ทางวิศวกรรมการจราจรและการควบคุมการจราจร
อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสามอย่างประกอบกัน โดยคำนึงถึงความมีประสิทธิภาพ ความเหมาะสม
ความประหยัด และอื่น ๆ ประกอบด้วย

1.2.3 มาตรการทางการแพทย์

ให้มีหน่วยแพทย์อาสาสมัครร่วมงานกับ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการ
จราจรตรวจสุขภาพผู้โดยสารใบขับขี่ พร้อมกับจัดให้มีการอบรมบุคลากรการแพทย์ช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ
จากอุบัติเหตุการจราจร

1.2.4 มาตรการทางกฎหมาย

การควบคุมให้ปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นมาตรการ เร่งด่วนที่จะต้อง
ดำเนินการก่อนอื่น เพราะเป็นวิธีการที่ค่อนข้างจะได้ผลดีในขณะนี้

2. ลักษณะทางเศรษฐกิจของ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2.1 ระบบขนส่งมวลชนที่เอื้ออำนวยความสะดวกในทาง เศรษฐกิจ

การขยายตัวอย่างรวดเร็วของกรุง เทพมหานคร มีผลให้การเพิ่มประชากร
สูงขึ้นมากพร้อมกับปริมาณของรถยนต์ซึ่งเพิ่มจาก 320,000 คัน ในปี พ.ศ. 2515 เป็น 850,000
คันในปี 2525 ช่วงเวลา 10 ปี เพิ่มขึ้นถึง 165% แต่ปริมาณของถนนกลับ เพิ่มขึ้น เพียงเล็กน้อย จึงก่อ

ให้เกิดปัญหาจราจรและการขนส่งติดขัดเป็นอย่างยิ่ง ความต้องการของประชาชนในด้านบริการรถโดยสารประจำทางมีสูงถึงร้อยละ 85 ของจำนวนประชาชนทั้งหมดในกรุงเทพมหานคร แต่รถโดยสารประจำทางเท่าที่มีอยู่ผู้โดยสารได้น้อยและมีความเร็วต่ำ โดยเฉพาะในช่วงชั่วโมงเร่งรัดจะวิ่งได้ต่ำกว่า 10 กิโลเมตรต่อชั่วโมง และมีแนวโน้มว่าช่วงเวลาของการเดินทางจะเพิ่มขึ้นอีกเนื่องจากการเดินทางของประชาชนและจำนวนรถยนต์ที่เพิ่มขึ้นทำให้การจราจรติดขัดมาก เป็นการสูญเสียทางเศรษฐกิจนับพันล้านบาทต่อปี จำเป็นต้องหาวิธีการต่าง ๆ มาช่วยแก้ปัญหาดังกล่าว วิธีหนึ่งที่สมควรได้รับการพิจารณาคือ "ระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน" ซึ่งกำหนดขอบเขตผ่านไปในแนวของถนนสาธารณะทางรถไฟ หรือคลอง ที่อยู่ในบริเวณย่านชุมชน โดยลงทุนดำเนินการเฉพาะสายที่มีความจำเป็นสูงก่อน ระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนมีประโยชน์ดังนี้คือ

1. ด้านเศรษฐกิจ ประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะเสียค่าใช้จ่ายคงที่ ความเร็วสม่ำเสมอ เฉลี่ยจะอยู่ระหว่าง 37 - 48 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ในขณะที่รถยนต์โดยสารมีความเร็วเพียง 10 กิโลเมตรต่อชั่วโมง รถไฟฟ้า 1 ขบวน ใช้พนักงานขับรถเพียง 1 คน รับผู้โดยสารได้ประมาณ 1,200 คน ใช้ทางวิ่งเพียง 1 เลน เป็นการประหยัดเงินค่าก่อสร้างถนนและค่าบำรุงรักษาด้วย

2. ด้านสังคม ช่วยลดการติดขัดของการจราจร อำนวยความสะดวก ใช้เวลาน้อยลง ไม่ต้องเสียสุขภาพจิตจากการเบียดเสียดห้อยโหนและรออยู่บนรถในระหว่างเดินทาง เป็นเวลานาน ไม่เป็นอุปสรรคในการบริการ เมื่อเกิดน้ำท่วม มลภาวะอากาศในกรุงเทพมหานครก็จะดีขึ้น และที่สำคัญที่สุดก็คือระบบรถไฟฟ้าจะทำให้อุบัติเหตุลดลงได้

ถ้าการบริการรถไฟฟ้าดำเนินไปด้วยดี จะทำให้อัตราการเพิ่มขึ้นของรถส่วนบุคคลลดน้อยลง เป็นการลดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศชาติด้วย

หน่วยที่ 4. การเป็นผู้มีความพร้อมในการใช้ทางอย่างมีประสิทธิภาพ

ความคิดรวบยอด

1. การละเมิดกฎหมายจราจรบ่อยครั้ง เกิดจากการปฏิบัติตามแบบอย่างที่ไม่ดี
2. ความเป็นระเบียบในการจราจร เกิดจากการเคารพต่อสิทธิของผู้ร่วมใช้ทาง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกสาระสำคัญเกี่ยวกับหน้าที่ของคนเดินเท้า และคนโดยสารรถตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ได้
2. นักเรียนอภิปรายผลอันเกิดจากผู้ใช้ทางมีมารยาทในการใช้รถใช้ถนนและเคารพในสิทธิซึ่งกันและกันได้
3. นักเรียนเสนอแนะคุณลักษณะที่แสดงถึงความเป็นผู้มีวินัยในการจราจรพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบได้
4. นักเรียนยกตัวอย่างของการทำผิดเกี่ยวกับการจราจร ทำให้เกิดปัญหาพร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขได้
5. นักเรียนสรุปแนวทางการให้ความร่วมมือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่จราจร เพื่อรักษาความปลอดภัยและเป็นการลดปัญหาจราจร

เนื้อหาบูรณาการจราจรศึกษากับวิชาสังคมศึกษา

1. สิทธิหน้าที่ของพลเมืองตามกฎหมาย

1.1 สิทธิหน้าที่ของประชาชนในฐานะผู้ใช้ทาง

กฎหมายที่กล่าวถึงสิทธิหน้าที่ของคนเดินเท้าได้แก่ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการเดินบนทางเท้า การข้ามถนน และห้ามมิให้กระทำการใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางทางจราจรสำหรับสิทธิหน้าที่ของคนโดยสารนั้นกฎหมายกำหนดข้อห้ามมิให้ผู้โดยสารกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นเหตุให้ผู้ขับขี่มองไม่เห็นทางข้างหน้าหรือด้านข้างของรถโดยสารสะดวกในขณะขับรถหรือในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการควบคุมบังคับรถและได้กำหนดไว้ว่าผู้โดยสารต้องชำระค่าขนส่งและค่าบริการตามอัตราที่ราชการกำหนดพร้อมทั้งต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดด้วยความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยตามที่ราชการกำหนดตลอดเวลาที่อยู่ในระหว่างการโดยสาร

1.2 มารยาทในการใช้รถใช้ถนนและการเคารพในสิทธิซึ่งกันและกัน

ผู้ใช้รถใช้ถนนทุกฝ่ายนอกจากจะต้องปฏิบัติตามกฎจราจรโดยเคร่งครัดแล้วยังต้องรู้จักผ่อนปรนต่อกัน ไม่ถือความพอใจของตนเองเป็นที่ตั้ง คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้อื่นที่

เกี่ยวข้อง ในการมองเห็นแก้ไขปัญหามางครั้งก็จำเป็นต้อง เอื้อเฟื้อ เพื่อแผ่ต่อกันบ้าง ให้อภัยต่อความผิดพลาดของผู้อื่นแสดงความ เห็นใจต่อผู้ใช้ทางร่วมกันและแสดงกริยาขอบคุณ เมื่อได้รับความ เอื้อเฟื้อ ถ้าทุกฝ่ายสามารถปฏิบัติได้ดังกล่าวจะช่วยลดปัญหาจราจรติดขัด ลดการสูญเสีย เศรษฐกิจรวมทั้งลดอุบัติเหตุบนถนนอีกด้วย

1.3 ลักษณะของผู้มีวินัยในการจราจร

ประกอบด้วยคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ความ เข้าใจในหน้าที่ของคนไม่ว่าจะอยู่ในฐานะคน เดินเท้า คนโดยสาร หรือคนขับรถ ว่าจะต้องใช้ทางใดปลอดภัยด้วยการปฏิบัติอย่างไร
2. ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรโดยเคร่งครัด
3. มีทัศนคติที่ดีและถูกต้องต่อการใช้ทางสาธารณะ
4. ตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาท รู้จักวิธีการคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง
5. มีความสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมตลอดเวลา เมื่อต้องใช้รถใช้ถนนร่วมกับบุคคลทั่วไป

1.4 พฤติกรรมของผู้ใช้ทางที่ควรตำหนิ

ในสังคมกรุงเทพมหานครปัจจุบันจะพบว่า มีผู้ฝ่าฝืนกฎหมายจราจรอยู่เป็นจำนวนมากมาย เกินกำลังที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะดูแลได้ทั่วถึง แม้ว่าสถิติการจับกุมผู้กระทำความผิดจราจรในแต่ละปีมีจำนวนสูงขึ้น แต่ผลอันได้แก่อุบัติเหตุบนถนนยังคงมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี การหวังพึ่งมาตรการทางกฎหมายอย่างเดียวไม่สามารถจะแก้ปัญหาให้จุลวงได้ สมาชิกส่วนใหญ่ในสังคมจะต้องช่วยกันประณามผู้ฝ่าฝืนกฎหมายจราจร ถือว่า เป็นผู้กระทำความผิดที่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน จำเป็นต้องใช้กฎศีลธรรมร่วมด้วย

พฤติกรรมของผู้ใช้ทางที่ทำให้เกิดปัญหาจราจร สมควรได้รับการประณาม มีดังนี้

1. ไม่มีวินัย คามใจตนเอง ขาดความรับผิดชอบต่อ
2. เห็นแก่ตัว มักง่าย ถือเอาความสะดวกเป็น เกณฑ์ในการปฏิบัติ ขาดความเป็นผู้มีจิตสำนึก เพื่อสังคม

3. ละเลยต่อการปฏิบัติตามข้อบังคับ ไม่รู้กฎจราจร
4. พยายามแสวงหาอภิสิทธิ์ ใช้อิทธิพล เหนือกฎหมาย
5. เห็นผิด เป็นชอบ เชื่อว่าการทำตนเหนือกฎหมาย เป็นสิ่งที่น่ายกย่อง
6. มีค่านิยมในการทำตามอย่างกันทั้ง ๆ ที่รู้ว่าผิด
7. มีนิสัยชอบเสี่ยง ตีตกคนอง ตั้งตนอยู่ในความประมาท
8. รุกล้ำสิทธิส่วนบุคคล ฉวยโอกาสเพื่อตนเอง ขาดความละเอียดถี่ถ้วน
9. ไม่คิดจะดักเตือนหรือตำหนิ ชัดขวางผู้กระทำผิดกฎจราจรถือว่าดูจะไม่ใช้

1.5 แนวทางการให้ความร่วมมือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่จราจร

เพื่อประโยชน์ทั้งในส่วนบุคคลและส่วนรวม ผู้ใช้ทางจะต้องให้ความร่วมมือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่จราจรผู้มีส่วนในการรับผิดชอบต่อสังคมโดยตรงด้วยการปฏิบัติดังนี้

1. กำหนดแผนการในการเดินทางด้วยความรอบคอบ ไม่ประมาท มีความรู้ และเข้าใจกฎหมายจราจร สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย
2. ป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุจากการใช้รถใช้ถนน โดยใช้ยานพาหนะที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ใช้การได้ดี จำกัดความเร็วของรถตามที่กฎหมายกำหนด ใช้เครื่องมือจราจร เช่น การใช้เข็มขัด ใช้หมวก
3. ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุ ดำเนินการตามกฎหมายโดยชอบธรรม

หน่วยที่ 5. การสร้างเสริมประสบการณ์เกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพของชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งที่เป็นส่วนตนและส่วนรวม

ความคิดรวบยอด

1. ความไม่ประมาทเป็นคุณสมบัติเบื้องต้นของการคุ้มครองตนเอง
2. ความบกพร่องของผู้ใช้ทางประกอบกับความไม่มีประสิทธิภาพในการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย มีผลให้ปัญหาจราจรทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น
3. ความกล้าที่จะตำหนิผู้ละเมิดกฎหมายทางสังคม เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยขัดเกลาลักษณะนิสัยของผู้ใช้ทางที่เห็นแก่ตัวชอบฝ่าฝืนกฎจราจรได้
4. การแก้ปัญหาอุบัติเหตุจราจรจะต้องอาศัย สติ สัมผัสปัญญาที่มั่นคง ไม่หวั่นไหว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกคุณลักษณะที่แสดงถึงความ เป็นผู้มีความรับผิดชอบของการใช้รถใช้ถนนได้
2. นักเรียนอธิบายได้ว่าเพราะเหตุใดจึงต้องมีการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในการจราจรแต่เยาว์วัยและตลอดชีวิต
3. นักเรียนสามารถกำหนดแผนการปฏิบัติเพื่อลดอุบัติเหตุจากการจราจรได้
4. นักเรียนอภิปรายความจำเป็นที่ต้องมีคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์สำหรับการจราจรพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบได้
5. นักเรียนบอกพฤติกรรมของคนวัยรุ่น นำฝืนกฎจราจรและผลที่เกิดขึ้นเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสังคมได้
6. นักเรียนเลือกแนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในการแก้ปัญหาจราจรตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้

เนื้อหาบูรณาการจราจรศึกษากับวิชาสังคมศึกษา

1. ความมั่นคงของชาติ

ความมั่นคงของชาติ หมายถึง ความปลอดภัย และสวัสดิภาพ หรือความสมบูรณ์ของสุขของคนในชาติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่สำคัญคือการมีชีวิตอยู่รอดอย่างมีสวัสดิภาพสำหรับประชาชนในกรุงเทพมหานคร จะต้องดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

1. แผนการรณรงค์เพื่อความปลอดภัยในการใช้ทาง

1.1 การจัดทำมีการศึกษาและการฝึกอบรมผู้ใช้ทาง

การศึกษาสำหรับ "ผู้ใช้ทาง" ทุกคนนั้น นอกจากความรู้เกี่ยวกับกฎหมายจราจรแล้ว จะต้องได้รับการปลูกฝังให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยในการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้อง และปลอดภัยพร้อมกับความเป็นผู้มีจิตสำนึกในความปลอดภัย (Safety Consciousness) ในขณะเดียวกันจะต้องฝึกปฏิบัติด้วยเพื่อรู้จักการแก้ปัญหา การตัดสินใจในเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างปลอดภัยและถูกต้อง ความรู้ความสามารถของผู้ใช้ทางมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการแก้ปัญหาจราจร

1.2 แผนกำหนดนโยบายการปฏิบัติเพื่อลดอุบัติเหตุจากการจราจร

การป้องกันอุบัติเหตุสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระยะ คือ

1. การป้องกันอุบัติเหตุขั้นที่หนึ่ง (Primary Prevention)

ได้แก่การป้องกันไม่ให้อุบัติเหตุเกิดขึ้น เช่น การจัดทางเดินสำหรับคนเดินเท้าแยกจากถนนออกไปไม่ปะปนกับรถ (ทำทางเดินเท้าและสะพานข้ามถนน) รถจะไม่มีโอกาสชนคนเดินเท้าได้ เป็นต้น

2. การป้องกันอุบัติเหตุขั้นที่สอง (Secondary Prevention)

ได้แก่การป้องกันไม่ให้เกิดบาดเจ็บเมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นแล้ว เช่น การใช้เข็มขัดนิรภัย การใช้เข็มขัดนิรภัย การใช้หมวกนิรภัย และการจำกัดความเร็วของรถ เป็นต้น

3. การป้องกันอุบัติเหตุขั้นที่สาม (Tertiary Prevention)

ได้แก่การป้องกันชีวิตและความพิการหลังจากการเกิดอุบัติเหตุแล้ว เช่น การปฐมพยาบาล และการช่วยผู้ประสบอุบัติเหตุด้วยวิธีที่ถูกต้องโดยรวดเร็วรวมทั้งการส่งผู้ป่วยไปรักษายังโรงพยาบาลที่เหมาะสมอย่างทันที

1.3 แนวทางปฏิบัติเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการใช้แผนการณรงค์เพื่อความปลอดภัยในการใช้ทาง

รัฐบาลได้บรรจุแผนป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2524-2529) โดยกำหนดนโยบายและแผนหลักไว้อย่างแน่นอนที่จะลดอุบัติเหตุในชาติให้น้อยลงโดยเร็ว ให้มีหน่วยงาน "คณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ" ใช้ชื่อย่อว่า "กปอ." ประกอบด้วยกรมการจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจราจร เพื่อดำเนินงานทำการป้องกันอุบัติเหตุ สำหรับการป้องกันอุบัติเหตุจราจรดำเนินการโดยคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจราจร หน่วยงานดังกล่าวได้วางแผนและกำหนดหลักสูตรการศึกษอบรมให้แก่ประชาชนทุกระดับ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอุบัติเหตุให้แก่ประชาชนจะได้เรียนรู้สามารถป้องกันตนเองจากอุบัติเหตุได้

การแก้ปัญหาลุทธิภัยบนถนนนั้น สามารถทำได้โดยอาศัยหลักใหญ่ ๆ

3 ประการ คือ

1. การให้การศึกษา (Education)
2. การบังคับให้ผู้ใช้ทางปฏิบัติตามกฎจราจร (Enforcement)
3. การปรับปรุงทางด้านวิศวกรรมการทาง (Engineering)

ผู้เกี่ยวข้องกับหน่วยงานทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการอย่างจริงจังพร้อมกัน โดยอาศัยความร่วมมือจากประชาชนโดยทั่วไป

2. คุณธรรมและจริยธรรมของพลเมือง

1. วัฒนธรรมในการใช้ทาง

1.1 ความจำเป็นที่ผู้ใช้ทางต้องมีคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์สำหรับการจราจร

ประชาชนทุกคนจะต้องเข้าใจว่า การอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยนั้นเป็นการมีสิทธิที่จะทำอะไรโดยไม่ผิดกฎหมายและระเบียบอันดีงามของบ้านเมืองทั้งยังจะต้องไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ถ้าหากทำอะไรตามใจชอบแต่ทำให้คนอื่นเดือดร้อนก็จะต้องมีความผิด ผู้ที่ละเลยต่อการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ดังกล่าวเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมต่อการสร้างปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน ปัญหาจราจรติดขัดนั้นมีสาเหตุมาจากผู้ใช้ถนนทุกฝ่ายเป็นสำคัญ ดังนั้นการแก้จึงต้องแก้ที่ผู้ใช้ถนน เริ่มต้นแต่เยาว์วัย ฝึกความเป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่อสังคม ยอมรับว่าการใช้รถใช้ถนนนั้นเป็นกิจกรรมทางสังคมประการหนึ่งของมนุษย์ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปฏิบัติตามกฎจราจรโดยเคร่งครัดพร้อมทั้งเอื้อเฟื้อต่อผู้ร่วมใช้ทางตามสมควรแล้วแต่สถานการณ์

1.2 คุณธรรมและจริยธรรมของผู้ใช้ทาง

คุณธรรมและจริยธรรมของผู้ใช้ทางหมายถึง ความประพฤติที่ดีและคุณงามความดีสำหรับผู้ใช้ทางประกอบด้วย

1. ความมีวินัย ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ เคารพกฎจราจร เพื่อความเป็นระเบียบในการจราจรและความปลอดภัย
2. ความรับผิดชอบต่อน้ำที่ คนเดินเท้า คนโดยสารรถ และคนขับรถ จะต้องทำหน้าที่ของตนด้วยความไม่ประมาท รอบรู้ในวิธีการที่ต้องปฏิบัติเพื่อความถูกต้องและปลอดภัย หึงระลึกรู้เสมอว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม อุบัติเหตุจากการจราจรก่อให้เกิดปัญหามีผลกระทบต่อส่วนรวมอย่างมากมาย
3. ความซื่อสัตย์ ซื่อสัตย์ต่อน้ำที่ของตน ไม่ฉวยโอกาส เป็นการกระทำ ความดีโดยสมัครใจ ด้วยความยึดมั่นตระหนักในคุณค่าของความดีอย่างแท้จริง

4. ความเสียสละ ให้ความยุติที่เป็นกุศล ไม่หวังผลตอบแทน เป็นการเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

5. ความอดทน ทนต่อสิ่งที่ไม่พอใจซึ่งเป็นเหตุให้เสียผลประโยชน์ที่ควรจะได้ ไม่ปล่อยให้โทสะจริตเข้าครอบงำเมื่อต้องเผชิญอุปสรรคหรือปัญหาในการจรรยา

คุณธรรมทั้ง 5 ประการ ดังกล่าวเป็นจริยธรรมของผู้ใช้ทางซึ่งจัดว่าเป็นพลเมืองดีของชาติ

1.3 การวิเคราะห์เพื่อเลือกรับแบบอย่างที่ดี เป็นแนวปฏิบัติในการใช้รถใช้ถนน

อุบัติเหตุบนถนนเกิดจากสาเหตุหลายประการ ส่วนใหญ่สืบเนื่องมาจาก "ความประมาท" ซึ่งมีผลถึงการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน ความประมาทของคนในวัยหนุ่มสาวนำอันตรายมาให้แก่ตนเองและส่วนรวม โดยเฉพาะในเรื่องของความสุขสนานศึกคะนองเกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนน บางครั้งก็ใช้เป็นที่ประลองความสามารถเพื่อการแข่งขัน ซึ่งเป็นการเสี่ยงอันตรายอย่างยิ่ง เรื่องของ "รถซิ่ง" นับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งในกรุงเทพมหานคร เป็นชนกลุ่มน้อยที่สร้างความหายนะ ความสูญเสียให้แก่ผู้ร่วมใช้ทางเป็นจำนวนมาก ปกติผู้ใช้ทางทุกคนก็มีโอกาสที่จะต้องเสี่ยงภัยกับการสัญจรของยานพาหนะประเภทต่าง ๆ อยู่แล้วยังคงเผชิญกับกลุ่มบุคคลที่ฝ่าฝืนกระทำการในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์แม้แต่กับตนเอง เพียงแค่สนองความสุขสนานศึกคะนองในอารมณ์ด้วยการแลกกับชีวิตอีกหลายชีวิต

ในการใช้ทางจุดอันตรายสูงสุดของผู้เดินเท้าคือการข้ามถนน ดังนั้นมาตรการและวิธีการข้ามถนนที่ปลอดภัยจึงเป็นสิ่งสำคัญที่หึงตระหนัก รวมทั้งผู้ขับขี่ก็ต้องใช้ความระมัดระวังในเรื่องนี้ด้วย

เพื่อให้การจราจรดำเนินไปด้วยความ เป็นระเบียบ ประชาชนทุกคนจะต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าพนักงาน ผู้ใช้ทางคนใดประพฤตินิยมชอบ กระทำคนตามค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ ควรได้รับการคำเหน็ดเหนื่อยจากสังคม ไม่จำเป็นรอคอยแต่ให้เจ้าพนักงานดำเนินการแต่เพียงฝ่ายเดียว หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชนและรัฐบาลควรที่จะได้ร่วมกันดำเนินการอย่างจริงจังเพื่อขจัดเกลานิสัยเห็นแก่ตัวของผู้ใช้ทางซึ่งก่อปัญหาต่อเนื่องได้อย่างมากในการจราจร

โปรแกรมบูรณาการจรรยาบรรณศึกษากับวิชาสังคมศึกษา

สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

บทนำ

โลกของเรามีปัจจุบันอาจแบ่งประเทศเป็นสองกลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่ประเทศที่นำเอาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการดำรงชีวิตเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเรียกกันว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว ส่วนประเทศที่ยังคงใช้วิธีการดำรงชีวิตแบบดั้งเดิม มีได้นำเอาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้มากนัก เรียกกันว่าประเทศที่ยังไม่พัฒนา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา กล่าวคือ ได้มีการวางแผนการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมอย่างมีระบบ ปัจจุบันอยู่ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 6 ซึ่งมีผลข้างเคียงประการหนึ่งคือ ยังมีการพัฒนาประเทศมากขึ้น อุบัติเหตุก็เพิ่มมากขึ้นด้วย คนเจ็บคนตายด้วยอุบัติเหตุบนถนน การอุตสาหกรรม การก่อสร้าง กล่าวได้ว่า เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามมาพร้อมๆ กับการพัฒนา ทั้งนี้เป็นเพราะว่า เราพยายามที่จะให้มีการเรียนรู้ในเรื่องของการนำ เทคโนโลยีและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์มาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่การดำรงชีวิตมากที่สุด แต่เรากลับละเลยความรู้เรื่องวิธีป้องกันและหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ อุบัติภัยจึงเป็นสาเหตุการตายสูงสุดของประเทศ นักเรียนควรจะได้รับการปลูกฝังให้เกิดจิตสำนึกของความปลอดภัย รู้จักวิธีการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ โปรแกรมบูรณาการจรรยาบรรณศึกษากับวิชาสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กำหนดเป้าหมายสำคัญ 6 ประการ คือ

1. ความเข้าใจพื้นฐานนิยามจรรยาบรรณ
2. ความรู้ความเข้าใจในระเบียบปฏิบัติและกฎหมายจรรยาบรรณ
3. พัฒนาทัศนคติที่ดีต่อการรักษาความปลอดภัยในการจราจร
4. การเป็นผู้มีความพร้อมในการใช้ทางอย่างมีประสิทธิภาพ
5. การสร้างเสริมประสบการณ์เกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพของชีวิตและทรัพย์สินทั้ง

เป็นส่วนตนและส่วนรวม

6. ความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้ทาง

หน่วยที่ 1. ความเข้าใจพื้นฐานปัญหาจราจร

ความคิดรวบยอด

1. คุณสมบัติของผู้ใช้รถใช้ถนน เป็นส่วนประกอบอันสำคัญต่อการแก้และลดปัญหาจราจร
2. การป้องกันปัญหาที่ดีที่สุด คือ "ผู้ใช้ทาง" จะต้องเป็นผู้มีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาตลอดไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนระบุลักษณะ เส้นทาง การเดินทาง ในกรุงเทพมหานครจากแผนที่แสดงการจราจรในกรุงเทพมหานครได้
2. เมื่อกำหนดสถานที่ให้นักเรียนสามารถ เสนอ เส้นทาง การเดินทาง คิดต่อกันด้วยวิธีที่เหมาะสม เพื่อลดปัญหาจราจร
3. นักเรียนวิเคราะห์ผลอันเกิดจากความไม่เข้าใจ เกี่ยวกับการใช้ เส้นทาง การเดินทาง ในกรุงเทพมหานครได้
4. นักเรียนอภิปรายผลของการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาจราจรด้วยการพัฒนาพฤติกรรมการใช้ทาง. พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบได้

เนื้อหาบูรณาการจราจรศึกษากับวิชาสังคมศึกษา

1. การเข้าใจแผนที่

แผนที่แสดงการคมนาคมทางบกในกรุงเทพมหานคร

1.1 โครงสร้างของถนนในกรุงเทพมหานคร ถนนใหญ่ที่เป็นสายหลักของกรุงเทพมหานคร เช่น สุขุมวิท เพชรบุรี จะมีซอยจำนวนมากแยกจากถนน และมีเพียงจำนวนน้อยที่ไปทะลุถนนอื่นได้ จึงมีรถเข้าออกจากซอยเหล่านี้ เช่นเดียวกับชานเมืองที่มีหมู่บ้านจัดสรรขนาดใหญ่แต่มีซอยแคบ ๆ เชื่อมระหว่างหมู่บ้านกับถนนใหญ่ทำให้มีรถยนต์คับคั่งบริเวณจุดที่มีถนนหรือซอยเชื่อมกับถนนสายหลัก นอกจากนี้ยังมีบางแห่งที่ถนนและทางรถไฟตัดกันในระดับ เดียวกัน ทำให้การจราจรในจุดนั้นต้องหยุดชะงัก เป็นครั้งคราวและเป็นจุดที่อาจ เกิดอุบัติเหตุรุนแรงได้

พื้นที่ที่เป็นถนนซึ่งมีจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับจำนวนยานยนต์และประชากรในกรุงเทพมหานครนั้น บางส่วนยังคงใช้เป็นที่จอดรถยนต์แล้วยังมีกิจกรรมอื่น ๆ บนถนนและทางเท้า เช่น การซ่อม

รถยนต์ข้างถนน การหาย เจ็บและแฉงลยบนทางเท้า กิจกรรม เหล่านี้มีส่วนทำให้เกิดปัญหาจราจรด้วย

1.2 แผนที่แสดง เส้นทางการเดินรถในกรุงเทพมหานคร

ปัจจุบันถนนในกรุงเทพมหานคร สำหรับการจราจรโดยรถส่วนบุคคลกำหนดให้มีการเดินรถ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การเดินรถทางเดียว (One Way)
2. การเดินรถที่มีช่องทางสำหรับรถประจำทางสวนได้
3. การเดินรถ 2 ทางสวนกันบนถนนสายเดียวโดยแบ่ง 2 ฝั่ง เท่ากัน

ผู้ใช้รถใช้ถนนจะต้องศึกษาจากแผนที่แสดง เส้นทางการเดินรถในกรุงเทพมหานคร เพื่อกำหนดแผนการเดินทางได้อย่างถูกต้อง และจำเป็นต้องคิดตามข้อว่าการเปลี่ยนแปลง การเดินรถในบางถนนที่มีการปรับปรุงวิธีการแนวการปฏิบัติเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อชนส่วนรวม

2. ลักษณะทางกายภาพและการกระจายประชากรของประเทศที่พัฒนา

ลักษณะการจราจรที่ได้มีการพัฒนาในประเทศของประเทศที่พัฒนา

2.1 การวางแผนทางกายภาพที่เอื้ออำนวยต่อระบบการจราจร

ความพยายามในการแก้ปัญหาด้านบริการของการจราจรในกรุงเทพมหานคร ได้จัดให้มีโครงการเดินรถทางเดียวบนถนนหลัก 17 สาย เริ่มใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 เป็นต้นมา เพื่อช่วยให้การจราจรมีความคล่องตัว ลดปัญหาทางประการ โดยมีหน่วยงาน 3 แห่ง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก สำนักนโยบายและแผนมหาดไทย กองวิศวกรรมจราจร สำนักผังเมืองและกองวิศวกรรมจราจรกรมทางหลวง ดำเนินการเก็บรวบรวมวิเคราะห์ ข้อมูลคุณลักษณะของสภาพการจราจรก่อนและขณะการจัดเดินรถทางเดียว สรุปผลข้อดี - ข้อเสีย ได้ดังนี้

ข้อดีของการจัดเดินรถทางเดียว

1. ช่วยให้การใช้งานของถนนเดินที่มีอยู่ดีขึ้น โดยที่ช่วยในการกระจายการจราจรให้มีการใช้งานบนถนนทั่วถึงกัน ในกรณีนี้หมายถึงสภาพทางกายภาพมีถนนคู่ขนานกัน แต่มีการใช้งานบนถนนหนึ่งมากกว่าอีกถนนหนึ่ง หากจัดเดินรถทางเดียวจะช่วยให้มีการใช้งานของถนนเสมอภาคขึ้น

2. ช่วยเพิ่มความจุของการจราจรที่ช่วงระหว่างทางแยกและที่ทางแยก โดยการช่วยให้รถแซงทับได้สะดวกขึ้นและลดจุดติดที่ทางแยก
3. ช่วยเพิ่มความปลอดภัยในการใช้ทางโดยช่วยลดจุดติดที่ทางแยกระหว่างรถกับรถและรถกับคน และยังช่วยไม่ให้เกิดอุบัติเหตุแบบประสานงานในช่วงระหว่างทางแยก
4. ช่วยลดความขัดแย้งของรถ เลี้ยวขวาที่จุดต่าง ๆ
5. ช่วยให้ความเร็วของขบวนรถบนถนนดีขึ้น ลดความล่าช้าที่ทางแยกสัญญาณไฟ และทางแยกสามารถจัดประสานสัมพันธ์กันได้สะดวกยิ่งขึ้น
6. ช่วยให้เกิดความสะดวกในการจอดและออกรถจากบริเวณริมถนน
7. ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงแบบอื่น ๆ และการบำรุงรักษาที่เหมือนเดิม เท่าที่ เคยทำมา

ข้อเสียของการจัดเดินรถทางเดียว

1. ทำให้ระยะเวลาเดินทางบางส่วนต้องเพิ่มขึ้น
2. การจำกัดไม่ให้รถ เลี้ยวที่ทางแยก เนื่องจากขัดกับ เส้นทางเดินรถ อาจทำให้การเลี้ยวที่ทางแยกอื่น ๆ เพิ่มขึ้น
3. ต้องมีการปรับปรุงป้าย เครื่องควบคุม ทูบ เกาะและปรับปรุงเส้นทางสำหรับขบวนรถอื่น ๆ อีกมาก
4. อาจทำให้เกิดความลำบากต่อการบริการของการขนส่งมวลชน
5. จำเป็นจะต้องมีป้ายสัญลักษณ์และเครื่องหมายให้ดี มิฉะนั้นจะก่อให้เกิดความสับสนต่อผู้ใช้รถ การติดตั้งอุปกรณ์ดังกล่าวข้างต้นอาจมีราคาแพงมาก

ด้วยผลดังกล่าว การกำหนดแผนทางกายภาพเพื่อเอื้ออำนวยต่อระบบจราจรจึงต้องมีการศึกษาอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ และข้อสำคัญก็คือผู้ใช้ทางจะต้องปรับตัวเองให้สอดคล้องกับระบบจราจรด้วย จึงจะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพ

2.2 คุณภาพของประชากรด้านการจราจร

เงื่อนไขที่สำคัญของประเทศที่พัฒนาแล้ว คือประชากรจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณภาพ ได้แก่ ความเป็นผู้มีระเบียบวินัย อุตสาหะ ซื่อสัตย์สุจริต และคำนึงถึงส่วนรวมอยู่เสมอ เข้าใจในระบบจราจร จะช่วยให้ผู้ใช้ทางมีจิตสำนึก เพื่อสังคมด้วยการเห็นความสำคัญของป้องกันปัญหา มากกว่าที่จะแก้ปัญหามาก นอกจากความเป็นผู้มีวินัยและมารยาทในการใช้รถใช้ถนนแล้ว ผู้ใช้ทางยังต้องเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมอยู่เสมอ

หน่วยที่ 2. ความรู้ความเข้าใจในระเบียบปฏิบัติและกฎจราจร

ความคิดรวบยอด

1. กฎหมายจราจรใช้ได้ผล ต่อเมื่อผู้ใช้ทาง เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องและสามารถปฏิบัติได้เป็นกิจนิสัย
2. ประสิทธิภาพการควบคุมบังคับผู้ใช้ทาง เคารพกฎหมาย จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากสมาชิกสังคมโดยทั่วไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกลักษณะของปัญหาจราจรทางบกของประเทศที่พัฒนาได้
2. นักเรียนระบุพฤติกรรมของผู้ฝ่าฝืนกฎจราจร เป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุได้
3. นักเรียนเปรียบเทียบลักษณะผู้ใช้ทางในประเทศที่พัฒนามาแล้วกับผู้ใช้ทางในประเทศที่กำลังพัฒนาได้
4. นักเรียนสามารถกำหนดระเบียบปฏิบัติที่สำคัญสำหรับใช้ทางในกรุงเทพมหานครได้

เนื้อหาบูรณาการจราจรศึกษากับวิชาสังคมศึกษา

1. ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของประเทศที่พัฒนา

ประเทศที่พัฒนาทางเศรษฐกิจมักจะมีลักษณะ เป็นสังคมเมือง หรือชุมชนขนาดใหญ่ มีประชากรอยู่รวมกันอย่างหนาแน่นประมาณ 10 ล้าน หรือมากกว่า 10 ล้านคน เช่น มหานครนิวยอร์ก มหานครลอนดอน มหานครโอซากา เป็นศูนย์กลางการค้าและอุตสาหกรรม อาศัยระบบการคมนาคมขนส่งที่ก้าวหน้าทันสมัย ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขอยู่เสมอ เพราะเกิดปัญหาต่อการบริการมวลชน

1.1 ลักษณะของปัญหาจราจรทางบก

จำแนกอย่างกว้าง ๆ ได้ 3 ลักษณะ คือ

1. ปัญหาโดยตรง ได้แก่ ปัญหาจราจรติดขัดที่ทางแยก ปัญหาความจุของถนนไม่เพียงพอ ปัญหาอุบัติเหตุการจราจร เป็นต้น
2. ปัญหาต่อเนื่อง เป็นผลมาจากการจราจร ได้แก่ ปัญหามลภาวะทางอากาศบริเวณถนน ปัญหาเสียง เป็นต้น
3. ปัญหาที่ส่งผลต่อการคมนาคมขนส่ง ได้แก่ การเพิ่มขึ้นและการกระจายของประชากร ปัญหาการมีกฎหมายควบคุมบังคับที่ล้าสมัย เป็นต้น

1.2 ลักษณะการฝ่าฝืนกฎหมายของผู้ใช้ทาง

ผู้ขับขี่มีพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุมากกว่าผู้ใช้ทางประเภทอื่น ๆ สาเหตุส่วนใหญ่เนื่องมาจาก การขับรถเร็วเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด เมาสุรา บางครั้งก็เป็นกลุ่มบุคคลวัยหนุ่มสาว ชอบความสนุกสนานตื่นเต้นและเสี่ยงภัย ด้วยเหตุดังกล่าวมีผลให้เกิดอุบัติเหตุรุนแรง

2. หน่วยลักษณะทางกายภาพและการกระจายประชากรของประเทศที่ปกครองด้วยระบบสังคมนิยม

ประเทศที่ปกครองด้วยระบบสังคมนิยมมีขนาดใหญ่ เนื้อที่มาก การกระจายประชากรมีลักษณะไม่สม่ำเสมอ ส่วนใหญ่อยู่ใน เขตชุมชนหรือในเมืองมากกว่าชนบท แต่ก็ไม่น่าแน่นดังเช่นในประเทศที่พัฒนาแล้ว เนื่องจากบางประเทศ เช่น สหภาพโซเวียต รุสเซีย สาธารณรัฐประชาชนจีน ใช้กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของประชาชนด้วยการจำกัด เสรีภาพบางประการเกี่ยวกับตั้งถิ่นฐาน การย้ายถิ่นที่อยู่อาศัย จึงมีผลต่อการดำเนินชีวิตของประชากรแตกต่างกับ เมืองมหานคร โดยเฉพาะปัญหาจราจรในเมืองนั้นว่าน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับ

การกำหนดระเบียบข้อบังคับบางประการ เพื่อป้องกันปัญหา เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถตัดแปลงใช้กับ เรื่องการจราจรในกรุงเทพมหานคร

สภาพการใช้ทางในกรุงเทพมหานคร

1. กลุ่มผู้ใช้ทางที่ควรได้รับการควบคุม เป็นพิเศษเพื่อความปลอดภัยของส่วนรวม ได้แก่ผู้ขับขี่รถสาธารณะ ซึ่งต้องรับผิดชอบชีวิตผู้โดยสารจำนวนมาก รถประจำทาง เป็นสาธารณูปโภคที่สำคัญและจำเป็นที่สุดต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนในกรุงเทพมหานคร จำนวนรถ

ประจำทางไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน จึงมีผลให้เกิดรถบริการที่เรียกว่ารถ เมล์ เล็ก หรือรถสองแถวซึ่งใช้ผู้ขับขี่ส่วนใหญ่อยู่ในวัยหนุ่มวัยรถด้วยความเร็วค่อนข้างสูง ละเลยต่อการปฏิบัติ ตามกฎหมาย เป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง

2. การใช้อยานพาหนะด้วยรถจักรยานยนต์ ซึ่งเป็นยานพาหนะที่มีมากที่สุดใน กรุงเทพมหานคร เพราะมีความคล่องตัวและมีความเร็วสูง ใช้งานได้หลายประเภท รถจักรยานยนต์ ที่มีขนาดเล็กและน้ำหนักเบามีโอกาสเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ผู้ขับขี่ส่วนใหญ่อยู่ในวัย 15 - 29 ปี มีความรู้ในเรื่องกฎจราจรน้อย ขาดการป้องกันตัวที่รัดกุมทั้งที่ควรจะมีสวมหมวกป้องกันศีรษะทุกคน รวมทั้งผู้โดยสารที่นั่งซ้อนท้ายด้วยอุบัติเหตุที่เกิดกับผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์มักจะมีถึงแก่ชีวิตหรือไม่ก็ ร่างกายพิการ

หน่วยที่ 3. พัฒนาศักยภาพที่ต่อการรักษาความปลอดภัยในการจราจร

ความคิดรวบยอด

1. การปฏิบัติตน เป็นผู้ใช้ทางที่ดีด้วยการให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง เพื่อประโยชน์ส่วนรวม เป็นพื้นฐานสำคัญของการสร้างความปลอดภัยในการจราจร
2. การวางแผนป้องกันอุบัติเหตุอัน เกิดจากการจราจร เป็นการประหยัศทรัพย์สิ้นและ เสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าการแก้ปัญหา

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบาย เหตุผลที่ต้องจำกัด เสรีภาพบางประการของผู้ใช้รถใช้ถนนในกรุงเทพมหานครได้
2. นักเรียน เสนอข้อคิดเห็น เกี่ยวกับการให้บริการของรถประจำทางที่ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขได้
3. นักเรียนยกตัวอย่างที่แสดงถึงความ ไม่ปลอดภัยอัน เกิดจากการบริการของรถ เมล์ เล็กได้
4. นักเรียนบอกลักษณะของ "ทาง" ที่ไม่ปลอดภัย ในการจราจรได้
5. นักเรียนกำหนดข้อปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยจากการจราจรได้
6. นักเรียนอธิบายคุณลักษณะของบุคคลที่ได้ชื่อว่าเป็นพล เมืองดีในการจราจรได้

เนื้อหาบูรณาการจรรยาบรรณศึกษากับวิชาสังคมศึกษา

1. ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของประเทศที่ปกครองด้วยระบบสังคมนิยม

1.1 ความจำเป็นที่ต้องมีการจำกัดเสรีภาพบางประการของผู้ใช้ทางในกรุงเทพมหานคร

1.1.1 จำกัดปริมาณรถบางประเภท

ในช่วงเวลาสิบปีที่ผ่านมากรุงเทพมหานครได้มีการขยายตัวออกไปในบริเวณชานเมือง เกิดชุมชนใหม่ ๆ หลายแห่ง ส่วนมากเป็นที่อยู่อาศัยโดยเฉพาะเป็นบ้านจัดสรร ส่วนสถานที่ทำงาน ศูนย์ธุรกิจการค้าและบริการยังคงอยู่ในบริเวณใจกลางเมือง จึงทำให้ผู้ที่อาศัยในชุมชนต้องเดินทางเข้ามาทำงานและใช้บริการต่าง ๆ ส่วนมากมักจะใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเพื่อความสะดวกในชีวิตประจำวัน การใช้รถมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในขณะที่พื้นที่ถนนมิได้เพิ่มตามไปด้วยในสัดส่วนที่สมควร ทำให้การจราจรติดขัดจำเป็นต้องใช้เวลาเดินทางเพิ่มขึ้น

ความคับคั่งของการจราจรด้วยลักษณะดังกล่าว จำเป็นต้องบรรเทาปัญหาโดยตรงด้วยการลดจำนวนรถส่วนบุคคลในบริเวณใจกลางเมืองพร้อมกับการใช้ระบบขนส่งมวลชนให้บริการแก่ประชาชนโดยทั่วถึง ซึ่งก็เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาจราจรได้ แม้ว่าจะเป็น การจำกัดเสรีภาพในบางส่วนของผู้ใช้ทาง แต่ก็เป็นการเสียสละความสะดวกสบายส่วนตนเพื่อเอื้ออำนวยต่อประโยชน์ของส่วนรวม ในประเทศซึ่งปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยไม่สามารถจะใช้มาตรการจำกัดการเพิ่มจำนวนรถยนต์ได้ แต่ลดจำนวนด้วยการกำหนดเขตกรุงเทพมหานคร ชั้นในให้มีปริมาณรถในอัตราพอสมควรด้วยวิธีการจัดระบบขนส่งมวลชนบริการแทนได้

1.1.2 จำกัดเส้นทางการใช้รถส่วนบุคคล

เนื่องจากพื้นที่ถนนในกรุงเทพมหานครมีไม่พอสำหรับให้รถยนต์วิ่ง ในขณะที่ความต้องการของพลเมืองเพื่อการเดินทาง โดยเฉพาะในช่วงเวลาเร่งด่วนมีปริมาณสูง มีความ จำเป็นที่ต้องเสริมสร้างประสิทธิภาพของการขนส่งสาธารณะ เพื่อให้บริการแก่พลเมืองที่ไม่มีรถส่วนบุคคลใช้ เพราะระบบการขนส่งมวลชนสามารถให้บริการผู้โดยสารใน 1 ช่องทางจราจรได้มากกว่า 8 ช่องทางจราจรที่ให้บริการโดยรถส่วนบุคคล การลดพื้นที่เพื่อการจราจรพร้อมกับสนองความต้องการของพลเมืองได้มากกว่าในอัตราดังกล่าวนี้ เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาจราจรได้ ทั้งนี้จะต้องปรับปรุงการให้บริการโดยรถประจำทางให้อยู่ในสภาพที่เอื้ออำนวยความสะดวกได้อย่างแท้จริงเสียก่อน จึงจะสามารถจำกัดเส้นทางการใช้รถส่วนบุคคลได้ โดยเฉพาะเส้นทางที่อยู่ในเมือง

1.1.3 การให้บริการรถของประจำทางในกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครในปัจจุบันกำลังพยายามที่จะปรับปรุงการขนส่งสาธารณะดังเช่นนครใหญ่ในโลกหลายแห่ง ซึ่งได้พิจารณาแล้วว่าแบบของการลงทุนที่มุ่งสนับสนุนระบบการขนส่งสาธารณะเป็นหลัก สามารถสนองความต้องการของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 90 ของประชากรทั้งหมดต้องใช้บริการรถประจำทาง แต่รถเมล์ในกรุงเทพมหานครให้บริการในระดับต่ำ แม้ว่าอัตราค่าจ้างบริการจัดว่าไม่แพงเมื่อคิด เปรียบเทียบกับการโดยสารยานพาหนะประเภทอื่น แต่ก็ยังมีปัญหานานาประการ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงไม่สามารถจัดบริการได้ทั่วถึง จึงได้มีรถเมล์เล็กวิ่งรับ-ส่งผู้โดยสารทั้งในถนนใหญ่และซอยต่าง ๆ ซึ่งรถเหล่านี้มีส่วนในการสร้างปัญหาจราจรมิใช่น้อย เนื่องจากผู้ขับขี่ส่วนมากไม่มีใบอนุญาตขับขี่ บางคนอายุน้อยกว่า 25 ปี มีความคะนอง ทำให้การโดยสารไม่ปลอดภัยและยังขับรถฝ่าฝืนกฎจราจรมากด้วย

การแก้ไขปรับปรุงระบบขนส่งมวลชนในกรุงเทพมหานครจำเป็นต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยลดพื้นที่จราจรและลดความคับคั่งของการจราจรไปได้บ้าง

2. ลักษณะทางกายภาพและการกระจายประชากรของประเทศกำลังพัฒนา

2.1 ลักษณะของ "ทาง" ในกรุงเทพมหานครที่เป็นปัญหา

กรุงเทพมหานครมีพื้นที่ทั้งหมด 240 ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่ถนนประมาณ ร้อยละ 5.4 ของพื้นที่ทั้งหมด อัตราการเพิ่มของประชากรมีผลต่อการเพิ่มจำนวนยานพาหนะด้วย ถ้าหากนำรถในกรุงเทพมหานครทั้งหมดมาจอด เรียงต่อกัน เฉลี่ยคันละ 3 เมตร ก็จะมี ความยาวประมาณ 1,500 กิโลเมตร แต่ปรากฏว่าถนนต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานครมีประมาณ 900 กิโลเมตร นอกจากพื้นที่ถนนมีน้อยแล้ว ยังมีสภาพทางที่เป็นปัญหาดังนี้

2.1.1 จำนวนช่องและความกว้างของทางเดินรถ (number of lanes and lane width) ถนนที่มี 4 ช่องทางจะมีปริมาณการจราจรเพิ่มมากขึ้นกว่าถนนที่มี 2 ช่องทาง ประกอบกับมีถนนอื่นมา เชื่อมต่อ จึงมีโอกาสรถติดขัดและเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ส่วนความกว้างของช่องทางเดินรถมีความสัมพันธ์กับอัตราการเกิดอุบัติเหตุเพียงเล็กน้อย ถนนที่มี 2 ช่องทางมีความกว้างของช่องทางค้ำกว่า 6.10 เมตร จำนวนอุบัติเหตุอาจเพิ่มมากขึ้นได้ ตามปกติแล้วความกว้างของ

ช่องเดินรถจะขึ้นอยู่กับความกว้างและขนาดของยานพาหนะที่ใช้ทาง รวมทั้งปริมาณการจราจรด้วย

2.1.2 แนวกั้นกลางถนน (Medians) ช่วยลดอุบัติเหตุของรถที่แล่นสวนทางกันได้บ้าง ถนนที่มีปริมาณการจราจรของยวดยานมากกว่า 6,000 คันต่อวัน ควรจะติดตั้งเครื่องกั้นเอาไว้เสมอถ้าหากเส้นแสดงแนวกลางถนนนั้นแคบกว่า 20 เมตร

2.1.3 ไหล่ทาง (Shoulders) พื้นที่ข้างทางซึ่งยังมีได้จัดทำเป็นทางเท้า สำหรับถนนที่มี 2 ช่องทาง ควรมีไหล่ทางกว้างประมาณ 6 ฟุต ถ้าเป็นถนนที่มีปริมาณการจราจรมากโดยเฉพาะทางด่วนจำเป็นต้องจัดให้มีช่องทางฉุกเฉินไว้สำหรับยวดยานที่ได้รับความเสียหายแล่นต่อไปไม่ได้ สิ่งกีดขวางริมถนนและคนเดินเท้ามีผลต่ออุบัติเหตุได้มากที่สุด

2.1.4 พื้นผิวทาง (Road Surface) ถนนในกรุงเทพมหานครมีทั้งผิวทางแบบคอนกรีตและลาดยาง ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับการบำรุงรักษา เช่น การซ่อมไม่ถูกวิธีทำให้เกิดเป็นหลุม เป็นบ่อ ผิวทางไม่เรียบ มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุได้

2.1.5 การออกแบบทางเรขาคณิตของทาง (Geometric Design) บริเวณทางแยก เป็นจุดที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุมากและมีความรุนแรงหลายแห่งมีลักษณะเป็นคอขวด เช่น สะพานส่วนใหญ่ในกรุงเทพมหานคร ถนนกว้างใหญ่กว่าสะพานมาก เมื่อยานพาหนะที่วิ่งมาหลาย ๆ เส้นทางจะถูกบีบบังคับ เป็นเส้นทางเดียวจึงเกิดความคับคั่ง

3. ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทยกำลังพัฒนา

3.1 การดำเนินชีวิตประจำวันของคนกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการจราจร

การเดินทางในกรุงเทพมหานคร แม้ว่าจะปลอดภัยจากอุบัติเหตุ แต่ก็ได้รับก๊ายพิษจากท่อไอเสียของรถ มีผลเสียต่อสุขภาพร่างกาย โดยส่วนรวมนับว่าเป็นการสูญเสียทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ โครงการพัฒนาผังเมืองโดยขยายสถานที่สำคัญออกไปอยู่ชานเมืองช่วยลดความแออัดของพลเมืองในนครหลวงได้บ้าง ข้อมูลที่เห็นได้ชัดในเรื่องการจราจรไม่ติดขัด เขายางจะปรากฏในระหว่างช่วงเวลาโรงเรียนปิดเทอม การเดินทางของนักเรียนจำนวนมากต้องเดินทางไกลกว่าความจำเป็น เพื่อไปโรงเรียนและกลับบ้าน เนื่องจากความต้องการค่านิยมในเรื่องเกี่ยวกับสถานศึกษามีผลมากกว่าที่จะคำนึงถึงระยะทางและเวลาที่ต้องใช้ในการเดินทาง เป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่มีผลให้การจราจรติดขัด โครงการระยะยาว 10 ปี เพื่อขจัดปัญหาการจราจรติดขัดอันเนื่องมาจากการเดินทางของนักเรียนโดยไม่ต้องใช้ขบวนรถของประเทศ เป็นแนวทางหนึ่งที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ใช้กระบวนการต่าง ๆ เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้ปกครองและนักเรียนในด้านเกี่ยว

กับสถานศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษายอมรับมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป
คำนึงถึง เรื่องระยะทางไกลบ้าน เป็นสำคัญพร้อมกับฝ่ายรัฐบาลก็ได้ดำเนินการจัดการ เกี่ยวกับสถาน
ศึกษาให้สอดคล้องกับโครงการ

3.2 วิธีเดินทางเพื่อความสะดวกและความปลอดภัยในการจราจร ควรปฏิบัติ
ดังนี้

1. ผู้ใช้รถใช้ถนนจะต้องปฏิบัติตามกฎจราจรโดยเคร่งครัด ไม่ถือเอา
ความพอใจของตนเป็นที่ตั้ง
2. วางแผนการเดินทางล่วงหน้าทุกครั้ง ถ้ามีโอกาสสามารถหลีกเลี่ยง
การเดินทางระยะไกลข้าม เขตอำเภอ และ เขตสลับผ่านกลาง เมืองให้น้อยลงได้จะ เป็นการดี
3. การตั้งหลักแหล่งที่พักอาศัยโดยคำนึงถึงระยะทางระหว่างบ้านกับ
สถานที่ทำงาน บ้านกับสถานศึกษาของสมาชิกในครอบครัว เป็นประเด็นสำคัญประการหนึ่งในการ
เลือกถิ่นที่อยู่

4. ไทยกับการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย

4.1 ความจำเป็นที่ต้องมีการแก้ปัญหารจราจรในกรุงเทพมหานคร โดยเร่งด่วน

ปัญหารจราจรติดขัด เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนในกรุงเทพ
มหานคร ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้ง เศรษฐกิจและสังคมอย่างมากมาย จัดว่า เข้าขั้นวิกฤตและมีแนว
โน้มว่าจะ เพิ่มขึ้นโดยศึกษาได้จากสถิติอุบัติเหตุการจราจรทางบกใน เขตกรุงเทพมหานครของกอง
ตำรวจจราจรในแต่ละรอบปี จำเป็นต้องแก้ไขในเรื่องต่อไปนี้

4.1.1 การปรับปรุงระเบียบข้อบังคับกฎหมายจราจรให้รัดกุม

กฎหมายที่ควบคุม เกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนนในปัจจุบันมี 8 ฉบับ
คือ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พระราชบัญญัติรถยนต์ พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก ประกาศ
คณะปฏิวัติฉบับที่ 16 และ 295 พระราชบัญญัติล้อเลื่อน พระราชบัญญัติรถจ้าง และพระราชบัญญัติ
จัดที่จอดรถยนต์ใน เขตเทศบาล ซึ่งกฎหมายเหล่านี้มีลักษณะซ้ำซ้อนและบางส่วนขัดแย้งกัน มีผลให้
การออกกฎกระทรวง ระเบียบข้อบังคับ คำสั่ง ข้อกำหนด บ้าย เครื่องหมาย สัญญาณจราจร รวม
ทั้งวิธีพิจารณาสอบสวนคดีเกี่ยวกับการจราจรทางบกต้องดำเนินการไปตามวิธีพิจารณาความอาญา
ทั่วไป ผู้ปฏิบัติเกิดความยุ่งยาก สับสน การปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย

จึงไม่รัดกุมและขาดประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพื่อให้มาตรการทางกฎหมายดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบังคับผู้ใช้ทางให้อยู่ในระเบียบวินัยได้ จะต้องปรับปรุงระเบียบข้อบังคับกฎหมายจราจรให้มีลักษณะ เป็น เอกภาพ

4.1.2 แนวปฏิบัติเพื่อการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย

ให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไปในเรื่อง เกี่ยวกับการจราจร วิธีปฏิบัติตนอย่างถูกต้องและปลอดภัย โดยอาศัยสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมแล้ว จะต้องลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมายอย่างเฉียบขาดและรวดเร็ว

4.1.3 การควบคุมการจราจรด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์

ศูนย์ควบคุมการจราจรด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ ควบคุมสัญญาณไฟจราจรตามทางแยก ซึ่งเป็นเขตใจกลางเมืองอัน เป็นย่านธุรกิจการค้าและสถานที่ทำงาน ระบบการทำงาน ของ เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถควบคุมตรวจสอบและบันทึกรายงานการ เกิดอุบัติเหตุของ เครื่องควบคุมสัญญาณไฟตามทางแยกต่าง ๆ เพื่อสามารถแก้ไขได้รวดเร็ว ทำงานได้ตลอด 24 ชั่วโมง เมื่อมีการเกิดอุบัติเหตุขึ้นกับสัญญาณไฟที่ทางแยกจะมีสัญญาณบอกพร้อมบันทึกรายงานการ เกิดที่อุบัติเหตุนี้ด้วย เครื่องพิมพ์อัตโนมัติ ซึ่งจะช่วยให้เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมสามารถตรวจสอบแก้ไขได้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ การจัดตั้งศูนย์ดังกล่าว เป็นการจักระบบการทำงานของสัญญาณไฟจราจรให้ประสานสัมพันธ์กันและ เหมาะสมกับปริมาณการจราจรที่เป็นอยู่ ช่วยบรรเทาปัญหาการจราจรติดขัดในใจกลางเมืองและช่วยลดระยะเวลาที่ใช้ในการ เดินทางของยาน

4.1.4 การศึกษา เพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะพล เมืองดีในการจราจร

พลเมืองดีในการจราจร คือ บุคคลที่ประพฤติตามกฎจราจร เห็นความสำคัญของประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเอื้ออำนวยต่อการแก้ปัญหาและส่งเสริมประสิทธิภาพในการจราจร การเสริมสร้างคุณลักษณะดังกล่าวจะต้อง เริ่มต้นให้มีการเรียนรู้ตั้งแต่ในครอบครัวคือ เนืองตลอดไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ การจัดการศึกษามีทั้งทางตรงคือในสถานศึกษาและทางอ้อมได้แก่การเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดสถานที่อาศัยสื่อประเภทต่าง ๆ ที่เหมาะสม ช่วยให้ผู้ใช้ทางได้รับความรู้และความสามารถในการใช้รถใช้ถนนได้อย่างปลอดภัยและถูกต้อง

หน่วยที่ 4, การเป็นผู้มีความพร้อมในการใช้ทางอย่างมีคุณภาพ

ความคิดรวบยอด

1. การปรับปรุงตนเองให้สอดคล้องกับสภาพการ เปลี่ยนแปลงในการจราจร เป็นเรื่องที่ต้องปฏิบัติอยู่เสมอ
2. มาตรการในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจราจรขึ้นอยู่กับกำหนดยุทธศาสตร์นโยบายพร้อมกับการปฏิบัติอย่างจริงจัง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนนอกสภาพการ เปลี่ยนแปลงในการจราจรของกรุงเทพมหานคร ในช่วงระยะเวลา 5-10 ปี ที่ผ่านมาได้
2. นักเรียนอธิบายสาเหตุที่ทำให้สภาพการจราจรในกรุงเทพมหานคร ไม่คล่องตัว โดยมีสาเหตุมาจากผู้ใช้ทางได้
3. นักเรียนอธิบาย ลักษณะนิสัย ค่านิยม บางประการที่เป็นอุปสรรคต่อการจราจรได้
4. นักเรียนกำหนดแนวทางแก้ปัญหาจราจรให้สอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติได้

เนื้อหาบูรณาการจราจรศึกษากับวิชาสังคมศึกษา

1. การพัฒนาประเทศ
 - 1.1 นโยบายของรัฐในการกำหนดแนวทางปฏิบัติ เพื่อแก้ปัญหาจราจรตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ

ในช่วง 2514-2522 จำนวนอุบัติเหตุบนถนนเพิ่มขึ้นโดย เฉลี่ยร้อยละ 20 ต่อปี เป็นสาเหตุที่ทำให้คนเสียชีวิตสูงที่สุด เมื่อเปรียบ เทียบกับการ เสียชีวิตด้วยโรคร้ายต่าง ๆ และยังทำให้สูญเสียทรัพย์สินอีก เป็นจำนวนมากอุบัติเหตุบนถนนที่ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วนี้ มีสาเหตุจากการพัฒนาที่ไม่สมดุลระหว่างการลงทุนทางด้าน เทคโนโลยี เพื่อการสร้างถนนหนทางและยานพาหนะ ซึ่งมี เป็นจำนวนมาก แต่การลงทุนทางด้าน การพัฒนาความรู้ที่จะให้แก่ประชาชนในเรื่องความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนกลับมีน้อยมาก บังคับจ่ายค่าได้แก่ ผู้ใช้ทาง ซึ่งหมายถึง คนขับรถ คนเดินเท้า และคนโดยสารที่ใช้ทางสาธารณะ เป็นบังคับจ่ายก่อให้เกิดอุบัติเหตุจราจรประมาณร้อยละ 90 ของอุบัติเหตุ

จรรยาที่เกิดขึ้น เนื่องจากผู้ใช้ทางขาดความรู้เรื่องกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ขาดความรับผิดชอบในการใช้ถนนที่ดี หรือสภาพของร่างกายและจิตใจของผู้ใช้ทางไม่ปกติ ไม่พร้อมที่จะขยับขี้น ยานพาหนะ เป็นต้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 จึงได้ กำหนดแนวนโยบายและมาตรการซึ่งในที่นี้จะได้กล่าวถึง เฉพาะด้านการศึกษามีดังนี้.-

นโยบาย ให้มีการศึกษาค้นคว้าวิจัย เกี่ยวกับอุบัติเหตุจราจรและทัศนวิสัย เจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงผู้ใช้ทางให้มีความสำนึกและรับผิดชอบต่อนหน้าที่อย่างสูง

มาตรการการพัฒนา แบ่งออกเป็นมาตรการเร่งด่วน และมาตรการระยะยาว ดังนี้

1. มาตรการเร่งด่วน ด้านการศึกษา

- ให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่จราจรและตำรวจทางหลวง
- ให้มีการศึกษาเกี่ยวกับกฎจราจรต่าง ๆ การป้องกันอุบัติเหตุและ ประชาสัมพันธ์โดยผ่านสื่อมวลชนอย่างกว้างขวาง
- ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการรณรงค์ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ บนถนนทั่วประเทศอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2. มาตรการระยะยาว ด้านการศึกษา

- ให้มีการสอนและฝึกอบรมในด้านปฏิบัติ เกี่ยวกับการจราจรในสถาน ศึกษาทุกแห่ง
- ให้กรมตำรวจ และกรมการขนส่งทางบกควบคุมมาตรฐานโรงเรียน สอนขับรถ

1.2 จำแนกกลุ่ม เป้าหมายและการจัดกิจกรรม เพื่อการศึกษาการฝึกอบรมด้านการ จราจร

กลุ่มเป้าหมายในที่นี้คือ ผู้ใช้ทาง สิบ เนื่องจากการวิเคราะห์ วิจัย แล้วพบว่า จุดบกพร่องคือความรู้ความสามารถของผู้ใช้ทางยังไม่เพียงพอเป็นสา เหตุของอุบัติเหตุการจราจร ในประเทศไทยได้ทำการศึกษาวิจัยความรู้ความสามารถของผู้ใช้ทางระดับต่าง ๆ เมื่อปี พ.ศ. 2524 โดยแบ่งกลุ่มระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา และประชาชนทั่วไป เพื่อจัดให้มีการศึกษา อบรม เกี่ยวกับการจราจรตามความเหมาะสมกับวัยของผู้ใช้ทาง ในการเรียนรู้ได้มุ่งแต่เพียงให้รู้ กฎข้อบังคับในการจราจรเท่านั้น แต่ยังคงให้ผู้ใช้ทางมีความ เข้าใจถึงปัจจัยทางสังคมวิทยาและ จิตวิทยาอันมีส่วนสัมพันธ์กับอุบัติเหตุอีกด้วย

2. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม

2.1 การพัฒนาที่ดินถนนและยานพาหนะทางบก

กรุงเทพมหานคร เป็นชุมชนใหญ่ พลเมืองในปัจจุบันประมาณ 5 ล้านคน เมื่อคิดเฉลี่ยโดยวิธีสถิติจากอัตรา เกิด-ตาย-ย้าย ส่วะโนครัวแล้วอาจจะมีพลเมืองเกิน 6 ล้านคน ในอนาคต 20 ปี จำนวนพลเมืองในอนาคตจะเพิ่มหรือลดลงก็สุดแล้วแต่ว่าโครงการระยะยาวจะวางรูปพัฒนามหานครด้วยวิธีการอย่างไร ถูกต้องเหมาะสมมากน้อยเพียงไร ปัจจุบันรัฐบาลกำลังเร่งจัดการปรับปรุงและวางโครงการสร้างเส้นทางคมนาคม รวมทั้งปรับปรุงถนนในกรุงเทพมหานคร เป็นการพัฒนาที่ช่วยแก้ปัญหาได้บ้างทั้งในปัจจุบันและอนาคต แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นก่อนหลัง อันจะเป็นผลจากโครงการระยะยาวความขึ้นที่วางไว้อย่างถูกต้องด้วย จากการศึกษาที่กรุงเทพมหานครมีประชากรอยู่อย่างหนาแน่น และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นทุกปี ส่งผลถึงการใช้รถยนต์ จากสถิติของกองตำรวจจราจร ปี พ.ศ. 2520 มีรถยนต์ทุกประเภทที่วิ่งอยู่ใน กรุงเทพมหานคร รวมทั้งหมด 462,358 คัน ปี พ.ศ. 2527 เพิ่มขึ้นเป็น 771,316 คัน ในจำนวนนี้เป็นประเภทรถจักรยานยนต์ 385,641 คัน กรุงเทพมหานครมีพื้นที่ 1,568,737 ตารางกิโลเมตร มีส่วนที่เป็นถนนให้ยานยนต์วิ่งเพียง 12 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความยาว 900 กิโลเมตรเศษ นับว่าเป็นอัตราส่วนที่น้อยมาก โดยเฉพาะในย่านธุรกิจการค้าของกรุงเทพมหานคร จึงคับคั่งด้วยรถยนต์และผู้คน ส่วนรถจักรยานยนต์นั้นเป็นเรื่องที่น่าสนใจเป็นพิเศษ เพราะสถิติแยกตามประเภทที่เกิดอุบัติเหตุบ่งชี้ว่าเป็นรถประเภทที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้งและมีผลให้เสียชีวิตและบาดเจ็บสาหัสมีจำนวนมากที่สุด เนื่องจากเป็นรถที่มีความคล่องตัวสูง ราคาไม่แพงนักจึงได้รับความนิยมสูง แต่ยังมีผู้ขับขี่อีกเป็นจำนวนมากมิได้คำนึงถึงความปลอดภัยเท่าที่ควร ไม่สวมหมวกนิรภัยและใช้รถที่มีข้อบกพร่องบางประการ ควรที่จะให้ความสำคัญในเรื่องนี้ เพื่อลดอันตรายในการจราจร

หน่วยที่ 5. การสร้างเสริมประสิทธิภาพเกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพของชีวิตและทรัพย์สินทั้งที่เป็นส่วนบุคคลและส่วนรวม

ความคิดรวบยอด

1. ความรู้ความสามารถในการใช้ทางและคุณธรรมของผู้ขับขี่ยานมีส่วนช่วยลดอุบัติเหตุบนถนนได้มากที่สุด

2. ปัญหาการจรรยาบรรณมีผลเสียหายต่อ เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
3. ความเข้าใจและความรู้วิธีการใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้องจะช่วยลดปัญหาจรรยาบรรณได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกค่านิยมที่พึงประสงค์สำหรับผู้ใช้ทางในกรุงเทพมหานครได้
2. นักเรียนวิเคราะห์ลักษณะของผู้ขับขี่ที่กระทำผิดกฎหมายจราจรได้
3. นักเรียนวิเคราะห์การใช้รถใช้ถนนที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศไทยได้
4. นักเรียนอภิปรายปัญหาจรรยาบรรณที่มีผลเสียหายทาง เศรษฐกิจได้
5. นักเรียนเสนอแนวทางแก้ปัญหาคารชนส่งสินค้าในกรุงเทพมหานครทั้งในระยะสั้นและระยะยาวได้

เนื้อหาบูรณาการจรรยาบรรณศึกษากับวิชาสังคมศึกษา

1. จริยธรรมกับการพัฒนาประเทศ
 - คุณลักษณะนิสัยของพลเมืองดีช่วยให้การคมนาคมขนส่ง เป็นไปด้วยความรวดเร็วปลอดภัย และประหยัด จะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะดังนี้

1.1 ค่านิยมที่พึงประสงค์สำหรับผู้ใช้ทาง

1.1.1 เคารพระเบียบ กฎเกณฑ์และกฎหมายจราจร ผู้ใช้ทางที่ดีจะต้องมีระเบียบวินัยในตนเอง เข้าใจและปฏิบัติตามกฎจราจรโดยเคร่งครัด เพื่อประโยชน์ส่วนรวม แม้บางครั้งทำให้เสียประโยชน์ส่วนตัวบ้าง ต้องละความเห็นแก่ตัว ความมั่งง่าย ระวังอยู่เสมอว่าการฝ่าฝืนกฎหมายจราจรอาจมีผลให้สูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน เป็นอันตรายแก่ตนเองและสังคม

1.1.2 สร้างแนวคิดเกี่ยวกับสาธารณะสมบัติให้ถูกต้อง การคัดถนน การปรับปรุงเส้นทางคมนาคมที่มีอยู่หรือขยายออกไป เป็นสิ่งที่จะต้องได้รับการสนับสนุนจากทุกฝ่าย ตามเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้ว ในขณะที่เดียวกันการใช้รถใช้ถนนเท่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน ก็จะต้องถือว่าเป็นหน้าที่ของทุกคนจะต้องช่วยกันปฏิบัติตามกฎหมาย การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น การทิ้งเศษอาหาร เศษขยะบนถนน การใช้ทางเท้าประกอบการค้า เป็นเหตุให้คนเดินเท้า คนโดยสารรถที่ยืนรออยู่ตามป้ายรถประจำทาง ต้องลงไปอยู่ที่ผิวถนน เช่นนี้เป็นต้น นับว่าเป็นการปฏิบัติที่มุ่งแต่ประโยชน์ส่วนตัวเป็นสำคัญ การกระทำดังกล่าว เป็นเรื่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไข โดยเริ่มจากการเปลี่ยนทัศนคติ

1.1.3 ให้ความนิยมนกย่องบุคคลหรือกลุ่มคนที่ทำประโยชน์แก่สังคม และ
 ลงโทษผู้ที่มุ่งเอาแต่ประโยชน์ส่วนตนโดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น ด้วยการแจ้งให้เจ้าหน้าที่
 ทราบ หรือให้ความร่วมมือต่อเจ้าหน้าที่งานดำเนินการตามกฎหมาย นับว่าเป็นวิธีการจัดการกระทำ
 ความอย่างกันทั้งที่รู้ว่าผิดอย่างใดผิด

2. ปัญหาประชากรและคุณภาพชีวิต

2.1 ลักษณะของผู้ใช้ทางที่มีผลกระทบจากกฎหมายจราจร

ผู้ขับขี่เป็นผู้ก่อให้เกิดอุบัติเหตุโดยตรง เพราะผู้ขับขี่มีผลต่อการบังคับและความ
 คุมตนเองตลอดจนยานพาหนะให้อยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน ซึ่งอาจเกิดจากสิ่งต่อไปนี้

2.1.1 ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

- ขาดความละเอียดรอบคอบ
- ขาดความสำนึกหรือตระหนักในการรับผิดชอบชีวิตและทรัพย์สิน
 ของสังคม
- ขาดสติยั้งคิด
- ขาดสติปัญญา เพื่อ เสริมสร้างให้เกิดความปลอดภัย

2.1.2 พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

- ขาดคุณธรรมที่ดี
- อารมณ์ไม่มั่นคงหนักแน่นอดทน
- ความบกพร่องของสุขภาพจิตจากสาเหตุต่าง ๆ
- ปัญหาครอบครัวที่แก้ไม่ตก
- อารมณ์รุนแรง เนื่องจากปัญหาจราจรและสภาวะอากาศ เป็นพิษ
- ปัญหาไม่ได้รับความ เป็นธรรมจากสังคม

2.1.3 ขาดความพร้อมด้วยทักษะและความสามารถ

- ขาดทักษะในการขับรถ
- หย่อนความสามารถและความชำนาญในการขับรถ

- ขาดสติปัญญา, ความคิด, ไหวพริบ เพื่อแก้ปัญหา เฉพาะหน้า
- ขาดความรู้ในการขับรถตามสภาพการจราจร

2.1.4 ขาดทัศนคติ นิสัยที่ดีและถูกต้องที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย

- ประมาท
- สะเพร่า, หลงผิดหรือเผลอเรอ
- ไม่รอบคอบในการระมัดระวังและตรวจสอบ
- ขาดการเสริมสร้างนิสัยรักษาความปลอดภัยของตนเองและสังคมที่ดี
- ไม่สนใจในการรับรู้เรื่องความปลอดภัย

2.2 แนวทางแก้ไขข้อบกพร่องของผู้ใช้ทางที่มีภกระทำผิดกฎจราจร

ให้การศึกษาแก่ประชาชนทั่วไป เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ขับขี่ที่ดี แม้ว่าจะ เป็นเยาวชนก็ควรได้เรียนรู้เพื่อเตรียมตัวเป็นผู้ขับขี่ที่ดีในอนาคตต่อไป โดยดำเนินการดังนี้

2.2.1 โรงเรียนสอนขับรถและกฎจราจร จะมีส่วนช่วยให้ประชาชนมีความรู้ความสามารถในการขับรถได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย จะต้องมีการกำหนดหลักสูตรการสอน พร้อมกับควบคุมการปฏิบัติอย่างรัดกุม ถูกต้องตาม เกณฑ์มาตรฐาน ครูสอนขับรถจะต้องมีประกาศนียบัตรรับรองคุณภาพในการที่จะสอนผู้ขับขี่ทั้งหลายให้มีความรู้ความสามารถอันประกอบด้วยคุณธรรม เพื่อการใช้สาธารณประโยชน์ร่วมกัน

2.2.2 โรงเรียนสำหรับอบรมผู้กระทำผิด ให้ความรู้เกี่ยวกับการจราจร เพื่อความปลอดภัยแก่บุคคลที่ได้กระทำผิด โดยการเน้นให้เห็นอันตรายของการฝ่าฝืนกฎจราจร ผลสืบเนื่องจากการทำผิดกฎจราจร การให้ความรู้ดังกล่าว เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักในความคิดพลาด เกิดความรู้สึกหวาดกลัวหรือสำนึกในความชั่ว-ความผิด ได้มากกว่าการปรับ เป็นเงินเมื่อกระทำผิดให้โอกาสคนทำผิดกฎจราจรได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นการป้องกันมิให้เกิดความผิดในอนาคตต่อไป

2.2.3 ให้ความรู้โดยใช้สื่อโฆษณา ประชาสัมพันธ์ และจัดกิจกรรมโดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจราจร หรือสถาบันต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชนที่สนใจ ให้ความสำคัญต่อการจราจร ดำเนินการจัดนิทรรศการ การอภิปราย สัมมนา พร้อมกับจัดเอกสาร

เผยแพร่ จักรายการทางวิทยุ และโทรทัศน์ เกี่ยวกับสวัสดิภาพการจราจร ทำรายการที่น่าสนใจ และบ่อยครั้ง จะได้ช่วยให้ประชาชนทั่วไปได้ความรู้และจำได้

3. ปัญหาเศรษฐกิจ

การพัฒนาทาง เศรษฐกิจของประเทศไทยในช่วง เวลาที่ผ่านมามุ่งที่การขยายตัวของ ระบบ เศรษฐกิจรวม เป็นหลัก ไม่ค่อยคำนึงถึงการกระจายความ เจริญเท่าไรนัก ทำให้เกิดการพัฒา ในลักษณะรวมตัวอยู่ในบริเวณกรุง เทพมหานคร และภาคกลาง เป็นส่วนใหญ่ ด้วยลักษณะดังกล่าวกรุง เทพมหานครจึง เป็นศูนย์รวมของทุกสิ่งทุกอย่าง การคมนาคมขนส่งผลผลิตจากภาคต่าง ๆ มุ่ง เข้าสู่กรุง เทพมหานคร เพิ่มปริมาณความแออัดด้วยยานพาหนะขนส่ง

3.1 ปัญหาจราจรที่มีผลต่อเนื่องกับการดำเนิน เศรษฐกิจ

3.1.1 ความสูญเสียอันเกิดจากระบบการขนส่งสินค้าในกรุง เทพมหานคร
ในการขนส่งสินค้า การติดต่อธุรกิจการค้าในกรุง เทพมหานครต้องล่าช้า เพราะปัญหาการติดขัดของ การจราจร บางครั้งก็ต้องประสบอุบัติเหตุด้วยอัน เนื่องมาจากความแออัดของยานพาหนะ ตัวอย่าง ที่เห็นได้ชัดเจน ได้แก่ ถนนวิภาวดีรังสิตซึ่งเป็นทางหลวงที่ยานพาหนะขนส่งระหว่างกรุง เทพมหานคร กับภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียง เหนือใช้มากที่สุดประกอบด้วย เป็นเส้นทางเดียวกับการขนส่งผู้โดยสารและสินค้าระหว่างกรุง เทพมหานครกับท่าอากาศยานดอน เมืองด้วย จึงเป็นถนนที่เกิดอุบัติเหตุ บ่อยครั้งและ เป็นไปในลักษณะที่รุนแรง จากการรวบรวมสถิติอุบัติเหตุบนถนนวิภาวดีรังสิต โดยกรมทางหลวง ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนพฤศจิกายน 2529 มีอุบัติเหตุรวมทั้งสิ้น 111 ครั้ง แต่ละครั้ง ทำความ เสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สิน เป็นจำนวนมาก

การจราจรติดขัดมีผลให้สูญเสียน้ำมัน เชื้อเพลิง การสึกหรอของ เครื่องยนต์มีมากขึ้น เพราะรถต้องวิ่งโดยใช้เกียร์ต่ำ ห้ามล้อบ่อย ๆ ทำให้ต้องเสีย เงินค่าอุปกรณ์ การซ่อมรถอีก เป็นจำนวนมากเมื่อคิดในส่วนรวมและ เป็นเงินที่ต้อง เสียให้แก่ต่างชาติผู้ผลิตรถยนต์ และอะไหล่ เครื่องอุปกรณ์ของรถ และสูญเสีย เวลาในการเดินทางเป็นการเสียทางอ้อม เวลา ที่สูญเสียเปล่าในระหว่างการเดินทาง ทำให้เสียแรงงานที่ต้องใช้ในการทำงานไป ถ้าคิดเป็นค่าแรง เปรียบ เทียบ การสูญเสียดังกล่าวมาแล้วเป็นการเพิ่มทุนในการประกอบการทาง เศรษฐกิจ

3.1.2 แนวทางแก้ปัญหาอันสืบ เนื่องจากระบบขนส่งสินค้า

1. ขยาย เขตบริหารของกรุง เทพมหานครให้ครอบคลุมจังหวัด
รอบนอกกรุง เทพมหานคร เพราะ เมืองดังกล่าวมีความสัมพันธ์ทั้งด้านการจราจรและการใช้ที่ดินร่วม
กัน พร้อมกับให้มีพระราชบัญญัติการผัง เมืองที่ เหมาะสมควบคุมการใช้ที่ดิน
2. กำหนดนโยบายพัฒนา เมืองต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาค เพื่อชะลอ
การ เติบโตของกรุง เทพมหานคร
3. อำนวยความสะดวกการขนส่งทางน้ำให้มากขึ้นใน เขตที่สามารถ
จะทำได้
4. จัดตั้งสถานีขนส่งสินค้ารอบกรุง เทพมหานคร ใช้ถนนวงแหวน
รอบ เมือง เพื่อการขนส่งสินค้า
5. ย้ายสถานีรถ ขสมก.ไปอยู่ชานเมือง แล้วประสานงานกับ
ขสมก.จัดรถบริการวิ่ง เข้า เมือง

หน่วยที่ 6. ความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้ทาง

ความคิดรวบยอด

1. จิตสำนึกเพื่อความปลอดภัย (Safety Mindedness) และความ เข้าใจใน
ลักษณะกิจกรรมของสังคม เป็นส่วนประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการใช้รถใช้ถนน
2. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการจราจรได้อย่างชัดเจน เอื้ออำนวย
ต่อการรักษาความปลอดภัย
3. แผนป้องกันอุบัติเหตุจากการจราจรจะประสบความสำเร็จมากน้อย เพียงใดขึ้นอยู่กับ
ความสามารถและการให้ความร่วมมือของผู้ใช้ทาง
4. การบำรุงรักษายานพาหนะจะต้องกระทำไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาความรู้ในการป้อง
กันอุบัติเหตุและความผิดพลาด
5. ปัญหาจราจรมีผลกระทบต่อสุขภาพจิตของผู้ที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมและ
เศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนระบุลักษณะนิสัยที่จำเป็นในการใช้ทาง และยกตัวอย่างประกอบได้
2. นักเรียนอธิบายความหมายของสภาพแวดล้อมของการจราจรได้ถูกต้อง
3. นักเรียนอภิปรายความจำเป็นที่ต้องกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาจราจรได้
4. นักเรียนบอกแผนแม่บทในการแก้ปัญหาการจราจรที่ดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญจากรัฐบาลสหพันธ์ เยอรมันร่วมกับ เจ้าหน้าที่ไทยได้
5. นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุปัญหาและผลกระทบอื่น เกิดจากการพัฒนาด้านการจราจรได้
6. นักเรียนเสนอผลงานขององค์การต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาจราจรกรุงเทพมหานคร ได้
7. นักเรียนวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้ทางที่แสดงถึงความบกพร่องทางจิตอื่น เป็นผลสืบเนื่องจากปัญหาจราจร ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมได้
8. นักเรียนบอกแนวทางแก้ไขพฤติกรรมอื่น เกิดจากความกดดันและความตึงเครียดทางจิตใจได้

เนื้อหาบูรณาการจราจรศึกษากับวิชาสังคมศึกษา

1. ความมั่นคงของชาติ

1.1 ลักษณะนิสัยที่ต้องปลูกฝัง เพื่อ เสริมสร้างประสิทธิภาพในการจราจร

1.1.1 ความเป็นผู้มีจิตสำนึกในความปลอดภัย (Safety Mindedness) สวัสดิภาพหรือความปลอดภัยเป็นความต้องการของมนุษย์ทุกคน แต่ก็มีคนอีกเป็นจำนวนมากขาดความรู้ความเข้าใจต่อการปฏิบัติเพื่อสร้างความปลอดภัยให้แก่ตนเอง ทั้งนี้เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วทำให้ไม่สามารถปรับตัว เข้ากับ เทคโนโลยีใหม่ได้ทัน เพราะไม่ได้แพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎความปลอดภัยให้กลุ่มชนเท่าที่ควร สวัสดิศึกษา เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดความปลอดภัยได้ เพราะ เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยและช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนานิสัย ทักษะ เจตคติ เพื่อให้มีพฤติกรรมที่ปลอดภัย ลักษณะนิสัยซึ่งส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่ปลอดภัยได้แก่

1. มีความระมัดระวังในการประพฤติปฏิบัติไม่ประมาท ละเว้นจากการเสี่ยงอันตราย

2. เคารพกฎระเบียบต่าง ๆ ปฏิบัติโดยเคร่งครัด

3. ไม่หาความรู้ มีความ เข้าใจในความ เจริญก้าวหน้าของ เทคโนโลยีที่เอื้ออำนวยความสะดวก แต่ในขณะที่เดียวกันก็นำอันตรายมาสู่ผู้ใช้ได้ถ้าไม่รู้จักการป้องกัน

1.1.2 ความเป็นผู้มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม (Public Minded)

หมายถึงการ เป็นคนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม รู้ว่าสิ่งใดควรทำ สิ่งใดควรละเว้น เมื่อเกิดจิตสำนึกของความปลอดภัยจะช่วยให้เกิดจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อเรื่อง ความปลอดภัยซึ่งอาจจะ เกิดกับผู้อื่น ได้จากความประมาทสะ เพราะของตัวเอง ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดความปลอดภัย เพื่อตนเองและบุคคลที่อยู่ร่วมกันในสังคม

การปฏิบัติตนด้วยลักษณะดังกล่าว เป็น เรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับ ผู้ใช้ทางในการจราจร เป็นการสร้างประสิทธิภาพของการจราจร ลดปัญหาต่าง ๆ ได้มาก

2. ปัญหาสิ่งแวดล้อม

2.1 สภาพแวดล้อมของการจราจร

2.1.1 ความหมาย สภาพแวดล้อมของการจราจร หมายถึง สิ่งแวดล้อม สภาพเศรษฐกิจสังคม กฎหมาย การศึกษา การแพทย์และนโยบาย เป็นต้น

2.1.2 สภาพแวดล้อมที่อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ปัญหาอันเกิดจาก การให้การศึกษา การวิศวกรรม การบังคับตามกฎหมาย การประ เหมินผล การร่วมมือประสานงาน

2.1.3 มาตรการแก้ไขปัญหา

1. ให้การศึกษา ให้ความรู้ เรื่อง เกี่ยวกับการจราจรและการ บังคับปฏิบัติเหตุทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา และ เป็นไปอย่างค่อเนื่อง เพื่อ เตือนให้ผู้ใช้ทาง ได้ระลึกและปฏิบัติจน เป็นนิสัย

2. การวิศวกรรม แก้ไข เกี่ยวกับงานด้านข้างต่าง ๆ โดยใช้ เทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสม นำความรู้ใหม่ ๆ มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

3. การบังคับตามกฎหมาย เพื่อความ เป็นระเบียบในการจราจร จะต้องมีการลงโทษผู้ฝ่าฝืนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หลายจำ ควรจะได้มีการอบรมผู้กระทำผิดให้เข้า

ใจถึงข้อเท็จจริง

4. การประเมินผล การทำงานทุกฝ่ายควรจะได้มีการประเมินผลงานว่า บรรลุตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด เพื่อปรับปรุงวิธีการแก้ไขในส่วนที่ยังบกพร่อง

5. การร่วมมือประสานงาน เนื่องจากปัญหาจราจรจำเป็นต้องอาศัยหน่วยงานหลายฝ่ายร่วมมือกันดำเนินงาน จำเป็นต้องให้งานสัมพันธ์กัน มีความสอดคล้องทั้งในหลักการและเชิงปฏิบัติจึงจะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

รัฐบาลไทยได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันดำเนินการแก้ไขปัญหารถจราจรติดขัดในนครหลวง โดยเริ่มงานสำรวจศึกษาปัญหาโดยผู้เชี่ยวชาญเยอรมันร่วมงานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทย เมื่อปี พ.ศ. 2514-2517 ใช้งบประมาณ 40 ล้านบาท เพื่อจัดทำแผนแม่บทการขนส่ง (Transport Master Plan) สำหรับกรุงเทพมหานคร แผนแม่บทแบ่งออกเป็น 3 แผน คือ

1. แผนระยะสั้น ดำเนินงานตั้งแต่ปี 2515 เป็นงานเร่งด่วนเพื่อแก้ไขสภาพจราจรติดขัด โดยสร้างสะพานลอย ปรับปรุงทางแยก ให้สามารถรับปริมาณการจราจรเพิ่มขึ้น พร้อมกับให้มีการปฏิบัติงานด้านกฎหมายจราจรโดยเคร่งครัด

2. แผนระยะกลาง จะต้องดำเนินงานให้เสร็จในปี 2523 โดยการก่อสร้างระบบทางด่วน 3 สาย คือ สายดินแดง-ท่าเรือ, สายบางนา-ท่าเรือ และสายดาวทอง-ท่าเรือ เพื่อเชื่อมโยงทางหลวงแผ่นดินสายประทศจากภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเข้าด้วยกัน

แผนนี้ได้เสนอให้เพิ่มขึ้นที่ถนนบางสาย ทั้งในส่วนใจกลาง เมืองและชานเมือง

3. แผนระยะยาว ต่อเนื่องกับแผนระยะกลางไปสู่เป้าหมายปี พ.ศ. 2533 ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ได้รับจากการวิเคราะห์นโยบายต่าง ๆ ด้วยวิธีทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ นโยบายการใช้ที่ดิน การจัดโครงข่ายถนน การขนส่งมีการก่อสร้างระบบขนส่งมวลชนเพิ่มอีก 1 สาย คือ สายทลโยธิน จากจังหวัดนนทบุรีข้ามมายังสถานีขนส่งสายเหนือ

3. ปัญหาการสร้างสันติภาพในโลก

3.1 องค์การต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาจราจร

3.1.1 คณะกรรมการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (ESCAP) ตระหนักในความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินก่อให้เกิดความหายนะแก่มนุษยชาติโดยส่วนรวม จึงได้กำหนดแผนการ เพื่อบรรเทาปัญหาทางจราจรใน ประเทศที่กำลังพัฒนา

3.1.2 องค์การอนามัยโลก (WHO) ร่วมกับธนาคารโลกได้ศึกษาพบว่า ในประเทศไทยมีการสูญเสียทาง เศรษฐกิจอัน เกิดจากอุบัติเหตุบนถนนประมาณร้อยละ 1-2 ของผลิตภัณฑ์รวมของชาติ หรือปีละประมาณ 10,000 ล้านบาท ถ้าจะรวมถึงความสูญเสียชีวิตที่ควรจะเป็น ประโยชน์ (Opportunity Loss) ตกประมาณไม่ต่ำกว่า 30,000 ล้านบาท ร้อยละ 65 ของ คนที่บาดเจ็บและ เสียชีวิต เป็นคนวัยหนุ่มสาว เป็นการสูญเสียทรัพยากรอันมีค่าของประเทศ ด้วยเหตุ นี้ จึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ (กปอ.)

4. ปัญหาที่เกิดจากการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

4.1 ปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยี เกี่ยวกับการจราจรทางบก

4.1.1 ความสำคัญและคุณค่าที่ได้จากการพัฒนาด้านการจราจร การพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมได้อาศัยการคมนาคมขนส่ง เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่งจำเป็นต่อการ ดำเนินชีวิตทั้งนอกเมืองและในเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์กลางทาง เศรษฐกิจ การเมือง และสังคมมีประชากรมากถึงร้อยละ 12 ของประชากรทั้งหมด และมีผลผลิตถึงร้อยละ 49 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมของประเทศ การพัฒนาด้านการจราจรจึงได้รับการสนับสนุนมาโดยตลอด แต่ก็ ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน การเพิ่มปริมาณของยานพาหนะ เป็นไปอย่างรวดเร็ว จนไม่สามารถขยายพื้นที่ถนนรองรับได้ในอัตราส่วนที่เหมาะสม ในแต่ละปีรัฐบาลได้ใช้งบประมาณจำนวนมากเพื่อการแก้ปัญหาจราจรตามรายงานการศึกษาด้านการจราจรของคณะผู้เชี่ยวชาญเยอรมันได้รายงานไว้ว่าในปี 2515 มียานยนต์ทุกประเภทใน เขตนครหลวงประมาณ 318,800 คัน คิดโดยเฉลี่ยจะมียานยนต์ 43 คันต่อประชากร 1,000 คน ในปี 2533 คาดว่าในเขตกรุงเทพมหานครจะมียานยนต์ ถึง 640,000 คัน ซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดจากความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในการประกอบกิจการทุกด้าน ต้องอาศัยการจราจร เป็นสำคัญ

4.1.2 ปัญหาอัน เกิดจากการใช้เทคโนโลยีในการจราจร

ผลจากควาญเจริญก้าวหน้าในเรื่องเกี่ยวกับรถจักรไอน้ำ พัฒนา
 มาเป็นการผลิตรถยนต์ ใช้ในการสัญจรอำนวยความสะดวกทั้งในระยะใกล้และไกล เป็นที่นิยมอย่าง
 มากมายจนเกิดความคับคั่งในการจราจร จนเป็นปัญหาสังคมโดยเฉพาะในเมืองใหญ่ ๆ ทั่วไปในโลก
 จำนวน รูปแบบ ของรถยนต์มีมากขึ้น จำนวนอุบัติเหตุก็เพิ่มมากขึ้น เพราะในระยะแรกมนุษย์มิได้คำนึง
 ถึงวิธีการศึกษาเพื่อปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่มีอันตราย ไม่รู้จักวิธีป้องกันเพื่อหลีกเลี่ยงจากอุบัติเหตุภัย
 วิธีคุ้มครองตนเองให้ปลอดภัย เป็นเหตุให้ประชากรต้องบาดเจ็บและเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุเพิ่มสูงอย่าง
 รวดเร็ว จนมีคำกล่าวว่า "อุบัติเหตุเป็นโรคที่เกิดจากการพัฒนา" ประเทศไทยก็ประสบปัญหาดังกล่าว
 เช่นเดียวกับประเทศที่กำลังพัฒนา โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร จากสถิติอุบัติเหตุการจราจรทางบก
 ของตำรวจนครบาลประจำปี พ.ศ.2529 รายงานไว้ว่า มีจำนวนอุบัติเหตุ 16,069 ครั้ง คนตาย
 675 คน บาดเจ็บสาหัส 1,142 คน บาดเจ็บไม่สาหัส 3,997 คน รวมทรัพย์สินเสียหาย 34,166,700
 บาท แล้วยังมีความเสียหายที่ไม่สามารถประเมินค่าได้อีกคือ ผลกระทบทางด้านจิตใจของผู้ประสบ
 อุบัติเหตุการขาดแรงงานรายได้ จากผู้ประสบอุบัติเหตุที่เป็นกำลังสำคัญของครอบครัว เป็นผลเสีย
 หายคือเศรษฐกิจสังคมประเทศชาติ

4.1.3 แนวทางแก้ไขปัญหา การแก้ไขปัญหาเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จอย่าง
 แท้จริงนั้นจะต้องแก้ไขที่สาเหตุ ดังเช่น กรุงเทพมหานครนั้นคณะผู้เชี่ยวชาญเยอรมันร่วมกับเจ้าหน้าที่
 ของไทยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ผังเมืองแล้วพบว่า การพัฒนาเมืองที่มีคนมากกว่า 5 ล้านคน
 โดยให้ความสำคัญของศูนย์กลางเมืองเพียงแห่งเดียวนั้นจะก่อให้เกิดปัญหาจราจรเป็นอย่างยิ่ง จึงเสนอ
 แนะนำให้มีการพัฒนาเมืองในลักษณะที่มีศูนย์ชุมชนหลายศูนย์ เสนอแนะให้ส่งเสริมศูนย์ชุมชนย่อยขึ้นตาม
 ชานเมือง โดยเฉพาะที่เป็นศูนย์การค้าในปัจจุบัน เช่น บางเขน บางแค บางกะปิ นนทบุรี สมุทรปราการ
 เป็นต้น พร้อมกับการส่งเสริมสาธารณูปโภคต่าง ๆ ด้วย สนับสนุนให้โรงงานท่าเพิ่มตามศูนย์ชานเมือง
 เพื่อให้การจราจรกระจายตัวออกไป ลดปริมาณการจราจรในช่วงโมงเร่งด่วนลง เกิดการสมดุลย์ใน
 การเดินทางทุกทิศ การเดินทางสั้นลง เป็นการปรับปรุงผังเมืองให้สอดคล้องกัน ที่สำคัญอีกประการ
 ก็คือการศึกษาแก่ผู้ใช้ทางโดยทั่วไป จัดให้มีหลักสูตรวิชาการจราจรในโรงเรียนทุกระดับ รวม
 ทั้งการให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไปทางสื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อให้ทราบวิธีการใช้รถใช้ถนนอย่าง
 ปลอดภัยและถูกต้อง

5. ปัญหาจริยธรรม

5.1 ปัญหาทางด้านจิตใจของผู้ใช้ทางที่มีผลกระทบต่อสังคม

5.1.1 พฤติกรรมที่เกิดจากความกดดันและความตึงเครียดทางจิตใจอันสืบเนื่องมาจากการจราจร

การคิดขัดข้องของการจราจร กลิ่นและควันที่เกิดจากยานยนต์สร้างความตึงเครียดว่าวุ่นทางด้านจิตใจและระบบประสาท เป็นอันตรายต่อสุขภาพรบกวนสมาธิในการขับรถเนื่องจากวงเวียนศีรษะ ประสาทตาทำงานไม่ปกติคลื่นไส้ ทำงานที่ต้องใช้ความละเอียดรอบคอบไม่ได้ บางครั้งเกิดอารมณ์หงุดหงิดขุ่นมัว แสดงออกด้วยการขับรถกระชากกระชั้น ใช้วาจาไม่สุภาพกับผู้ร่วมใช้ทาง ความบกพร่องของสุขภาพจิตดังกล่าวมีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุบนถนน

พฤติกรรมที่แสดงถึงการขาดคุณธรรม ขาดความสำนึกหรือตระหนักในการรับผิดชอบชีวิตและทรัพย์สิน เพราะปล่อยให้กิเลสครอบงำจิตใจ คิดถึงแต่ประโยชน์ส่วนตน เป็นสำคัญก็เป็นอุปสรรคประการหนึ่งที่ทำให้การแก้ปัญหาจราจรดำเนินได้ด้วยความยากลำบาก

5.2 แนวทางแก้ไขปัญหา การแก้ไขปัญหที่เกิดจากความกดดันและความตึงเครียดทางจิตใจอาจทำได้สองวิธีคือ

1. โดยการแก้ไขสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น อาศัยความร่วมมือกันในทุก ๆ ฝ่าย เริ่มต้นที่ตัวของเราเอง ถ้าทุกคนคิดได้ลงมือปฏิบัติขจัดความเห็นแก่ตัว เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมให้มากขึ้น ละเว้นจากการกระทำที่เป็นผลเสียทั้งแก่ตนเองและสังคม

2. โดยการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม การปรับตัวทำได้ด้วยการเตรียมตัวให้พร้อมที่จะเผชิญปัญหาด้วยความเข้าใจ มีความมั่นคงในจิตใจ ยอมรับสภาพของสังคม พยายามที่จะเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ด้วยการเตรียมการ ใช้วิธีแก้ปัญหาคด้วยเหตุผล ไม่หลงเชื่อตามค่านิยมที่ผิดท่านเองคลองธรรม

ข้อเสนอแนะ

โปรแกรมบูรณาการจรรยาบรรณศึกษากับวิชาสังคมศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร ที่นำเสนอนี้ ประเมินความ เชื่อถือได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ ยังไม่ถึงขั้นทดลองการสอน เนื่องจากความจำกัดของเวลาในการวิจัย เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและสามารถใช้ประโยชน์ได้ดี ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรได้ดำเนินการ นำโปรแกรมบูรณาการจรรยาบรรณศึกษากับวิชาสังคมศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร ไปทดลองใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จนครบสมบูรณ์ตามโปรแกรมคือ 1 ปีการศึกษาในชั้นแรกเพื่อศึกษาหาข้อบกพร่องปรับปรุงให้เหมาะสมกับเวลาเรียน และ 3 ปีการศึกษาต่อเนื่องกันเพื่อศึกษา เปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลของการ เรียนตาม โปรแกรมและประสิทธิภาพของ โปรแกรม

2. ครูสังคมศึกษาควรนำโปรแกรมบูรณาการจรรยาบรรณศึกษากับวิชาสังคมศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร ไปทดลองใช้ หรือนำข้อมูลเกี่ยวกับจรรยาบรรณมา บูรณาการกับ เนื้อหาวิชาสังคมศึกษาที่ตนสอนอยู่ตามความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของ โรงเรียน ที่พักอาศัย และปัญหาจรรยาบรรณที่เป็นปัจจุบัน เพื่อให้บทเรียนทันสมัย นักเรียนสามารถนำมา เป็นแบบอย่างของการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันได้

3. การวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยควรพิจารณาข้อเสนอแนะต่อไปนี้เป็นแนวทาง คือ

3.1 ควรมีการวิเคราะห์เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา หรือวิชาอื่น ๆ ในส่วนที่มีความ สัมพันธ์กับหลักการจรรยาบรรณศึกษา

3.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการสร้างโปรแกรมบูรณาการจรรยาบรรณศึกษากับวิชา สังคมศึกษาทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเมืองต่าง ๆ โดยเฉพาะใน เมืองที่เป็นศูนย์กลาง เศรษฐกิจและสังคมแต่ละภาคของประเทศไทย

3.3 ควรมีการศึกษาแนวทางการสร้างโปรแกรมบูรณาการจรรยาบรรณศึกษากับวิชา สำนัญอื่น ๆ